

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Viti: 2024 – Numri: 195

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Tiranë – E martë, 19 nëntor 2024

PËRMBAJTJA

	Faqe
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 700, datë 13.11.2024	Për disa shtesa në vendimin nr. 1128, datë 30.12.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për zbatimin nga Republika e Shqipërisë të vendimeve të Këshillit të Bashkimit Evropian, për vendosjen, ndryshimin dhe shfuqizimin e masave shtrënguese ndërkombëtare, të ndryshuara”, të ndryshuar..... 21209
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 69, datë 8.10.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 2661, datë 10.12.2015, të Gjykatës Administrative të Apelit; nr. 00-2023-4181 (341), datë 19.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë..... 21246
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 70, datë 15.10.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 46, datë 3.3.2016, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër; nr. 1766, datë 3.7.2018, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2023-1445, datë 19.9.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë..... 21254
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 71, datë 15.10.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 182 (359), datë 6.7.2020, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Shkodër; nr. 379 (86-2023-549), datë 11.5.2023, të Gjykatës Administrative të Apelit; nr. 00-2023-5403, datë 4.12.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë..... 21261
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 72, datë 17.10.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 00-2023-5594, datë 22.12.2023; nr. 00-2023-2236, datë 24.4.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, për pjesën që është vendosur dënimi me gjobë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. 21266
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 73, datë 17.10.2024	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 1702, datë 13.9.2023, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë; nr. 00-2023-4463, datë 2.11.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë..... 21272

Njoftim i Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme nr. 10721/3, datë 14.11.2024	Mbi hyrjen në fuqi të marrëveshjes ndërkombëtare	21282
Kërkesë e Agjencisë Shtetërore për Shpronësimin nr. 424/12, datë 15.11.2024	Për shpronësimin, për interes publik, të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga realizimi i projektit “Rikonstruksioni i rrugës ‘Engjëll Agalliu’, në lagjen ‘18 Tetori’, Ura Vajguore”	21282
Vendim i Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër nr. 515 (2872), datë 18.6.2024	Për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Alma Matija.....	21284
Vendim i Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër nr. 595 (3204), datë 8.7.2024	Për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Florinda Bekshiu....	21284
Vendim i Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër nr. 722 (3985), datë 3.10.2024	Për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Gjyzepeina Luka.....	21284

VENDIM**Nr. 700, datë 13.11.2024**

**PËR DISA SHTESA NË VENDIMIN
NR. 1128, DATË 30.12.2020, TË KËSHILLIT
TË MINISTRAVE, “PËR ZBATIMIN NGA
REPUBLIKA E SHQIPËRISË TË
VENDIMEVE TË KËSHILLIT TË
BASHKIMIT EVROPIAN, PËR
VENDOSJEN, NDRYSHIMIN DHE
SHFUQIZIMIN E MASAVE
SHTRËNGUESE NDËRKOMBËTARE, TË
NDRYSHUARA”, TË NDRYSHUAR**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 3, pika 3, shkronja “c”, e 6, pikat 2 e 5, të ligjit nr. 72/2019, “Për masat shtrënguese ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit për Evropën dhe Punët e Jashtme, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. Në vendimin nr. 1128, datë 30.12.2020, të Këshillit të Ministrave, të ndryshuar, bëhen këto shtesa:

1. Në kreun I bëhen shtesat e mëposhtme:

a) në pikën 5, pas fjalëve “... (CFSP) 2023/2127 ...” shtohen “... (CFSP) 2024/2665 ...”;

b) në pikën 27, pas fjalëve “... (CFSP) 2024/421 ...” shtohen “... (CFSP) 2024/2664 ...”;

c) në pikën 33, pas fjalëve “... (CFSP) 2024/1242 ...” shtohen “... (CFSP) 2024/2701...”;

ç) pas pikës 43 shtohet pika 44, me këtë përmbajtje:

“44. Vendimin e Këshillit të Bashkimit Evropian (CFSP) 2024/2643, “Për vendosjen e masave kufizuese në funksion të aktiviteteve destabilizuese të Rusisë”, sipas aneksit 44, bashkëlidhur këtij vendimi.”.

2. Në aneksin 5, bashkëlidhur vendimit, shtohet vendimi (CFSP) 2024/2665, që i bashkëlidhet këtij vendimi.

3. Në aneksin 27, bashkëlidhur vendimit, shtohet vendimi (CFSP) 2024/2664, që i bashkëlidhet këtij vendimi.

4. Në aneksin 33, bashkëlidhur vendimit, shtohet vendimi (CFSP) 2024/2701, që i bashkëlidhet këtij vendimi.

5. Pas aneksit 43, bashkëlidhur vendimit, shtohet aneksi 44, që i bashkëlidhet këtij vendimi.

II. Ngarkohen organet e parashikuara në pikën 1, të nenit 11, të ligjit nr. 72/2019, “Për masat shtrënguese ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**KRYEMINISTËR
Edi Rama**

2024/2701

14.10.2024

**VENDIM I KËSHILLIT (CFSP) 2024/2701 i datës 14 tetor 2024
për ndryshimin e Vendimit (CFSP) 2023/891 në lidhje me masat kufizuese në funksion të veprimeve që
destabilizojnë Republikën e Moldavisë**

KËSHILLI I BASHKIMIT EVROPIAN,

Duke pasur parasysh Traktatin për Bashkimin Evropian, dhe në veçanti nenin 29 të tij,

Duke pasur parasysh propozimin e Përfaqësuesit të Lartë të Bashkimit për Punët e Jashtme dhe Politikën e

Sigurisë,

Ndërkaq:

- (1) Më 28 prill 2023, Këshilli miratoi Vendimin (CFSP) 2023/891 ⁽¹⁾.
- (2) Bashkimi mbetet i palëkundur në mbështetjen e tij për Republikën e Moldavisë dhe qëndrueshmërinë, sigurinë, stabilitetin, ekonominë dhe furnizimin me energji të saj përballë aktiviteteve destabilizuese nga aktorët e jashtëm.
- (3) Duke pasur parasysh situatën në Republikën e Moldavisë, Këshilli konsideron se pesë persona dhe një subjekt duhet t'i shtohen listës së personave fizikë dhe juridikë, subjekteve dhe organeve të përcaktuara në aneksin e vendimit, (CFSP) 2023/891.
- (4) Prandaj, Vendimi (CFSP) 2023/891 duhet të ndryshohet në përputhje me rrethanat,

KA MIRATUAR KËTË VENDIM:

Neni 1

Aneksi i Vendimit (CFSP) 2023/891 është ndryshuar në përputhje me aneksin e këtij vendimi.

Neni 2

Ky vendim hyn në fuqi në datën e botimit në Gazetën Zyrtare të Bashkimit Evropian.

Luksemburg, 14 Tetor 2024.

Për Këshillin

President

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Vendimi i Këshillit (CFSP) 2023/891 i 28 prillit 2023 në lidhje me masat kufizuese në funksion të veprimeve që destabilizojnë Republikën e Moldavisë (OJ L 114, 2.5.2023, f. 15).

EN

OJ L 14.10.2024

Shtojca

Shtojca e Vendimit (CFSP) 2023/891 është ndryshuar si më poshtë:

(1) shënimet e mëposhtme janë shtuar nën titullin 'A. personat fizik':

	Emri	Informacion identifikues	Deklarata e arsyeve	Data e listimit
12.	Evghenia GUTUL	Funksioni: Guvernator i Territorit Autonom Njësia e Gagauzisë Data e lindjes: 5.9.1986 Vendi i lindjes: Etulia, Vulcănești, Republica Socialiste Sovjetike e Moldavisë (tani Republika e Moldavisë) Gjinia: Femër Shtetësia: Republika e Moldavisë	Evghenia Gutul është Guvernatorja (Bashkan) e Njësise Territoriale Autonome të Gagauzisë në Republikën e Moldavisë. Ajo ka punuar më parë për partinë politike të Ilan Shor "SHOR" ("ŞOR"), e cila tani është e ndaluar dhe ishte e përfshirë në financimin e saj të paligjshëm. Ajo ka propozuar disa nga bashkëpunëtorët e Shor për të plotësuar postet në Komitetin Ekzekutiv të Gagauzisë, pavarësisht nga fakti se atyre individëve u mungojnë lidhjet me Gagauzia. Pavarësisht se i mungonte kompetenca kushtetuese për ta bërë këtë, si guvernator ajo u angazhua në një vizitë zyrtare në Federatën Ruse dhe u takua me Presidentin rus Vladimir Putin. Ajo i kërkoi Putinit dhe mori sigurinë për mbështetjen e Rusisë për të drejtat, autoritetin dhe pozicionet e Gagauzisë. Duke promovuar separatizmin në Njësine Territoriale Autonome të Gagauzisë dhe lidhjet e ngushta me Federatën Ruse, Evghenia Gutul po përpiqet të përmbysë rendin kushtetues, duke kërcënuar kështu sovranitetin dhe pavarësinë e Republikës së Moldavisë, si dhe demokracinë, stabilitetin dhe sigurinë në Republikën e Moldavisë.	14.10.2024
13.	Iurii CUZNETOV	Funksioni: Zëvendës Drejtues i Departamentit të Përgjithshëm për Marrëdhëniet me Jashtë, Territori Autonom Njësia e Gagauzisë Data e lindjes: 18.7.1988 Vendi i lindjes: Republika Socialiste Sovjetike e Moldavisë (tani Republika e Moldavisë) Gjinia: Mashkull Shtetësia: Republika e Moldavisë Numri i Identifikimit të Shtetit (IDNP): 2004042080868	Iurii Cuznetov, një ish-anëtar i partisë politike të Ilan Shor "SHOR" ("ŞOR"), është Zëvendës Shefi i Departamentit të Përgjithshëm për Marrëdhëniet me Jashtë të Komitetit Ekzekutiv të Njësise Territoriale Autonome të Gagauzisë. Ai lu baskhua Evghenia Gutul në vizitën e saj në Federatën Ruse dhe u përfshi në skemën për financimin e qytetarëve gagauzianë nëpërmjet një banke ruse. Ai mbështeti aktivisht fushatën e Evghenia Gutul për Guvernator (Bashkan) të Gagauzisë. Prandaj, Iurii Cuznetov lidhet me Evghenia Gutul.	14.10.2024

OJ L, 14.10.2024

EN

	Emri	Informacion identifikues	Deklarata e arsyeve	Data e listimit
14.	Nelli PARUTENCO	Funksioni: Themelues/Drejtor i Evrazia DATA E LINDJES: 21.3.1962 Gjinia: Femër Shtetësia: Republika e Moldavisë Numri i Identifikimit të Shtetit (IDNP): 0970403899047	Nelli Parutenco ishte arkëtari i partisë politike të Ilan Shor "SHOR" ("ŞOR"), derisa u ndalua. Në kuadër të hetimeve në SHOR për financim të paligjshëm, ajo u arratis në Moskë në vitin 2022. Nelli Parutenco është tani themeluesi dhe drejtor i shoqatës joqeveritare me bazë në Rusi Evrazia, qëllimi i së cilës është të promovojë interesat ruse në ish-republikat sovjetike, duke përfshirë Republikën e Moldavisë. Evrazia promovon narrativat e propagandës ruse, duke përfshirë edhe në mesin e fëmijëve të vegjël në kampet e të rinjve që ajo organizon. Evrazia shërben si një kanal për të siguruar financim nga një bankë ruse dhe nga Ilan Shor për qytetarët dhe projektet e infrastrukturës në Gagauzia. Nëpërmjet Evrazia, Nelli Parutenco po përpiqet të përmbysë rendin kushtetues, duke kërcënuar kështu sovranitetin dhe pavarësinë e Republikës së Moldavisë, dhe demokracinë, stabilitetin dhe sigurinë në Republikën e Moldavisë. Nelli Parutenco është e lidhur me Evrazia. Për më tepër, Nelli Parutenco është e lidhur me Ilan Shor.	14.10.2024
15.	Ilia UZUN	Funksioni: Zëvendëskryetar i Komitetit Ekzekutiv të Njësisë Territoriale Autonome të Gagauzisë, anëtar i Kuvendit Popullor të Gagauzisë DATA E LINDJES: 16.5.1967 VENDI I LINDJES: Chioselia Rusë, Comrat, Republika Socialiste Sovjetike e Moldavisë (tani Republika e Moldavisë) Gjinia: Mashkull Shtetësia: Republika e Moldavisë Numri i Identifikimit të Shtetit (IDNP): 0961607975268	Ilia Uzun është anëtar i Kuvendit Popullor të Gagauzisë dhe Zëvendës President i Komitetit Ekzekutiv të Njësisë Territoriale Autonome të Gagauzisë. Ai u takua me Ilan Shor në Izrael për të diskutuar zbatimin në Gagauzia të planeve elektorale të Guvernatorit (Bashkan) Evghenia Guțul. Ilia Uzun është i angazhuar në përhapjen e propagandës ruse, të nisur nga ekipi i Ilan Shor. Ai planifikoi, mori pjesë dhe udhëhoqi demonstratat kundër autoriteteve të Republikës së Moldavisë të organizuara nga Ilan Shor ose bashkëpunëtorët e tij. Ai publikoi dhe mbështeti Ilan Shor ose veprimeve të tij. Prandaj ai është i lidhur me Ilan Shor.	14.10.2024

EN

OJ L 14.10.2024

	Emri	Informacion identifikues	Deklarata e arsyeve	Data e listimit
16.	Mihail VLAH	Funksioni: Zëvendës Guvernator dhe këshilltar për marrëdhëniet me median i Guvernatorit të Njësisë Territoriale Autonome të Gagauzisë DATA E LINDIES: 4.2.1978 Gjinia: Mashkull Shtetësia: Republika e Moldavisë Numri i pasaportës: 2000019014568	Mihail Vlah është një zëvendës i Guvernatorit (Bashkan) të Gagauzisë, Evghenia Guțul. Ai është emëruar nga Evghenia Guțul, por emërimi i tij nuk u miratua nga Asambleja Popullore e Gagauzisë. Ai është gjithashtu këshilltar i Evghenia Guțul për marrëdhëniet me median. Ai u takua me Ilan Shor në Izrael për të diskutuar zbatimin në Gagauzia të planeve elektorale të guvernatorit Guțul. Ai planifikoi dhe mori pjesë në demonstrata kundër autoriteteve të Republikës së Moldavisë, në mbështetje të Evghenia Guțul ose të organizuara nga Ilan Shor ose bashkëpunëtorët e tij. Ai publikisht dha mbështetje për veprimet e Ilan Shor ose Evghenia Gutul. Prandaj Mihail Vlah lidhet me Ilan Shor dhe Evghenia Guțul. Për më tepër, ai mori pjesë në një demonstratë të dhunshme kundër qeverisë së Republikës së Moldavisë dhe u përpoq të destabilizonte rendin kushtetues duke pretenduar se Rajoni Territorial Autonom i Gagauzisë ka të drejtë të hapë përfaqësi diplomatike jashtë vendit.	14.10.2024

(2) hyrja e mëposhtme shtohet nën titullin 'B. Personat juridikë, subjektet dhe organet:

	Emri	Informacion identifikues	Deklarata e arsyeve	Data e listimit
'2.	Evrazia- autonome jo-tregtare për nxitjen e bashkëpunimit ndërkombëtar	Lloji i subjektit: Organizatë autonome jo tregtare Adresa: Moskë, 127006, Rruga Krasno Proletarskaya 7, zyra 4/P, Federata Ruse Numrat e regjistrimit: OGRN: 1247700291200; INN: 9707028663; KPP: 770701001 Faqja e internetit: https://evrazia.su/	Evrazia është një shoqatë joqeveritare me bazë në Rusi e themeluar nga Nelli Parutenco. Qëllimi i tij është të promovojë interesat ruse në ish-republikat sovjetike, përfshirë Republikën e Moldavisë. Evrazia promovon narrativat e propagandës ruse, duke përfshirë mes fëmijëve të vegjël në kampet e të rinjve që ajo organizon. Evrazia shërben si një kanal për të siguruar financim nga një bankë ruse dhe nga Ilan Shor për qytetarët dhe projektet e infrastrukturës në Gagauzia. Prandaj Evrazia po përpiqet të përmbysë rendin kushtetues, duke kërcënuar kështu sovranitetin dhe pavarësinë e Republikës së Moldavisë, dhe demokracinë, stabilitetin dhe sigurinë në Republikën e Moldavisë. Evrazia është e lidhur me Nelli Parutenco. Për më tepër, Evrazia është e lidhur me Ilan Shor.	14.10.2024

2024/2701

14.10.2024

COUNCIL DECISION (CFSP) 2024/2701

of 14 October 2024

amending Decision (CFSP) 2023/891 concerning restrictive measures in view of actions destabilising the Republic of Moldova

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 29 thereof,

Having regard to the proposal from the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy,

Whereas:

- (1) On 28 April 2023, the Council adopted Decision (CFSP) 2023/891 ⁽¹⁾.
- (2) The Union remains unwavering in its support for the Republic of Moldova and its resilience, security, stability, economy and energy supply in the face of destabilising activities by external actors.
- (3) In view of the situation in the Republic of Moldova, the Council considers that five persons and one entity should be added to the list of natural and legal persons, entities and bodies set out in the Annex to Decision (CFSP) 2023/891.
- (4) Decision (CFSP) 2023/891 should therefore be amended accordingly,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The Annex to Decision (CFSP) 2023/891 is amended in accordance with the Annex to this Decision.

*Article 2*This Decision shall enter into force on the date of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Luxembourg, 14 October 2024.

*For the Council**The President*

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Council Decision (CFSP) 2023/891 of 28 April 2023 concerning restrictive measures in view of actions destabilising the Republic of Moldova (OJ L 114, 2.5.2023, p. 15).

EN

OJ L, 14.10.2024

ANNEX

The Annex to Decision (CFSP) 2023/891 is amended as follows:

(1) the following entries are added under the heading 'A. Natural persons':

	Name	Identifying information	Statement of reasons	Date of listing
12.	Evgheenia GUȚUL	Function: Governor of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia DOB: 5.9.1986 POB: Etulia, Vulcănești, SSR Moldova (now Republic of Moldova) Gender: female Nationality: Republic of Moldova	Evgheenia Guțul is the Governor (Bashkan) of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia in the Republic of Moldova. She previously worked for Ilan Shor's political party "SHOR" ("ȘOR"), which is now banned, and was involved in its illegal financing. She has proposed several of Shor's associates to fill positions in Gagauzia's Executive Committee, despite the fact that those individuals lack ties to Gagauzia. Despite lacking the constitutional competence to do so, as Governor she engaged in a formal visit to the Russian Federation and met Russian President Vladimir Putin. She asked Putin for and received assurance of Russia's support to Gagauzia's rights, authority and positions. By promoting separatism in the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia and close ties to the Russian Federation, Evgheenia Guțul is attempting to overthrow the constitutional order, thereby threatening the sovereignty and independence of the Republic of Moldova, and democracy, stability and security in the Republic of Moldova.	14.10.2024
13.	Iurii CUZNEȚOV	Function: Deputy Head of the General Department for External Relations, Autonomous Territorial Unit of Gagauzia DOB: 18.7.1988 POB: SSR Moldova (now Republic of Moldova) Gender: male Nationality: Republic of Moldova State Identification Number (IDNP): 2004042080868	Iurii Cuznețov, a former member of Ilan Shor's political party "SHOR" ("ȘOR"), is the Deputy Head of the General Department for External Relations of the Executive Committee of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia. He joined Evgheenia Guțul on her visit to the Russian Federation and was involved in the scheme to finance Gagauzian citizens through a Russian bank. He actively supported Evgheenia Guțul's campaign for Governor (Bashkan) of Gagauzia. Iurii Cuznețov is therefore associated with Evgheenia Guțul.	14.10.2024

OJ L 14.10.2024

EN

	Name	Identifying information	Statement of reasons	Date of listing
14.	Nelli PARUTENCO	Function: Founder/Director of Evrazia DOB: 21.3.1962 Gender: female Nationality: Republic of Moldova State Identification Number (IDNP): 0970403899047	Nelli Parutenco was the treasurer of Ilan Shor's political party "SHOR" ("ȘOR"), until it was banned. In the context of investigations into SHOR for illegal financing, she escaped to Moscow in 2022. Nelli Parutenco is now the founder and director of the Russia-based non-governmental association Evrazia, the goal of which is to promote Russian interests in former Soviet republics, including in the Republic of Moldova. Evrazia promotes Russian propaganda narratives, including among young children at youth camps it organises. Evrazia serves as a channel to provide financing from a Russian bank and from Ilan Shor to citizens and infrastructure projects in Gagauzia. Through Evrazia, Nelli Parutenco is therefore attempting to overthrow the constitutional order, thereby threatening the sovereignty and independence of the Republic of Moldova, and democracy, stability and security in the Republic of Moldova. Nelli Parutenco is associated with Evrazia. Moreover, Nelli Parutenco is associated with Ilan Shor.	14.10.2024
15.	Ilia UZUN	Function: Deputy President of the Executive Committee of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia, member of the People's Assembly of Gagauzia DOB: 16.5.1967 POB: Chioselia Rusă, Comrat, SSR Moldova (now Republic of Moldova) Gender: male Nationality: Republic of Moldova State Identification Number (IDNP): 0961607975268	Ilia Uzun is a member of the People's Assembly of Gagauzia and Deputy President of the Executive Committee of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia. He met Ilan Shor in Israel to discuss the implementation in Gagauzia of the electoral plans of Governor (Bashkan) Evghenia Gupul. Ilia Uzun is engaged in spreading Russian propaganda, launched by Ilan Shor's team. He planned, attended and led demonstrations against the authorities of the Republic of Moldova organised by Ilan Shor or his associates. He publicly gave support to Ilan Shor or his actions. He is therefore associated with Ilan Shor.	14.10.2024

EN

OJ L, 14.10.2024

	Name	Identifying information	Statement of reasons	Date of listing
16.	Mihail VLAH	Function: Deputy Governor and media relations advisor to the Governor of the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia DOB: 4.2.1978 Gender: male Nationality: Republic of Moldova Passport Number: 2000019014568	Mihail Vlah is a deputy to the Governor (Bashkan) of Gagauzia, Evghenia Gutul. He has been appointed by Evghenia Gutul but his appointment was not approved by the People's Assembly of Gagauzia. He is also Evghenia Gutul's media relations advisor. He met Ilan Shor in Israel to discuss the implementation in Gagauzia of the electoral plans of Governor Gutul. He planned and attended demonstrations against the authorities of the Republic of Moldova, in support of Evghenia Gutul or organised by Ilan Shor or his associates. He publicly gave support to Ilan Shor's or Evghenia Gutul's actions. Mihail Vlah is therefore associated with Ilan Shor and Evghenia Gutul. Furthermore, he took part in a violent demonstration against the Government of the Republic of Moldova and attempted to destabilise the constitutional order by claiming that the Autonomous Territorial Region of Gagauzia has the right to open diplomatic representations abroad.	14.10.2024

(2) the following entry is added under the heading 'B. Legal persons, entities and bodies':

	Name	Identifying information	Statement of Reasons	Date of listing
'2.	Evrazia - Autonomous non-commercial organisation for the promotion of international cooperation	Type of entity: Autonomous non-commercial organisation Address: Moscow, 127006, Krasnoproletarskaya Street 7, office 4/P, Russian Federation Registration numbers: OGRN: 1247700291200; INN: 9707028663; KPP: 770701001 Website: https://evrazia.su/	Evrazia is a Russia-based non-governmental association founded by Nelli Parutenco. Its goal is to promote Russian interests in former Soviet republics, including in the Republic of Moldova. Evrazia promotes Russian propaganda narratives, including among young children at youth camps it organises. Evrazia serves as a channel to provide financing from a Russian bank and from Ilan Shor to citizens and infrastructure projects in Gagauzia. Evrazia is therefore attempting to overthrow the constitutional order, thereby threatening the sovereignty and independence of the Republic of Moldova, and democracy, stability and security in the Republic of Moldova. Evrazia is associated with Nelli Parutenco. Moreover, Evrazia is associated with Ilan Shor.	14.10.2024

2024/2665

9.10.2024

VENDIM I KËSHILLIT (CFSP) 2024/2665**i datës 8 tetor 2024****mbi ndryshimin e Vendimit (CFSP) 2019/1720 në lidhje me masat kufizuese në funksion të situatës në Nikaragua**

KËSHILLI I BASHKIMIT EVROPIAN,

Duke pasur parasysh Traktatin për Bashkimin Evropian, dhe në veçanti nenin 29 të tij,

Duke pasur parasysh propozimin e Përfaqësuesit të Lartë të Bashkimit për Politikën e Punëve të Jashtme dhe të Sigurisë,

Ndërsa:

- (1) Më 14 tetor 2019, Këshilli miratoi Vendimin (CFSP) 2019/1720 ⁽¹⁾ në lidhje me masat kufizuese në funksion të situatës në Nikaragua.
- (2) Vendimi (CFSP) 2019/1720 zbatohet deri më 15 tetor 2024. Në bazë të rishikimit të atij Vendimi, masat kufizuese të përcaktuara në të duhet të shtyhen deri më 15 tetor 2025, dhe deklarimi i arsyeve në lidhje me dy persona dhe një subjekt të listuar në aneksin e tij duhet të përditësohen.
- (3) Vendimi (CFSP) 2019/1720 duhet të ndryshohet në përputhje me rrethanat,

KA MIRATUAR KËTË VENDIM:

Neni 1

Vendimi (CFSP) 2019/1720 ndryshohet si më poshtë:

- (1) në nenin 9, data "15 tetor 2024" zëvendësohet me "15 tetor 2025";
- (2) Aneksi ndryshohet siç përcaktohet në Aneksin e këtij vendimi.

Neni 2

Ky Vendim hyn në fuqi një ditë pas publikimit të tij në Gazetën Zyrtare të Bashkimit Evropian.

Bërë në Luksemburg, 8 tetor 2024.

*Për Këshillin**Presidenti*

VARGA M.

⁽¹⁾ Vendimi i Këshillit (CFSP) 2019/1720 i datës 14 tetor 2019 në lidhje me masat kufizuese në funksion të situatës në Nikaragua (OJ L 262, 15.10.2019, f. 58).

AL

OJ L, 9.10.2024

ANEKS

Aneksi i Vendimit (CFSP) 2019/1720 është ndryshuar si më poshtë:

(1) Nën titullin 'A. Personat fizikë të përmendur në nenet 1 pika 1 dhe 2 pika 1', pikat 5 dhe 12 zëvendësohen me sa vijon:

	Emri	Informacion identifikues	Arsyet	Data e listimit
5.	Luis PÉREZ OLIVAS	Data e lindjes: 8.1.1956 Gjinia: mashkull	Shëf i Komisarariatit të Policisë së Qarkut Tre në Managua që nga viti 2023. Ish Komisioner i Përgjithshëm dhe Oficeri Kryesor i Ndihmës Ligjore (DAEJ) në qendrën e vullajtjes së dënimt "El Chipote". Përgjegjës për shkelje të rënda të të drejtave të njeriut, duke përfshirë torturën, përdorimin eksessiv të forcës, keqtrajtimin e të burgosurve dhe forma të tjera të trajtimit poshtërues.	4.5.2020
12.	Alba Luz RAMOS VANEGAS	Data e lindjes: 3.6.1949 Gjinia: femër Kombësia: Nikaraguane Numri i pasaportës: A0009864 (Nikaraguane)	Ish-kryetare e Gjykatës së Lartë të Drejtësisë së Nikaraguas. Përgjegjëse për instrumentalizimin e gjyqësorit në favor të interesave të regjimit të Ortigës, nëpërmjet kriminalizimit selektiv të aktiviteve të opozitës, përjetimit të modelit të shkeljeve të të drejtave të procesit të rregullit ligjor, arrestimeve arbitrare dhe shkuarimit të partive politike dhe kandidatëve të opozitës. Prandaj, ajo është përgjegjëse për shkelje të rënda të të drejtave të njeriut, për shtypjen e shoqërisë civile dhe opozitës demokratike dhe për minimin shtoz të sundimit të ligjit në Nikaragua.	2.8.2021

OJ L, 9.10.2024

AL

(2) Nën titullin "B. Personat juridikë, subjektet dhe organet e përmendura në nenin 2(1)", pika 2 zëvendësohet me sa vijon:

Emri	Informacion identifikues	Atsytet	Data e listimit
'2. Këshilli i Lartë Zgjedhor Consejo Supremo Electoral	Adresa: Pista Juan Pablo II, Managua 14005, Nikaragua Website: https://www.cse.gob.ni/ Email: info@cse.gob.ni	Këshilli i Lartë Zgjedhor (SEC) është organi përgjegjës për përgatitjen, mbajtjen dhe certifikimin e zgjedhjeve të përgjithshme të 7 nëntorit 2021, të cilat me mungesën e transparencës, opozitës së vërtetë dhe debatit demokratik, minuan institucionet dhe proceset demokratike. SEC ia hoqi opozitës mundësinë për të dalë në zgjedhje të lira dhe siguroi organizimin e zgjedhjeve në kushte jodemokratike. Më 3 tetor 2023, SEC anuloi statusin ligjor të Yatama-s, partisë kryesore politike indigjene në Nikaragua, duke penguar pjesëmarrjen e saj në zgjedhjet e marsit 2024 në dy rajone autonome të vendit (Costa Caribe dhe Costa Caribe Norte). Prandaj, KSHZ-ja është përgjegjëse për shtypjen e opozitës demokratike dhe për minimin e demokracisë dhe sundimit të ligjit në Nikaragua.	10.1.2022'

2024/2665

9.10.2024

COUNCIL DECISION (CFSP) 2024/2665

of 8 October 2024

amending Decision (CFSP) 2019/1720 concerning restrictive measures in view of the situation in
Nicaragua

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 29 thereof,

Having regard to the proposal from the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy,

Whereas:

- (1) On 14 October 2019, the Council adopted Decision (CFSP) 2019/1720⁽¹⁾ concerning restrictive measures in view of the situation in Nicaragua.
- (2) Decision (CFSP) 2019/1720 applies until 15 October 2024. On the basis of a review of that Decision, the restrictive measures set out therein should be extended until 15 October 2025, and the statement of reasons in respect of two natural persons and one entity listed in the Annex thereto should be updated.
- (3) Decision (CFSP) 2019/1720 should therefore be amended accordingly,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Decision (CFSP) 2019/1720 is amended as follows:

- (1) in Article 9, the date '15 October 2024' is replaced by '15 October 2025';
- (2) the Annex is amended as set out in the Annex to this Decision.

*Article 2*This Decision shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Luxembourg, 8 October 2024.

*For the Council**The President*

VARGA M.

⁽¹⁾ Council Decision (CFSP) 2019/1720 of 14 October 2019 concerning restrictive measures in view of the situation in Nicaragua (OJ L 262, 15.10.2019, p. 58).

EN

OJ L, 9.10.2024

ANNEX

The Annex to Decision (CFSP) 2019/1720 is amended as follows:

(1) Under the heading 'A. Natural persons referred to in Articles 1(1) and 2(1)', entries 5 and 12 are replaced by the following:

	Name	Identifying information	Reasons	Date of listing
'5.	Luis PÉREZ OLIVAS	Date of birth: 8.1.1956 Gender: male	Head of District Three Police Station in Managua since 2023. Former General Commissioner and Legal Assistance Main Officer (DAE) in the "El Chipote" penitentiary centre. Responsible for serious human rights violations, including torture, use of extensive force, mistreatment of detainees and other forms of degrading treatment.	4.5.2020
12.	Alba Luz RAMOS VANEGAS	Date of birth: 3.6.1949 Gender: female Nationality: Nicaraguan Passport number: A0009864 (Nicaragua)	Former President of the Supreme Court of Justice of Nicaragua. Responsible for instrumentalisation of the judiciary in favour of the interests of the Ortega regime, through the selective criminalisation of opposition activities, perpetuating the pattern of violations of rights of due process, arbitrary arrests, and the disqualification of political parties and opposition candidates. She is therefore responsible for serious human rights violations, for the repression of civil society and democratic opposition, and for seriously undermining the rule of law in Nicaragua	2.8.2021'

OJ L, 9.10.2024

EN

(2) Under the heading 'B. Legal persons, entities and bodies referred to in Article 2(1)', entry 2 is replaced by the following:

	Name	Identifying information	Reasons	Date of listing
'2.	Supreme Electoral Council Consejo Supremo Electoral	Address: Pista Juan Pablo II, Managua 14005, Nicaragua Website: https://www.cse.gob.ni/ Email: info@cse.gob.ni	The Supreme Electoral Council (SEC) is the body responsible for the preparation holding and certification of the general elections of 7 November 2021, which by their lack of transparency, true opposition and democratic debate, undermined democratic institutions and processes. The SEC deprived the opposition of the opportunity to stand for free elections and ensured the organisation of polls in non-democratic conditions. On 3 October 2023, the SEC cancelled the legal status of Yaroma, the main indigenous political party in Nicaragua, hindering its participation in the March 2024 elections in two autonomous regions of the country (Costa Caribe and Costa Caribe Norte). The SEC is therefore responsible for the repression of democratic opposition and for undermining democracy and the rule of law in Nicaragua.	10.1.2022*

2024/2664

9.10.2024

VENDIM I KËSHILLIT (CFSP) 2024/2664

i datës 8 tetor 2024

**për ndryshimin e Vendimit 2011/72/CFSP në lidhje me masat kufizuese të drejtuara kundër
personave dhe subjekteve të caktuara në funksion të situatës në Tunizi**

KËSHILLI I BASHKIMIT EVROPIAN,

Duke pasur parasysh Traktatin për Bashkimin Evropian, dhe në veçanti nenin 29 të tij,

Duke pasur parasysh propozimin e Përfaqësuesit të Lartë të Bashkimit për Politikën e Punëve të Jashtme dhe të Sigurisë,

Ndërsa:

- (1) Më 31 janar 2011, Këshilli miratoi Vendimin 2011/72/CFSP ⁽¹⁾, i cili ka të bëjë me masat kufizuese të drejtuara kundër personave dhe subjekteve të caktuara në funksion të situatës në Tunizi.
- (2) Në bazë të një rishqyrtimi të Këshillit, shënimet për dy persona dhe informacionet lidhur me të drejtat e tyre të mbrojtjes dhe të drejtën e tyre për mbrojtje efektive gjyqësore duhet të fshihen.
- (3) Më 27 nëntor 2023, Këshilli miratoi Vendimin (CFSP) 2023/2686 ⁽²⁾, i cili ndryshoi disa vendime të Këshillit në lidhje me masat kufizuese me qëllim futjen e dispozitave për përjashtimet humanitare.
- (4) Këshilli konsideron se duhet të futet një klauzolë rishikimi në lidhje me ato përjashtime.
- (5) Vendimi 2011/72/CFSP duhet të ndryshohet në përputhje me rrethanat,

KA MIRATUAR KËTË VENDIM:

Neni 1

Vendimi 2011/72/CFSP ndryshohet si më poshtë:

- (1) në nenin 5 shtohet paragrafi në vijim:

'3. Përjashtimet e përmendura në nenin 1 (6) dhe (7) në lidhje me nenin 1 (1) dhe (2) do të rishikohen në intervale të rregullta, dhe të paktën çdo 12 muaj, ose me kërkesë urgjente të çdo Shteti Anëtar, Përfaqësuesit të Lartë ose Komisionit pas një ndryshimi thelbësor të rrethanave;'

- (2) Aneksi ndryshohet në përputhje me Aneksin e këtij vendimi.

Neni 2

Ky Vendim hyn në fuqi një ditë pas publikimit të tij në Gazetën Zyrtare të Bashkimit Evropian.

Bërë në Luksemburg, 8 tetor 2024.

*Për Këshillin**Presidenti*

VARGA M.

(1) Vendimi i Këshillit 2011/72/CFSP i 31 janarit 2011 në lidhje me masat kufizuese të drejtuara kundër personave dhe subjekteve të caktuara në funksion të situatës në Tunizi (OJ L 28, 2.2.2011, f. 62).

(2) Vendimi i Këshillit (CFSP) 2023/2686 i datës 27 nëntor 2023 për ndryshimin e disa vendimeve të Këshillit në lidhje me masat kufizuese për të futur dispozita për përjashtimet humanitare (OJ L, 2023/2686, 28.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2686/oj>).

EN

OJ L, 9.10.2024

ANEKS

Në seksionet A dhe B të Shtojcës së Vendimit 2011/72/CFSP, shënimet për personat e mëposhtëm fshihen:

18. Moez Ben Moncef Ben Mohamed TRABELSI;

21. Housseem Ben Mohamed Naceur Ben Mohamed TRABELSI.

2024/2664

9.10.2024

COUNCIL DECISION (CFSP) 2024/2664

of 8 October 2024

amending Decision 2011/72/CFSP concerning restrictive measures directed against certain persons and entities in view of the situation in Tunisia

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 29 thereof,

Having regard to the proposal from the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy,

Whereas:

- (1) On 31 January 2011, the Council adopted Decision 2011/72/CFSP⁽¹⁾, which concerns restrictive measures directed against certain persons and entities in view of the situation in Tunisia.
- (2) On the basis of a review by the Council, the entries for two persons and the information regarding their rights of defence and their right to effective judicial protection should be deleted.
- (3) On 27 November 2023, the Council adopted Decision (CFSP) 2023/2686⁽²⁾, which amended certain Council decisions concerning restrictive measures in order to insert provisions on humanitarian exceptions.
- (4) The Council considers that a review clause related to those exceptions should be introduced.
- (5) Decision 2011/72/CFSP should therefore be amended accordingly,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Decision 2011/72/CFSP is amended as follows:

- (1) in Article 5, the following paragraph is added:

‘3. The exceptions referred to in Article 1(6) and (7) as regards Article 1(1) and (2) shall be reviewed at regular intervals, and at least every 12 months, or at the urgent request of any Member State, the High Representative or the Commission following a fundamental change in circumstances.’

- (2) the Annex is amended in accordance with the Annex to this Decision.

*Article 2*This Decision shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Luxembourg, 8 October 2024.

*For the Council**The President*

VARGA M.

⁽¹⁾ Council Decision 2011/72/CFSP of 31 January 2011 concerning restrictive measures directed against certain persons and entities in view of the situation in Tunisia (OJ L 28, 2.2.2011, p. 62).

⁽²⁾ Council Decision (CFSP) 2023/2686 of 27 November 2023 amending certain Council Decisions concerning restrictive measures in order to insert provisions on humanitarian exceptions (OJ L, 2023/2686, 28.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2686/oj>).

EN

OJ L, 9.10.2024

ANNEX

In sections A and B of the Annex to Decision 2011/72/CFSP, the entries for the following persons are deleted:

18. Moez Ben Moncef Ben Mohamed TRABELSI;

21. Housseem Ben Mohamed Naceur Ben Mohamed TRABELSI.

ANEKSI 44

2024/2643

9.10.2024

VENDIM I KËSHILLIT (CFSP) 2024/2643

i datës 8 tetor 2024

në lidhje me masat kufizuese në funksion të aktiviteteve destabilizuese të Rusisë

KËSHILLI I BASHKIMIT EVROPIAN,

Duke pasur parasysh Traktatin për Bashkimin Evropian, dhe në veçanti nenin 29 të tij,

Duke pasur parasysh propozimin e Përfaqësuesit të Lartë të Bashkimit për Politikën e Punëve të Jashtme dhe të Sigurisë,

Ndërsa:

- (1) Në 2013, Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura të Federatës Ruse, Valery Gerasimov, lloboi për një ndryshim në llojet e luftës së përdorur nga Federata Ruse dhe për përdorimin e masave politike, diplomatike dhe të tjera joushtarake në kombinim me përdorimin e forcës ushtarake. Gerasimov tha se hapësira e informacionit hap mundësi të gjera asimetrike për reduktimin e potencialit luftarak të armikut.
- (2) Më 21 shtator 2021, në vendimin e saj në çështjen *Carter v Russia* (20914/07), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut arriti në përfundimin se Alexander Litvinenko u helmua nga dy individë që vepronin nën drejtimin ose kontrollin e autoriteteve ruse.
- (3) Më 9 mars 2022, Parlamenti Evropian, në rezolutën e tij për ndërhyrjen e huaj në të gjitha proceset demokratike të Bashkimit Evropian, duke përfshirë edhe dezinformimin, deklaroi se Rusia është përfshirë në dezinform me një qëllim keqdashës dhe të një shkallë të paprecedentë, si në mediat tradicionale ashtu edhe në platformat e mediave sociale, me qëllim që të mashtrojë qytetarët e saj në territorin e vet dhe komunitetin ndërkombëtar në prag dhe gjatë luftës së saj të agresionit kundër Ukrainës. Parlamenti Evropian theksoi se Rusia është një nga vendet që ka vënë në shënjestër gazetarët dhe kundërshtarët në BE.
- (4) Më 10 maj 2022, Bashkimi dhe partnerët e tij ndërkombëtarë dënuan ashpër aktivitetin keqdashës kibernetik të kryer nga Federata Ruse kundër Ukrainës, i cili synonte rrjetin satelitor KA-SAT, në pronësi të Viasat. Ky sulm kibernetik ndodhi një orë përpara pushtimit të paprovokuar dhe të pajustifikuar të Ukrainës nga Rusia më 24 shkurt 2022, duke lehtësuar kështu agresionin ushtarak dhe ishte një shembull tjetër i modelit të vazhdueshëm të sjelljes së papërgjegjshme të Rusisë në hapësirën kibernetike.
- (5) Më 19 korrik 2022, Përfaqësuesi i Lartë i Bashkimit për Politikën e Punëve të Jashtme dhe Sigurisë ("Përfaqësuesi i Lartë") dënoi aktivitetet keqdashëse kibernetike të kryera si pjesë e luftës së agresionit të Rusisë kundër Ukrainës, dhe sulmet e mohimit të shërbimit të shpërndara kundër disa Shteteve anëtare dhe partnerëve të pretenduar nga grupet pro-ruse të hakerëve.
- (6) Në konkluzionet e tij të 21 qershorit 2022, Këshilli i Bashkimit Evropian vuri në dukje se ndërsa përkufizimet e kërcënimeve dhe fushatave hibride mund të ndryshojnë, ato duhet të mbeten fleksibël në mënyrë që të lejojnë përgjigjet e duhura ndaj natyrës në zhvillim të këtyre kërcënimeve. Në këtë kontekst, Këshilli vuri në dukje konceptimin e "kërcënimit hibrid" dhe "fushatës hibride" të ofruar nga Komisioni dhe Qendra Evropiane e Ekselencës Kundër Kërcënimeve Hibride në "Mjedisi i Kërcënimeve Hibride: Një Model Konceptual".
- (7) Në konkluzionet e tij të 21 qershorit 2022, si dhe në ato të 18 korrikut 2022, Këshilli përsëriti thirrjen për Përfaqësuesin e Lartë dhe Komisionin që të paraqesin opsione, duke respektuar plotësisht të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, për masa të mirëpërcaktuara që mund të merren kundër aktorëve të përfshirë në manipulimin dhe ndërhyrjen e informacionit të huaj ("FIMI") aty ku është e nevojshme për të mbrojtur rendin dhe sigurinë publike në Union.
- (8) Në shkurt 2023, Shërbimi Evropian i Veprimtë të Jashtëm publikoi një raport mbi kërcënimet e FIMI-t, në të cilin e përcaktoi FIMI-n si një model sjelljeje kryesisht jo të paligjshme që kërcënon ose ka potencialin të ndikojë negativisht në vlerat, procedurat dhe proceset politike. Një aktivitet i tillë ka karakter manipulues dhe kryhet në mënyrë të qëllimshme dhe të koordinuar nga aktorë shtetërorë ose joshetërorë, duke përfshirë përfaqësuesit e tyre brenda dhe jashtë territorit të tyre.

AL

OJ L, 9.10.2024

- (9) Më 3 shkurt 2023, në një deklaratë pas samitit të 24 BE-Ukrainë, Bashkimi rikonfirmoi solidaritetin e tij me Ukrainën në luftën kundër kërcënimeve hibride dhe sulmeve kibernetike dhe angazhimin e tij për të vazhduar mbështetjen e tij në këtë drejtim. Bashkimi dhe Ukraina pranuan rëndësinë e forcimit të bashkëpunimit në trajtimin e manipulimit dhe ndërhyrjes së informacionit të kontrolluar nga shteti rus, duke përfshirë dezinformimin, si dhe ndërtimin e qëndrueshmërisë në transformimin dixhital të Ukrainës.
- (10) Më 1 qershor 2023, Parlamenti Evropian në një rezolutë për ndërhyrjen e huaj në të gjitha proceset demokratike në Bashkim, duke përfshirë dezinformimin, theksoi se Rusia përdor një sërë metodash të ndryshme ndërhyrjeje, të përfshira në një strategji më të madhe, për të dëmtuar, ngatërruar, frikësuar, dobësuar dhe përçarë Shtetet Anëtare dhe fqinjët e tyre.
- (11) Në konkluzionet e tij të 14 dhe 15 dhjetor 2023, Këshilli Evropian dënoi të gjitha sulmet hibride, duke përfshirë instrumentalizimin e migrantëve nga vendet e treta për qëllime politike, dhe deklaroi se mbeti i vendosur për të siguruar kontroll efektiv të kufijve të jashtëm të Bashkimit. Këshilli Evropian nënvizoi se Bashkimi është i vendosur të kundërshtojë në kufijtë e tij të jashtëm sulmet hibride të vazhdueshme të nisura nga Federata Ruse.
- (12) Në konkluzionet e tij të 17 dhe 18 prillit 2024, Këshilli Evropian nënvizoi, në kontekstin e zgjedhjeve evropiane, vendosmërinë e Bashkimit dhe të Shteteve Anëtare të tij për të frenuar çdo rrezik që rrjedh nga FIMI në proceset zgjedhore.
- (13) Instrumentalizimi i migrantëve, siç përmendet në nenin 1 (4), pika (b), të Rregullores (BE) 2024/1359 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit ⁽¹⁾, rrezikon funksionet thelbësore të një shteti anëtar, duke përfshirë ruajtjen e rendit dhe ligjit ose mbrojtjen e sigurisë së tij kombëtare.
- (14) Në konkluzionet e tij të 21 majit 2024, Këshilli pranoi se aktorët shtetërorë dhe joshtetërorë po përdorin gjithnjë e më shumë taktika hibride, duke paraqitur një kërcënim në rritje për sigurinë e Bashkimit, Shteteve Anëtare dhe partnerëve të tij dhe u bëri thirrje institucioneve të Bashkimit dhe Shteteve Anëtare të rrisin veprimet për të monitoruar përpjekjet e aktorëve të huaj për të ndërhyrë në procesin demokratik të Bashkimit.
- (15) Në konkluzionet e tij të 27 qershorit 2024, Këshilli Evropian dënoi fuqishëm të gjitha llojet e aktiviteteve hibride, të cilat janë në rritje dhe synojnë Bashkimin, Shtetet Anëtare dhe partnerët e tij, duke përfshirë frikësimin, sabotimin, përmbysjen, manipulimin e informacionit të huaj dhe ndërhyrjen, dezinformimin, aktivitetet keqdashëse kibernetike dhe instrumentalizimin e emigrantëve nga vendet e treta, dhe theksoi se Rusia ka intensifikuar fushatën e saj me operacione të reja aktive në tokën evropiane. Këshilli Evropian bëri thirrje, ndër të tjera, për të vazhduar punën në Këshill për të vendosur një regjim të ri sanksionesh në funksion të kërcënimeve hibride.
- (16) Duke pasur parasysh peshën e situatës, duhet të vendosen masa kufizuese kundër personave, subjekteve ose organeve përgjegjëse për zbatimin ose mbështetjen e veprimeve ose politikave nga Qeveria e Federatës Ruse, të cilat minojnë ose kërcënojnë vlerat themelore të Bashkimit dhe sigurinë, pavarësinë dhe integritetin e tij, si dhe stabilitetin, sigurinë ose pavarësinë e Shteteve Anëtare të tij, të organizatave ndërkombëtare ose të vendeve të treta, ose sovranitetin e Shteteve Anëtare ose të vendeve të treta. Masa të tilla kufizuese të synuara do të ndjekin objektivat e përbashkëta të politikës së jashtme dhe të sigurisë, siç përcaktohet në nenin 21 të Traktatit të Bashkimit Evropian (TEU) dhe do të kontribuojnë në veprimet e Bashkimit për të mbrojtur vlerat e tij, interesat themelore, sigurinë, pavarësinë dhe integritetin, për të konsoliduar dhe mbështetur demokracinë, sundimin e ligjit, të drejtat e njeriut dhe parimet e së drejtës ndërkombëtare, si dhe për të parandaluar konfliktet dhe për të forcuar sigurinë ndërkombëtare në përputhje me pikat (a) deri (c) të nenit 21(2) TEU.
- (17) Masa të tilla janë në përputhje me të drejtat dhe liritë themelore të njohura në Kartën e të Drejtave Themelore të Bashkimit Evropian, veçanërisht me të drejtën për lirinë e shprehjes dhe informimit, lirinë për të kryer një biznes dhe të drejtën e pronës, si njihen në nenet 11, 16 dhe 17 të tij. Në veçanti, masa të tilla nuk modifikojnë detyrimin për të respektuar të drejtat, liritë dhe parimet e përmendura në nenin 6 TEU, në Kartën e të Drejtave Themelore dhe në kushtetutat e Shteteve Anëtare, brenda fushave të tyre përkatëse të zbatimit.

⁽¹⁾ Rregullorja (BE) 2024/1359 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 14 maj 2024 që trajton situatat e krizës dhe forcës madhore në fushën e migracionit dhe azilit dhe amendon Rregulloren (BE) 2021/1147 (OJ L, 2024 /1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

OJ L, 9.10.2024

AL

- (18) Për të rritur konsistencën në të gjitha regjimet e masave kufizuese të Bashkimit dhe me ato masa të miratuara nga KS i OKB-së ose Komitetet e tij të Sanksioneve, dhe për të siguruar shpërndarjen në kohë të ndihmës humanitare ose për të mbështetur aktivitetet e tjera që mbështesin nevojat themelore njerëzore, është e përshtatshme që të bëhet një përjashtim nga masat e zbatueshme për ngrirjen e asetëve, dhe kufizimeve për vënien në dispozicion të fondeve dhe burimeve ekonomike, për persona fizikë ose juridikë, subjekte ose organe të përcaktuara sipas këtij vendimi, për benefitet e aktorëve të përmendur në Rezolutën 2664 (2022) të KS të KB-së, organizatave dhe agjencive të cilave Bashkimi u ka dhënë Certifikatën e Partneritetit Humanitar, organizatave dhe agjencive që janë të certifikuara ose të njohura nga një Shtet Anëtar, dhe agjencive të specializuara të Shteteve Anëtare. Për më tepër, Këshilli konsideron se duhet të futet një mekanizëm derogimi për ato organizata dhe aktorë të përfshirë në aktivitetet humanitare që nuk mund të përfitojnë nga ky përjashtim. Këshilli gjithashtu konsideron se një mekanizëm derogimi duhet të zbatohet, në vend të përjashtimit, në rastet kur Këshilli ka përcaktuar se kërkohet shqyrtim nga autoritetet kompetente kombëtare për shkak të një rreziku më të lartë që fondet ose burimet ekonomike të ofruara të keqpërdoren për qëllime të tjera nga ndihma humanitare.
- (19) Veprime të mëtejshme nga Unioni nevojiten për të zbatuar disa masa,

KA MIRATUAR KËTË VENDIM:

Neni 1

1. Shtetet Anëtare do të marrin masat e nevojshme për të parandaluar hyrjen ose kalimin transit nëpër territoret e tyre të personave fizikë, të renditur në aneks, të cilët janë:

- (a) përgjegjës për, zbatimin, mbështetjen ose përfitimin nga veprimet ose politikat e Qeverisë së Federatës Ruse të cilat minojnë ose kërcënojnë demokracinë, sundimin e ligjit, stabilitetin ose sigurinë në Bashkim ose në një ose disa nga shtetet e tij anëtare, në një organizatë ndërkombëtare ose në një vend të tretë, ose që minojnë ose kërcënojnë sovranitetin ose pavarësinë e një ose disa prej Shteteve Anëtare të tij, ose të një vendi të tretë, nëpërmjet një nga veprimeve të mëposhtme:
- (i) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, ose duke lehtësuar ndryshe pengimin ose minimin e procesit politik demokratik, duke përfshirë pengimin ose minimin e mbajtjes së zgjedhjeve ose përpjekjen për të destabilizuar ose përmbysur rendin kushtetues;
- (ii) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e demonstratave të dhunshme;
- (iii) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e akteve të dhunës, duke përfshirë aktivitetet për të heshtur, frikësuar, shtrënguar ose hakmarrje direkte kundër personave kritikë ndaj veprimeve ose politikave të Federatës Ruse;
- (iv) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, duke mbështetur ose ndryshe lehtësimin e përdorimit të manipulimit dhe ndërhyrjes së koordinuar të informacionit;
- (v) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e ndonjë veprimi që synon funksionimin e institucioneve demokratike, aktivitetet ekonomike ose shërbimet me interes publik, duke përfshirë hyrjen e paautorizuar në territorin e një Shteti Anëtar, duke përfshirë hapësirën ajrore, ose që synon të ndërhyjë, dëmtojë ose shkatërrojë, përfshirë përmes sabotimit ose aktiviteteve kibernetike keqdashëse si pjesë e aktiviteteve hibride, infrastrukturën kritike, duke përfshirë infrastrukturën nëndetëse;
- (vi) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e instrumentalizimit të migrantëve siç përmendet në nenin 1(4), pika (b), të Rregullores (BE) 2024/1359;
- (vii) shfrytëzimin e një konflikti të armatosur, paqëndrueshmërinë ose pasigurinë, duke përfshirë shfrytëzimin ose tregtimin e paligjshëm të burimeve natyrore dhe kafshëve të egra në një vend të tretë;
- (viii) nxitjen ose lehtësimin e një konflikti të armatosur në një vend të tretë;

AL

OJ L, 9.10.2024

- (b) të lidhur me personat fizikë të listuar në pikën (a);
- (c) mbështetjen e personave fizikë të përfshirë në aktivitetet e përmendura në pikën (a).
2. Paragrafi 1 nuk detyron një Shtet Anëtar t'ju refuzojë shtetasve të tij hyrjen në territorin e tij.
3. Paragrafi 1 nuk paragjykon rastet në të cilat një Shtet Anëtar është i detyruar nga një detyrim i së drejtës ndërkombëtare, përkatësisht:
- (a) si një vend pritës i një organizate ndërkombëtare ndërqeveritare;
- (b) si një vend pritës i një konference ndërkombëtare të thirrur nga ose nën kujdesin e Kombeve të Bashkuara (OKB);
- (c) sipas një marrëveshjeje shumëpalëshe që jep privilegje dhe imunitete; ose
- (d) sipas Traktatit të Pajtitimit të vitit 1929 (pakti Lateran) i lidhur nga Selia e Shenjtë (Shteti i Qytetit të Vatikanit) dhe Italia.
4. Paragrafi 3 zbatohet gjithashtu kur një Shtet Anëtar është vendi pritës i Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE).
5. Këshilli do të informohet siç duhet në të gjitha rastet kur një Shtet Anëtar jep një përfashtim në përputhje me paragrafin 3 ose 4.
6. Shtetet Anëtare mund të japin përfashtime nga masat e vendosura sipas paragrafit 1, kur udhëtimi justifikohet për arsye të nevojës urgjente humanitare, ose për shkak të pjesëmarrjes në takime ndërqeveritare, ose atyre të promovuara ose të organizuara nga Bashkimi ose të organizuara nga një Shtet Anëtar që mban Kryesimin në detyrë të OSBE-së, ku zhvillohet një dialog politik që promovon drejtpërdrejt objektivat e politikave të atyre masave.
7. Shtetet Anëtare mund të japin gjithashtu përfashtime nga masat e vendosura sipas paragrafit 1, kur hyrja ose tranziti është i nevojshëm për përmbytjen e një procesi gjyqësor, duke përfshirë procedurat e dorëzimit dhe ekstradimit.
8. Një Shtet Anëtar që dëshiron të japë përfashtimet e përmendura në paragrafin 6 ose 7 duhet të njoftojë Këshillin me shkrim. Një përfashtim do të konsiderohet i dhënë nëse një ose më shumë nga anëtarët e Këshillit nuk ngrenë një kundërshtim me shkrim brenda 2 ditëve pune nga marrja e njoftimit për përfashtimin e propozuar. Nëse një ose më shumë anëtarë të Këshillit ngrenë një kundërshtim, Këshilli, duke vepruar me shumicë të cilësuar, mund të vendosë të japë përfashtimin e propozuar.
9. Kur, në përputhje me paragrafin 3, 4, 6, 7 ose 8, një Shtet Anëtar autorizon hyrjen ose kalimin transit përmes territorit të tij të një personi të listuar në Aneks, ai autorizim do të kufizohet në qëllimin për të cilin i është dhënë personit të interesuar me të.

Neni 2

1. Të gjitha fondet dhe burimet ekonomike që ju përkasin, zotërohen, mbahen ose kontrollohen nga persona, subjekte ose organe fizike ose juridike që janë:
- (a) përgjegjës për, zbatimin, mbështetjen ose përfitimin nga veprimet ose politikat e Qeverisë së Federatës Ruse të cilat minojnë ose kërcënojnë demokracinë, sundimin e ligjit, stabilitetin ose sigurinë në Bashkim ose në një ose më shumë nga Shtetet e tij Anëtare, në një organizatë ndërkombëtare ose në një vend të tretë, ose që minojnë ose kërcënojnë sovranitetin ose pavarësinë e një ose disa prej Shteteve Anëtare të tij, ose të një vendi të tretë, nëpërmjet ndonjërit prej veprimeve të mëposhtme:
- (i) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, ose duke lehtësuar ndryshe pengimin ose minimin e procesit politik demokratik, duke përfshirë pengimin ose minimin e mbajtjes së zgjedhjeve ose përpjekjen për të destabilizuar ose përmbysur rendin kushtetues;
- (ii) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e demonstratave të dhunshme;
- (iii) planifikimin, drejtimin, përfshirjen në, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, duke mbështetur

OJ L, 9.10.2024

AL

ose lehtësuar ndryshe aktet e dhunës, duke përfshirë aktivitetet për të heshtur, frikësuar, shtrënguar ose hakmarrje direkte kundër personave kritikë ndaj veprimeve ose politikave të Federatës Ruse;

- (iv) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e përdorimit të manipulimit dhe ndërhyrjes së koordinuar të informacionit;
- (v) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e ndonjë veprimi që synon funksionimin e institucioneve demokratike, aktivitetet ekonomike ose shërbimet me interes publik, duke përfshirë hyrjen e paautorizuar në territorin e një Shteti Anëtar, duke përfshirë hapësirën ajrore, ose që synon të ndërhyjë, dëmtojë ose shkatërrojë, përfshirë përmes sabotimit ose aktiviteteve kibernetike keqdashëse si pjesë e aktiviteteve hibride, infrastrukturën kritike, duke përfshirë infrastrukturën nëndetëse;
- (vi) planifikimin, drejtimin, angazhimin në, drejtpërdrejt ose tërthorazi, mbështetjen ose lehtësimin e instrumentalizimit të migrantëve siç përmendet në nenin 1(4), pika (b), të Rregullores (BE) 2024/1359;
- (vii) shfrytëzimin e një konflikti të armatosur, paqëndrueshmërinë ose pasigurinë, duke përfshirë shfrytëzimin ose tregtimin e paligjshëm të burimeve natyrore dhe kafshëve të egra në një vend të tretë;
- (viii) nxitjen ose lehtësimin e një konflikti të armatosur në një vend të tretë;

(b) të lidhur me personat, subjektet ose organet fizike ose juridike të listuara në pikën (a);

(c) mbështetjen e personave fizikë ose juridikë, subjektet ose organet e angazhuara në aktivitetet e përmendura në pikën

(a); siç renditet në Aneks, do të ngrihen.

2. Asnjë fond ose burim ekonomik nuk do të vihet në dispozicion, drejtpërdrejt ose tërthorazi, për ose në dobi të personave fizikë ose juridikë, subjektet ose organet e listuara në aneks.

3. Duke përjashtuar paragrafët 1 dhe 2, autoritetet kompetente të Shteteve Anëtare mund të autorizojnë lirimin e disa fondeve ose burimeve ekonomike të ngrira, ose vënien në dispozicion të fondeve ose burimeve ekonomike të caktuara, në kushte të tilla që ata i konsiderojnë të përshtatshme, pasi të jetë përcaktuar se fondet ose burimet ekonomike në fjalë janë:

- (a) të nevojshme për të plotësuar nevojat bazë të personave të listuar në Aneks dhe anëtarëve të familjes së tyre në ngarkim, duke përfshirë pagesat për ushqime, qira ose hipotekë, ilaçe dhe trajtim mjekësor, taksa, prime sigurimi dhe tarifa të shërbimeve publike;
- (b) të destinuara ekskluzivisht për pagesën e tarifave të arsyeshme profesionale dhe rimbursimin e shpenzimeve të bëra që lidhen me ofrimin e shërbimeve ligjore;
- (c) të destinuara ekskluzivisht për pagesën e tarifave ose kostove të shërbimit për mbajtjen ose mirëmbajtjen rutinë të fondeve ose burimeve ekonomike të ngrira;
- (d) të nevojshme për shpenzime të jashtëzakonshme, me kusht që autoriteti kompetent të ketë njoftuar autoritetet kompetente të Shteteve të tjera Anëtare dhe Komisionin për arsytet mbi të cilat ai konsideron se duhet të jepet një autorizim specifik, të paktën 2 javë përpara autorizimit;
- (e) për tu paguar në ose nga një llogari e një misioni diplomatik ose posti konsullor ose një organizatë ndërkombëtare që gëzon imunitete në përputhje me të drejtën ndërkombëtare, për aq sa këto pagesa synohen të përdoren për qëllime zyrtare të misionit diplomatik ose postit konsullor ose organizatave ndërkombëtare;
- (f) të nevojshme për funksionimin e përfaqësive diplomatike dhe konsullore të Bashkimit dhe të Shteteve Anëtare ose vendeve partnere në Rusi, duke përfshirë delegacionet, ambasadat dhe misionet, ose organizatat ndërkombëtare në Rusi që gëzojnë imunitete në përputhje me të drejtën ndërkombëtare; ose
- (g) të nevojshme për ofrimin e shërbimeve të komunikimit elektronik nga operatorët e telekomunikacionit të Bashkimit dhe për ofrimin e lehtësive dhe shërbimeve shoqëruese të nevojshme për funksionimin, mirëmbajtjen dhe sigurinë e këtyre shërbimeve të komunikimit elektronik.

AL

OJ L, 9.10.2024

4. Shteti Anëtar në fjalë informon Shtetet e tjera Anëtare dhe Komisionin për çdo autorizim të dhënë sipas paragrafit 3 brenda 2 javësh nga ai autorizim.
5. Me përjashtim të paragrafit 1, autoritetet kompetente të Shteteve Anëtare mund të autorizojnë lirim të disa fondeve të ngrira ose burimeve ekonomike, me kusht që të plotësohen kushtet e mëposhtme:
- (a) fondet ose burimet ekonomike janë objekt i një vendimi arbitrazhi të marrë përpara datës në të cilën personi, entiteti ose organi i përmendur në paragrafin 1 është renditur në aneks, ose i një vendimi gjyqësor ose administrativ të marrë në Bashkim, ose një vendimi gjyqësor të zbatueshëm në Shtetin Anëtar në fjalë, para ose pas kësaj date;
 - (b) fondet ose burimet ekonomike do të përdoren ekskluzivisht për të përmbushur kërkesat e siguruar nga një vendim i tillë ose të njohura si të vlefshme në një vendim të tillë, brenda kufijve të përcaktuar nga ligjet dhe rregulloret në fuqi që rregullojnë të drejtat e personave që kanë pretendime të tilla;
 - (c) vendimi nuk është në dobi të një personi fizik ose juridik, subjekti ose organi të listuar në aneks; dhe
 - (d) njohja e vendimit nuk është në kundërshtim me politikën publike në Shtetin Anëtar në fjalë.
6. Shteti Anëtar në fjalë informon Shtetet e tjera Anëtare dhe Komisionin për çdo autorizim të dhënë sipas paragrafit 5 brenda 2 javësh nga ai autorizim.
7. Paragrafi 1 nuk e pengon një person, ent ose organ fizik ose juridik të listuar që të bëjë një pagesë sipas një kontrate të lidhur përpara datës në të cilën ky person fizik ose juridik, entitet ose organ është renditur në Aneks, me kusht që Shteti Anëtar në fjalë të ketë përcaktuar se pagesa nuk është marrë, drejtpërdrejt ose tërthorazi, nga një person fizik ose juridik, subjekt ose organ i përmendur në paragrafin 1.
8. Paragrafi 2 nuk zbatohet për shtimin në llogaritë e ngrira të:
- (a) interesave ose fitimeve të tjera në këto llogari;
 - (b) pagesave që paguhen sipas kontratave, marrëveshjeve ose detyrimeve që janë lidhur ose kanë lindur përpara datës në të cilën këto llogari janë bërë objekt i masave të parashikuara në paragrafët 1 dhe 2; ose
 - (c) pagesave të detyrueshme sipas vendimeve gjyqësore, administrative ose të arbitrazhit të dhëna në Bashkim ose të zbatueshme në Shtetin Anëtar në fjalë;
- me kusht që çdo interes i tillë, fitime dhe pagesa të tjera, të mbeten subjekt i masave të parashikuara në paragrafin 1.

Neni 3

1. Neni 2 (1) dhe (2) nuk do të zbatohet për sigurimin, përpunimin ose pagesën e fondeve, aktiveve të tjera financiare ose burimeve ekonomike ose për ofrimin e mallrave dhe shërbimeve që janë të nevojshme për të siguruar dhënie në kohë të ndihmës humanitare ose për të mbështetur aktivitete të tjera që mbështesin nevojat themelore të njeriut, kur kjo ndihmë dhe aktivitete të tjera kryhen nga:
- (a) OKB-ja, duke përfshirë programet, fondet dhe entitetet dhe organet e tjera të saj, si dhe agjencitë e saj të specializuara dhe organizatat përkatëse;
 - (b) organizatat ndërkombëtare;
 - (c) organizatat humanitare që kanë statusin e vëzhguesit në Asamblenë e Përgjithshme të OKB-së dhe anëtarët e atyre organizatave humanitare;
 - (d) organizatat joqeveritare të financuara në mënyrë dypalëshe ose shumëpalëshe që marrin pjesë në planet e reagimit humanitar të OKB-së, planet e OKB-së për reagim ndaj refugjatëve, apele të tjera të OKB-së ose grupeve humanitare të koordinuara nga Zyra e OKB-së për Koordinimin e Çështjeve Humanitare;
 - (e) organizatat dhe agjencitë të cilave Bashkimi u ka dhënë Certifikatën e Partneritetit Humanitar ose që janë të certifikuara ose të njohura nga një Shtet Anëtar në përputhje me procedurat kombëtare;
 - (f) agjencitë e specializuara të Shteteve Anëtare; ose
 - (g) punonjësit, përfutuesit e granteve, filialet ose partnerët zbatues të subjekteve të përmendura në pikat (a) deri në (f) për aq kohë dhe në masën që ata veprojnë në këto cilësi.

2. Përjashtimi i përcaktuar në paragrafin 1 nuk zbatohet për personat, subjektet ose organet fizike ose juridike të identifikuar me një yll në aneks.
3. Pa paragjykuar paragrafin 1, dhe duke përjashtuar nenin 2 pikat 1 dhe 2, autoritetet kompetente të një Shteti Anëtar mund të autorizojnë lirin e fondeve të ngrira ose burimeve ekonomike, ose vënien në dispozicion të fondeve të caktuara ose burime ekonomike, në kushte të tilla që ata i konsiderojnë të përshtatshme, pasi të kenë përcaktuar se sigurimi i këtyre fondeve ose burimeve ekonomike është i nevojshëm për të siguruar dhënien në kohë të ndihmës humanitare ose për të mbështetur aktivitetet të tjera që mbështesin nevojat themelore njerëzore.
4. Në mungesë të një vendimi negativ, një kërkesë për informacion ose një njoftim për kohë shtesë nga autoriteti kompetent përkatës brenda 5 ditëve pune nga data e marrjes së kërkesës për autorizim sipas paragrafit 1, ai autorizim konsiderohet i dhënë.
5. Shteti Anëtar në fjalë do të informojë Shtetet e tjera Anëtare dhe Komisionin për çdo autorizim të dhënë sipas këtij neni brenda 4 javësh nga një autorizim i tillë.

Neni 4

1. Këshilli, duke vepruar me unanimitet me propozimin e një Shteti Anëtar ose të Përfaqësuesit të Lartë të Bashkimit për Politikën e Punëve të Jashtme dhe Sigurisë ("Përfaqësuesi i Lartë"), vendos të krijojë dhe të ndryshojë listën në aneks.
2. Këshilli do t'i komunikojë një vendim në përputhje me paragrafin 1, duke përfshirë arsyet për listimin, personit fizik ose juridik, subjektit ose organit të interesuar, qoftë drejtpërdrejt, nëse adresa dihet, ose nëpërmjet publikimit të një njoftimi në **Gazetën Zyrtare të Bashkimit Evropian**, duke i dhënë këtij personi fizik ose juridik, subjekti ose organi një mundësi për të paraqitur vërejtje.
3. Kur paraqiten vërejtje, ose kur paraqiten prova të reja thelbësore, Këshilli shqyrton vendimin në përputhje me paragrafin 1 dhe informon personin, entitetin ose organin fizik ose juridik në përputhje me rrethanat.

Neni 5

1. Aneksi do të përfshijë arsyet për renditjen e personave, subjekteve dhe organeve fizike dhe juridike të përmendura në nenet 1 dhe 2.
2. Aneksi do të përmbajë, kur është e disponueshme, informacionin e nevojshëm për të identifikuar personat, subjektet ose organet fizike ose juridike të interesuara. Në lidhje me personat fizikë, këto informacione mund të përfshijnë: emrat dhe pseudonimet; datën dhe vendin e lindjes; kombësinë; numrat e pasaportës dhe kartës së identitetit; gjininë; adresën, nëse dihet; dhe funksionin apo profesionin. Në lidhje me personat juridikë, subjektet ose organet, informacioni i tillë mund të përfshijë: emrat; vendin dhe datën e regjistrimit; numrin e regjistrimit; dhe vendin e biznesit.

Neni 6

1. Këshilli dhe Përfaqësuesi i Lartë mund të përpunojnë të dhëna personale për të kryer detyrat e tyre sipas këtij vendimi, në veçanti:
 - (a) për sa i përket Këshillit, për përgatitjen dhe bërjen e ndryshimeve në aneks;
 - (b) në lidhje me Përfaqësuesin e Lartë, për përgatitjen e amendamenteve të Aneksit.
2. Këshilli dhe Përfaqësuesi i Lartë mund të përpunojnë, sipas rastit, të dhënat përkatëse në lidhje me veprat penale të kryera nga persona fizikë të listuar, me dënimet penale të personave të tillë ose me masat e sigurisë në lidhje me këta persona, vetëm në masën që ky përpunim është i nevojshëm për përgatitjen e Aneksit.

AL

OJ L, 9.10.2024

3. Për qëllimet e këtij vendimi, Këshilli dhe Përfaqësuesi i Lartë caktohen si 'kontrollues' sipas kuptimit të nenit 3, pika (8), të Rregullores (BE) 2018/1725 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit ⁽²⁾, me qëllim që të sigurohet që personat fizikë në fjalë mund të ushtrojnë të drejtat e tyre sipas asaj Rregulloreje.

Neni 7

1. Asnjë pretendim në lidhje me ndonjë kontratë ose transaksion, zbatim i të cilave është ndikuar, drejtpërdrejt ose tërthorazi, tërësisht ose pjesërisht, nga masat e vendosura sipas këtij vendimi, duke përfshirë pretendimet për dëmshpërblim ose ndonjë pretendim tjetër të këtij lloji, si p.sh. si një kërkesë për kompensim ose një kërkesë për një garanci, veçanërisht një kërkesë për zgjatjen ose pagesën e një obligacioni, garancie ose dëmshpërblimi, veçanërisht një garanci financiare ose dëmshpërblim financiar, të çfarëdo forme, nuk do të përbushet, nëse ato bëhen nga :

(a) personat fizikë ose juridikë, subjektet ose organet e listuara në aneks;

(b) çdo person fizik ose juridik, subjekt ose organ që vepron nëpërmjet ose në emër të një prej personave, subjekteve ose organeve fizike ose juridike të përmendura në pikën (a).

2. Në çdo procedurë për ekzekutimin e një kërkesë, përgjegjësia për të provuar se plotësimi i kërkesës nuk ndalohej nga paragrafi 1, do të jetë mbi personin fizik ose juridik, grupin, subjektin ose organin që kërkon përmbartimin e asaj kërkesë.

3. Ky nen nuk cenon të drejtën e personave, grupeve, subjekteve dhe organeve fizike ose juridike të përmendura në paragrafin 1 për shqyrtim gjyqësor të ligshmërisë së mospërbushjes së detyrimeve kontraktuale në përputhje me këtë vendim.

Neni 8

Ndalohej pjesëmarrja, me vetëdije ose me dashje, në aktivitete qëllimi ose efekti i të cilave është anashkalimi i ndalimeve të përcaktuara në këtë vendim, duke përfshirë pjesëmarrjen në aktivitete të tilla pa e kërkuar qëllimisht atë objekt ose efekt, por duke qenë të vetëdijshëm se pjesëmarrja mund të ketë atë objekt ose efekt dhe duke e pranuar atë mundësi.

Neni 9

Për të maksimizuar ndikimin e masave të përcaktuara në këtë vendim, Bashkimi inkurajon shtetet e treta të miratojnë masa kufizuese të ngjashme me ato të parashikuara në këtë vendim.

Neni 10

Ky vendim do të zbatohet deri më 9 tetor 2025.

Ky Vendim do të mbahet në shqyrtim të vazhdueshëm. Ai do të rinovohet ose ndryshohet, sipas rastit, nëse Këshilli gjykon se objektivat e tij nuk janë përbushur.

Përjashtimet e përmendura në nenin 3, në lidhje me nenin 2 pika 1 dhe 2, do të rishikohen në intervale të rregullta dhe të paktën çdo 12 muaj ose me kërkesë urgjente të çdo Shteti Anëtar, të Përfaqësuesit të Lartë ose të Komisionit pas një ndryshimi rrënjësor të rrethanave.

Neni 11

Ky Vendim hyn në fuqi një ditë pas publikimit të tij në Gazetën Zyrtare të Bashkimit Evropian.

Bërë në Luksemburg, 8 tetor 2024.

*Për Këshillin**Presidenti*

VARGA M.

⁽²⁾ Rregullorja (BE) 2018/1725 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 23 tetor 2018 për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale nga institucionet, organet, zyrat dhe agjencitë e Bashkimit dhe për lëvizja e të dhënave të tilla, dhe shfuqizimi i Rregullores (KE) Nr. 45/2001 dhe Vendimit Nr. 1247/2002/EC (OJ L 295, 21.11.2018, f. 39).

OJ L, 9.10.2024

AL

ANEKS

Lista e personave, subjekteve dhe organeve fizike dhe juridike të përmendura në nenin 1 pika 1 dhe 2 pika 1.

[...]

2024/2643

9.10.2024

COUNCIL DECISION (CFSP) 2024/2643

of 8 October 2024

concerning restrictive measures in view of Russia's destabilising activities

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 29 thereof,

Having regard to the proposal from the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy,

Whereas:

- (1) In 2013, the Chief of the General Staff of the Russian Federation Armed Forces, Valery Gerasimov, advocated for a change in the types of warfare used by the Russian Federation and for the use of political, diplomatic and other non-military measures in combination with the use of military force. Gerasimov stated that the information space opens wide asymmetrical possibilities for reducing the fighting potential of the enemy.
- (2) On 21 September 2021, in its judgment in the case of *Carter v Russia* (20914/07), the European Court of Human Rights concluded that Alexander Litvinenko was poisoned by two individuals acting under the direction or control of the Russian authorities.
- (3) On 9 March 2022, the European Parliament, in its resolution on foreign interference in all democratic processes in the European Union, including disinformation, stated that Russia has been engaging in disinformation of an unparalleled malice and magnitude across both traditional media outlets and social media platforms, in order to deceive its citizens at home and the international community on the eve of and during its war of aggression against Ukraine. The European Parliament underlined that Russia is one of the countries which have targeted journalists and opponents in the Union.
- (4) On 10 May 2022, the Union and its international partners strongly condemned the malicious cyber activity conducted by the Russian Federation against Ukraine, which targeted the satellite KA-SAT network, owned by Viasat. That cyberattack took place one hour before Russia's unprovoked and unjustified invasion of Ukraine on 24 February 2022, thus facilitating the military aggression, and was another example of Russia's continued pattern of irresponsible behaviour in cyberspace.
- (5) On 19 July 2022, the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (the 'High Representative') condemned malicious cyber activities conducted in the context of Russia's war of aggression against Ukraine, and the distributed denial-of-service attacks against several Member States and partners claimed by pro-Russian hacker groups.
- (6) In its conclusions of 21 June 2022, the Council of the European Union noted that while definitions of hybrid threats and campaigns may vary, they need to remain flexible in order to allow for proper responses to the evolving nature of those threats. In that context, the Council took note of the conceptualisation of 'hybrid threat' and 'hybrid campaign' provided by the Commission and the European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats in 'The landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model'.
- (7) In its conclusions of 21 June 2022, as well as those of 18 July 2022, the Council reiterated the call for the High Representative and the Commission to present options, fully respecting human rights and fundamental freedoms, for well-defined measures that could be taken against actors engaged in Foreign Information Manipulation and Interference ('FIMI') where necessary to protect public order and security in the Union.
- (8) In February 2023, the European External Action Service published a report on FIMI threats, in which it defined FIMI as a mostly non-illegal pattern of behaviour that threatens or has the potential to negatively impact values, procedures and political processes. Such activity is manipulative in character and conducted in an intentional and coordinated manner by state or non-state actors, including their proxies inside and outside of their own territory.

EN

OJ L, 9.10.2024

- (9) On 3 February 2023, in a statement following the 24th EU-Ukraine summit, the Union reconfirmed its solidarity with Ukraine in countering hybrid threats and cyberattacks and its commitment to continue its support in this regard. The Union and Ukraine acknowledged the importance of strengthening cooperation in tackling Russian state-controlled information manipulation and interference, including disinformation, as well as building resilience in Ukraine's digital transformation.
- (10) On 1 June 2023, the European Parliament in a resolution on foreign interference in all democratic processes in the Union, including disinformation, stressed that Russia uses an array of different methods of interference, embedded within a larger strategy, to harm, confuse, frighten, weaken and divide the Member States and its neighbourhood.
- (11) In its conclusions of 14 and 15 December 2023, the European Council condemned all hybrid attacks, including the instrumentalisation of migrants by third countries for political purposes, and stated that it remained determined to ensure effective control of the Union's external borders. The European Council underlined that the Union is determined to counter at its external borders the ongoing hybrid attacks launched by the Russian Federation.
- (12) In its conclusions of 17 and 18 April 2024, the European Council underlined, in the context of the European elections, the Union and its Member States' determination to contain any risks stemming from FIMI in electoral processes.
- (13) The instrumentalisation of migrants, as referred to in Article 1(4), point (b), of Regulation (EU) 2024/1359 of the European Parliament and of the Council⁽¹⁾, is liable to put at risk the essential functions of a Member State, including the maintenance of law and order or the safeguard of its national security.
- (14) In its conclusions of 21 May 2024, the Council acknowledged that state and non-state actors are increasingly using hybrid tactics, posing a growing threat to the security of the Union, its Member States and its partners and called on Union institutions and the Member States to step up action to monitor attempts by foreign actors to interfere in the Union's democratic process.
- (15) In its conclusions of 27 June 2024, the European Council strongly condemned all types of hybrid activities, which are on the rise and target the Union, its Member States and its partners, including intimidation, sabotage, subversion, foreign information manipulation and interference, disinformation, malicious cyber activities and the instrumentalisation of migrants by third countries, and stressed that Russia has intensified its campaign with new active operations on European soil. The European Council called, inter alia, for work to be taken forward in the Council to establish a new sanctions regime in view of hybrid threats.
- (16) In the view of the gravity of the situation, restrictive measures should be imposed against persons, entities or bodies responsible for, implementing, or supporting actions or policies by the Government of the Russian Federation which undermine or threaten the fundamental values of the Union and its security, independence and integrity, as well as the stability, security or independence of its Member States, of international organisations or of third countries, or the sovereignty of Member States or third countries. Such targeted restrictive measures will pursue common foreign and security policy objectives as set out in Article 21 of the Treaty on European Union (TEU) and contribute to the Union's actions to safeguard its values, fundamental interests, security, independence and integrity, to consolidate and support democracy, the rule of law, human rights and the principles of international law, and to prevent conflicts and strengthen international security in accordance with points (a) to (c) of Article 21(2) TEU.
- (17) Such measures are consistent with the fundamental rights and freedoms recognised in the Charter of Fundamental Rights of the European Union, in particular with the right to freedom of expression and information, the freedom to conduct a business and the right to property, as recognised in Articles 11, 16 and 17 thereof. In particular, such measures do not modify the obligation to respect the rights, freedoms and principles referred to in Article 6 TEU, in the Charter of Fundamental Rights, and in Member States' constitutions, within their respective fields of application.

⁽¹⁾ Regulation (EU) 2024/1359 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 addressing situations of crisis and force majeure in the field of migration and asylum and amending Regulation (EU) 2021/1147 (OJ L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

OJ L 9.10.2024

EN

- (18) In order to increase consistency across the Union's restrictive measures regimes and with those measures adopted by the UNSC or its Sanctions Committees, and to ensure the timely delivery of humanitarian assistance or to support other activities supporting basic human needs, it is appropriate to introduce an exemption from the asset-freeze measures applicable, and the restrictions on making funds and economic resources available, to natural or legal persons, entities or bodies designated under this Decision, for the benefit of actors referred to in UNSCR 2664 (2022), organisations and agencies to which the Union has granted the Humanitarian Partnership Certificate, organisations and agencies which are certified or recognised by a Member State, and the Member States' specialised agencies. Furthermore, the Council considers that a derogation mechanism should be introduced for those organisations and actors involved in humanitarian activities that cannot benefit from that exemption. The Council also considers that a derogation mechanism should apply, in place of the exemption, in cases where the Council has determined that scrutiny by national competent authorities is required due to a higher risk that the funds or economic resources provided would be misused for purposes other than humanitarian assistance.
- (19) Further action by the Union is needed in order to implement certain measures,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

1. Member States shall take the necessary measures to prevent the entry into, or transit through, their territories of natural persons, as listed in the Annex, who are:
- (a) responsible for, implementing, supporting, or benefitting from actions or policies by the Government of the Russian Federation which undermine or threaten democracy, the rule of law, stability or security in the Union or in one or several of its Member States, in an international organisation or in a third country, or which undermine or threaten the sovereignty or independence of one or several of its Member States, or of a third country, through any of the following actions:
- (i) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, or otherwise facilitating the obstruction or undermining of the democratic political process, including by obstructing or undermining the holding of elections or attempting to destabilise or overthrow the constitutional order;
 - (ii) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating violent demonstrations;
 - (iii) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating acts of violence, including activities to silence, intimidate, coerce, or exact reprisals against persons critical of the actions or policies of the Russian Federation;
 - (iv) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating the use of coordinated information manipulation and interference;
 - (v) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating any actions targeted at the functioning of democratic institutions, economic activities or services of public interest, including by unauthorised entry into the territory of a Member State, including its airspace, or aimed at interfering with, damaging or destroying, including through sabotage or malicious cyber activities as part of hybrid activities, critical infrastructure, including submarine infrastructure;
 - (vi) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating the instrumentalisation of migrants as referred to in Article 1(4), point (b), of Regulation (EU) 2024/1359;
 - (vii) exploiting an armed conflict, instability or insecurity, including through the illicit exploitation or trade of natural resources and wildlife in a third country;
 - (viii) instigating or facilitating an armed conflict in a third country;

ELL: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2643/oj>

3/9

EN

OJ L, 9.10.2024

- (b) associated with the natural persons listed under point (a);
- (c) supporting the natural persons engaged in activities referred to in point (a).
- 2. Paragraph 1 shall not oblige a Member State to refuse its own nationals entry into its territory.
- 3. Paragraph 1 shall be without prejudice to cases in which a Member State is bound by an obligation of international law, namely:
 - (a) as a host country to an international intergovernmental organisation;
 - (b) as a host country to an international conference convened by, or under the auspices of the United Nations (UN);
 - (c) under a multilateral agreement conferring privileges and immunities; or
 - (d) under the 1929 Treaty of Conciliation (Lateran pact) concluded by the Holy See (State of the Vatican City) and Italy.
- 4. Paragraph 3 shall also apply where a Member State is host country to the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE).
- 5. The Council shall be duly informed in all cases where a Member State grants an exemption pursuant to paragraph 3 or 4.
- 6. Member States may grant exemptions from the measures imposed under paragraph 1 where travel is justified on the grounds of urgent humanitarian need, or on grounds of attending intergovernmental meetings, or those promoted or hosted by the Union or hosted by a Member State holding the Chairmanship in office of the OSCE, where a political dialogue is conducted that directly promotes the policy objectives of those measures.
- 7. Member States may also grant exemptions from the measures imposed under paragraph 1 where entry or transit is necessary for the fulfilment of a judicial process, including surrender and extradition procedures.
- 8. A Member State wishing to grant the exemptions referred to in paragraph 6 or 7 shall notify the Council in writing. An exemption shall be deemed to be granted unless one or more of the Council members raises an objection in writing within 2 working days of receiving notification of the proposed exemption. Should one or more of the Council members raise an objection, the Council, acting by qualified majority, may decide to grant the proposed exemption.
- 9. Where, pursuant to paragraph 3, 4, 6, 7 or 8, a Member State authorises the entry into, or transit through its territory of a person listed in the Annex, that authorisation shall be limited to the purpose for which it is given to the person concerned therewith.

Article 2

- 1. All funds and economic resources belonging to, owned, held or controlled by natural or legal persons, entities or bodies that are:
 - (a) responsible for, implementing, supporting, or benefitting from actions or policies by the Government of the Russian Federation which undermine or threaten democracy, the rule of law, stability or security in the Union, or in one or more of its Member States, in an international organisation or in a third country, or which undermine or threaten the sovereignty or independence of one or several of its Member States, or of a third country, through any of the following actions:
 - (i) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, or otherwise facilitating the obstruction or undermining of the democratic political process, including by obstructing or undermining the holding of elections or attempting to destabilise or overthrow the constitutional order;
 - (ii) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating violent demonstrations;

- (iii) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating acts of violence, including activities to silence, intimidate, coerce, or exact reprisals against persons critical of the actions or policies of the Russian Federation;
 - (iv) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating the use of coordinated information manipulation and interference;
 - (v) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating any actions targeted at the functioning of democratic institutions, economic activities or services of public interest, including by unauthorized entry into the territory of a Member State, including its airspace, or aimed at interfering with, damaging or destroying, including through sabotage or malicious cyber activities as part of hybrid activities, critical infrastructure, including submarine infrastructure;
 - (vi) planning, directing, engaging in, directly or indirectly, supporting or otherwise facilitating the instrumentalisation of migrants as referred to in Article 1(4), point (b), of Regulation (EU) 2024/1359;
 - (vii) exploiting an armed conflict, instability or insecurity, including through the illicit exploitation or trade of natural resources and wildlife in a third country;
 - (viii) instigating or facilitating an armed conflict in a third country;
 - (b) associated with the natural or legal persons, entities or bodies listed under point (a);
 - (c) supporting the natural or legal persons, entities or bodies engaged in activities referred to point (a);
- as listed in the Annex, shall be frozen.
2. No funds or economic resources shall be made available, directly or indirectly, to or for the benefit of natural or legal persons, entities or bodies listed in the Annex.
3. By way of derogation from paragraphs 1 and 2, the competent authorities of the Member States may authorise the release of certain frozen funds or economic resources, or the making available of certain funds or economic resources, under such conditions as they deem appropriate, after having determined that the funds or economic resources concerned are:
- (a) necessary to satisfy the basic needs of the persons listed in the Annex and their dependent family members, including payments for foodstuffs, rent or mortgage, medicines and medical treatment, taxes, insurance premiums, and public utility charges;
 - (b) intended exclusively for the payment of reasonable professional fees and the reimbursement of incurred expenses associated with the provision of legal services;
 - (c) intended exclusively for the payment of fees or service charges for the routine holding or maintenance of frozen funds or economic resources;
 - (d) necessary for extraordinary expenses, provided that the competent authority has notified the competent authorities of the other Member States and the Commission of the grounds on which it considers that a specific authorisation should be granted, at least 2 weeks prior to the authorisation;
 - (e) to be paid into or from an account of a diplomatic mission or consular post or an international organisation enjoying immunities in accordance with international law, insofar as such payments are intended to be used for official purposes of the diplomatic mission or consular post or international organisation;
 - (f) necessary for the functioning of diplomatic and consular representations of the Union and of the Member States or partner countries in Russia, including delegations, embassies and missions, or international organisations in Russia enjoying immunities in accordance with international law; or

EN

OJ L, 9.10.2024

(g) necessary for the provision of electronic communication services by Union telecommunication operators, and for the provision of associated facilities and services necessary for the operation, maintenance and security of such electronic communication services.

4. The Member State concerned shall inform the other Member States and the Commission of any authorisation granted under paragraph 3 within 2 weeks of that authorisation.

5. By way of derogation from paragraph 1, the competent authorities of the Member States may authorise the release of certain frozen funds or economic resources, provided that the following conditions are met:

(a) the funds or economic resources are the subject of an arbitral decision rendered prior to the date on which the person, entity or body referred to in paragraph 1 was listed in the Annex, or of a judicial or administrative decision rendered in the Union, or a judicial decision enforceable in the Member State concerned, prior to or after that date;

(b) the funds or economic resources will be used exclusively to satisfy claims secured by such a decision or recognised as valid in such a decision, within the limits set by applicable laws and regulations governing the rights of persons having such claims;

(c) the decision is not for the benefit of a natural or legal person, entity or body listed in the Annex; and

(d) recognition of the decision is not contrary to public policy in the Member State concerned.

6. The Member State concerned shall inform the other Member States and the Commission of any authorisations granted under paragraph 5 within 2 weeks of that authorisation.

7. Paragraph 1 shall not prevent a listed natural or legal person, entity or body from making a payment due under a contract entered into prior to the date on which such natural or legal person, entity or body was listed in the Annex, provided that the Member State concerned has determined that the payment is not, directly or indirectly, received by a natural or legal person, entity or body referred to in paragraph 1.

8. Paragraph 2 shall not apply to the addition to frozen accounts of:

(a) interest or other earnings on those accounts;

(b) payments due under contracts, agreements or obligations that were concluded or arose prior to the date on which those accounts became subject to the measures provided for in paragraphs 1 and 2; or

(c) payments due under judicial, administrative or arbitral decisions rendered in the Union or enforceable in the Member State concerned;

provided that any such interest, other earnings and payments remain subject to the measures provided for in paragraph 1.

Article 3

1. Article 2(1) and (2) shall not apply to the provision, processing or payment of funds, other financial assets or economic resources or to the provision of goods and services which are necessary to ensure the timely delivery of humanitarian assistance or to support other activities that support basic human needs where such assistance and other activities are carried out by:

(a) the UN, including its programmes, funds and other entities and bodies, as well as its specialised agencies and related organisations;

(b) international organisations;

(c) humanitarian organisations having observer status with the UN General Assembly and members of those humanitarian organisations;

(d) bilaterally or multilaterally funded non-governmental organisations participating in UN Humanitarian Response Plans, UN Refugee Response Plans, other UN appeals or humanitarian clusters coordinated by the UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs;

(e) organisations and agencies to which the Union has granted the Humanitarian Partnership Certificate or which are certified or recognised by a Member State in accordance with national procedures;

OJ L, 9.10.2024

EN

- (f) Member States' specialised agencies; or
 - (g) employees, grantees, subsidiaries, or implementing partners of the entities referred to in points (a) to (f) while and to the extent that they are acting in those capacities.
2. The exemption set out in paragraph 1 shall not apply to the natural or legal persons, entities or bodies identified with an asterisk in the Annex.
3. Without prejudice to paragraph 1, and by way of derogation from Article 2(1) and (2), the competent authorities of a Member State may authorise the release of certain frozen funds or economic resources, or the making available of certain funds or economic resources, under such conditions as they deem appropriate, after having determined that the provision of such funds or economic resources is necessary to ensure the timely delivery of humanitarian assistance or to support other activities that support basic human needs.
4. In the absence of a negative decision, a request for information or a notification for additional time from the relevant competent authority within 5 working days of the date of receipt of a request for authorisation under paragraph 1, that authorisation shall be considered granted.
5. The Member State concerned shall inform the other Member States and the Commission of any authorisation granted under this Article within 4 weeks of such authorisation.

Article 4

1. The Council, acting by unanimity upon a proposal from a Member State or the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (the 'High Representative'), shall decide to establish and amend the list in the Annex.
2. The Council shall communicate a decision pursuant to paragraph 1, including the grounds for the listing, to the natural or legal person, entity or body concerned, either directly, if the address is known, or through the publication of a notice in the *Official Journal of the European Union*, providing such natural or legal person, entity or body with an opportunity to present observations.
3. Where observations are submitted, or where substantial new evidence is presented, the Council shall review the decision pursuant to paragraph 1 and inform the natural or legal person, entity or body concerned accordingly.

Article 5

1. The Annex shall include the grounds for listing the natural and legal persons, entities and bodies referred to in Articles 1 and 2.
2. The Annex shall contain, where available, the information necessary to identify the natural or legal persons, entities or bodies concerned. With regard to natural persons, such information may include: names and aliases; date and place of birth; nationality; passport and identity card numbers; gender; address, if known; and function or profession. With regard to legal persons, entities or bodies, such information may include: names; place and date of registration; registration number; and place of business.

Article 6

1. The Council and the High Representative may process personal data in order to carry out their tasks under this Decision, in particular:
- (a) as regards the Council, for preparing and making amendments to the Annex;
 - (b) as regards the High Representative, for preparing amendments to the Annex.
2. The Council and the High Representative may process, where applicable, relevant data relating to criminal offences committed by listed natural persons, to criminal convictions of such persons or to security measures concerning such persons, only to the extent that such processing is necessary for the preparation of the Annex.

EN

OJ L, 9.10.2024

3. For the purposes of this Decision, the Council and the High Representative are designated as 'controllers' within the meaning of Article 3, point (8), of Regulation (EU) 2018/1725 of the European Parliament and of the Council⁽²⁾, in order to ensure that the natural persons concerned can exercise their rights under that Regulation.

Article 7

1. No claims in connection with any contract or transaction the performance of which has been affected, directly or indirectly, in whole or in part, by the measures imposed under this Decision, including claims for indemnity or any other claim of this type, such as a claim for compensation or a claim under a guarantee, in particular a claim for extension or payment of a bond, guarantee or indemnity, in particular a financial guarantee or financial indemnity, of whatever form, shall be satisfied, if they are made by:

- (a) natural or legal persons, entities or bodies listed in the Annex;
- (b) any natural or legal person, entity or body acting through or on behalf of one of the natural or legal persons, entities or bodies referred to in point (a).

2. In any proceedings for the enforcement of a claim, the onus of proving that satisfying the claim is not prohibited by paragraph 1 shall be on the natural or legal person, group, entity or body seeking the enforcement of that claim.

3. This Article is without prejudice to the right of the natural or legal persons, groups, entities and bodies referred to in paragraph 1 to judicial review of the legality of the non-performance of contractual obligations in accordance with this Decision.

Article 8

It shall be prohibited to participate, knowingly or intentionally, in activities the object or effect of which is to circumvent the prohibitions set out in this Decision, including by participating in such activities without deliberately seeking that object or effect but being aware that the participation may have that object or effect and accepting that possibility.

Article 9

In order to maximise the impact of the measures set out in this Decision, the Union shall encourage third States to adopt restrictive measures similar to those provided for in this Decision.

Article 10

This Decision shall apply until 9 October 2025.

This Decision shall be kept under constant review. It shall be renewed or amended, as appropriate, if the Council deems that its objectives have not been met.

The exceptions referred to in Article 3, as regards Article 2(1) and (2), shall be reviewed at regular intervals and at least every 12 months or at the urgent request of any Member State, of the High Representative or of the Commission following a fundamental change in circumstances.

Article 11

This Decision shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Luxembourg, 8 October 2024.

For the Council

The President

VARGA M.

⁽²⁾ Regulation (EU) 2018/1725 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2018 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by the Union institutions, bodies, offices and agencies and on the free movement of such data, and repealing Regulation (EC) No 45/2001 and Decision No 1247/2002/EC (OJ L 295, 21.11.2018, p. 39).

OJ L, 9.10.2024

EN

ANNEX

List of natural and legal persons, entities and bodies referred to in Articles 1(1) and 2(1)

[...]

VENDIM
Nr. 69, datë 8.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj kryetare;

Marsida anëtare;

Xhaferllari

Sonila Bejtja anëtare;

Sandër Beci anëtar;

Ilir Toska anëtar;

Genti Ibrahimimi anëtar;

Marjana Semini anëtare;

Fiona Papajorgji anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 8.10.2024
mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të
dokumenteve çështjen nr. 2 (I) 2024 të Regjistrit
Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Tomor Bylykbashi, përfaqësuar nga
avokate Evis Miço, me prokurë.

Satliko Bylykbashi, përfaqësuar nga avokate Evis
Miço, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Ministria e Financave, përfaqësuar në gjykim nga
sekretarja e përgjithshme, Risena Xhaja.

Dega e Thesarit Korçë

Bashkia Korçë

Rajmonda Troja

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 2661,
datë 10.12.2015, të Gjykatës Administrative të
Apelit; nr. 00-2023-4181 (341), datë 19.10.2023, të
Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të
papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së
Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 17, 41, 44, 131, pika 1,
shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të
Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; ligji nr.
8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe
funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës
së Shqipërisë”, i ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

GYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Fiona Papajorgji,
mori në shqyrtim pretendimet e kërkuësve, të cilët
kanë kërkuar pranimin e kërkesës, parashtrimet me
shkrim të subjektit të interesuar, Ministrisë së

Financave, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës,
konstatoi mungesën e parashtrimeve të subjekteve
të interesuara, Bashkisë Korçë, Degës së Thesarit
Korçë dhe Rajmonda Troja, si dhe diskutoi çështjen
në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Shtetasit Tomor Bylykbashi dhe Satliko
Bylykbashi (*kërkuësit*) janë trashëgimtarë ligjorë të
radhës së parë të trashëgimlënësit H.B., në bazë të
vendimit nr. 2199 (41-2012-03791), datë 12.9.2012,
të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, për lëshimin
e dëshmisë së trashëgimisë ligjore. Nga aktet
rezulton se i ndjeri H.B., në datën 20.11.1958,
kundrejt shumës 150.000 lekë, ka blerë nga shtetasi
Sh.K. një shtëpi banimi, të ndodhur në Korçë, e cila
aktualisht rezulton e regjistruar me numër pasurie
6/501, zona kadastrale nr. 8564, në Zyrën Vendore
të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Korçë.

2. Komisioni i Kthimit dhe Kompensimit të
Pronave (KKKP) Korçë, me vendimin nr. 604, datë
23.12.1994 (*vendimi nr. 604/1994*), ka vendosur të
njohë shtetasin B.V. si ish-pronar të kësaj shtëpie,
duke ia kthyer atë trashëgimtarëve të tij. Po sipas
vendimit të KKKP-së, Korçë shteti i detyrohej
shtetasit H.B. pagesën e masës së shpërblimit, sipas
çmimit të shitjes në kohën e tjetërsimit të shtëpisë,
të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve, sipas
kontratës së shitblerjes. Ky përcaktim bazohej në
nenin 10, paragrafi i parë, të ligjit nr. 7698, datë
15.4.1993, “Për kthimin dhe kompensimin e
pronave ish-pronarëve” (*ligji nr. 7698/1993*), i cili
rregullonte çështjen e ndërtesave të ish-pronarëve që
janë tjetërsuar në persona të tretë, duke parashikuar
se ndërtesat do t’u kthehen ish-pronarëve, ndërsa
personat e tretë do të marrin masën e shpërblimit
sipas çmimit të shitjes në kohën e tjetërsimit të
konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve.

3. Gjykata Kushtetuese (*Gjykata*), me vendimin
nr. 12, datë 21.3.2000 (*vendimi nr. 12/2000*), ka
shfuqizuar pjesërisht nenin 10, paragrafi i parë, të
ligjit nr. 7698/1993, si të papajtueshëm me
Kushtetutën, duke arsyetuar, ndër të tjera, se rregulli
për masën e shpërblimit për ndërtesat ish-pronë
private që janë tjetërsuar nga persona të tretë, duke
mos marrë për bazë çmimin e tregut, pra vlerën reale

që ka ndërtesa në momentin e dorëzimit tek ish-pronari, vjen në kundërshtim me parimin e barazisë përpara ligjit.

4. Në vitin 2013, duke qenë se shtëpia e banimit të lartpërmendur posedohej ende nga kërkuesit, shtetasi N.V., në cilësinë e trashëgimtarit të ish-pronarit B.V., i është drejtuar gjykatës së shkallës së parë me kërkesëpadi me objekt detyrimin e kërkuesve t'ia lirojnë dhe dorëzojnë atë (shtëpinë) atij dhe bashkëpronarëve të tjerë. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 2338, datë 13.11.2013, ka vendosur pranimin e kërkesës. Ky vendim është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Korçë me vendimin nr. 197, datë 9.6.2014 dhe, për rrjedhojë, në datën 26.8.2014, kërkuesit i kanë dorëzuar banesën trashëgimtarit të ish-pronarit B.V.

5. Pas dorëzimit të banesës, kërkuesit dhe shtetasja R.T. i janë drejtuar gjykatës së shkallës së parë me kërkesëpadi me objekt detyrimin e Ministrisë së Financave, Degës së Thesarit Korçë dhe Bashkisë Korçë për t'i paguar vlerën e plotë dhe reale të banesës në shumën 4.802.150 lekë. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 41-2014-3572 (1602), datë 29.10.2014, ka vendosur deklarimin e moskompetencës lëndore të saj për gjykimin e kësaj çështjeje dhe dërgimin e saj në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Korçë. Kjo e fundit, me vendimin nr. 452, datë 22.9.2015, ka vendosur pranimin pjesërisht të padisë dhe detyrimin e palës së paditur, Degës së Thesarit Korçë, që t'i paguajë secilit prej paditësve shumën prej 1.600.716,67 lekësh (1/3-ën pjesë secilit). Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Korçë ka vendosur, gjithashtu, rrëzimin e kërkesëpadisë së kërkuesve lidhur me palët e paditura, Ministrisë së Financave dhe Bashkisë Korçë, për shkak të mungesës së legjitimitetit pasiv në gjykim. Kundër këtij vendimi, Ministria e Financave, Dega e Thesarit Korçë dhe Avokatura e Shtetit kanë paraqitur ankim.

6. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 2661, datë 10.12.2015, ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe rrëzimin e kërkesëpadisë së kërkuesve, si të pambështetur në ligj, duke arsyetuar se kërkimi i tyre për të përfutur shpërblim të plotë dhe real për pasurinë-banesë që ata kanë pasur në posedim dhe që i është kthyer pronarit të ligjshëm, është i pabazuar në ligj e në prova, pasi nuk janë shpronësuar nga pala e paditur, por prona i është kthyer pronarit të saj. Sipas kësaj

gjykate, në rastin konkret, gjen zbatim akti normativ nr. 3, datë 2012, "Për lirimin e banesave ish-pronarëve" (*akti normativ nr. 3/2012*) dhe ligji nr. 82/2012, datë 13.9.2012, "Për lirimin e banesave pronarëve të ligjshëm nga qytetarët e pastrehë, banues në banesat ish-pronë të subjekteve të shpronësuar" (*ligji nr. 82/2012*). Këto akte parashikojnë se kategoria e personave që janë banorë në banesa, të cilat u janë kthyer ish-pronarëve, kanë të drejtën të aplikojnë dhe përfitojnë statusin e qytetarit të pastrehë, banues në banesat ish-pronë të subjekteve të shpronësuar dhe t'i drejtohen Entit Kombëtar të Banesave (EKB) për të përfutur kredi për banesë me kushte lehtësuese. Kundër këtij vendimi kanë ushtruar rekurs kërkuesit.

7. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-4181(341), datë 19.10.2023, në dhomën e këshillimit, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit, me arsyetimin se rekursi i kërkuesve nuk ngrinte shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012, datë 3.5.2012, "Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative", të ndryshuar, që lidhen me zbatimin e keq të ligjit material dhe procedural dhe që e bënin të cenueshëm vendimin e gjykatës së apelit.

8. Në datën 19.2.2024 kërkuesit kanë paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatë, sipas objektit. Me vendimin e datës 19.4.2024 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. **Kërkuesit**, në mënyrë të përmbledhur, kanë pretenduar se u është cenuar:

9.1. *E drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

9.1.1. *Parimit të sigurisë juridike të lidhur me të drejtën e pronës private*, pasi përmes vendimmarrjeve të tyre, gjykata e apelit dhe Gjykata e Lartë u kanë mohuar kërkuesve të drejtën për shpërblim të drejtë, të përcaktuar me vendimin nr. 604/1994 të KKKP-së, Korçë, i cili përbën titull ekzekutiv. E drejta e pronës private për banesën është fituar përmes kontratës së shitblerjes. Edhe pse me vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës është shfuqizuar pjesërisht neni 10 i ligjit

nr. 7698/1993, lidhur me mënyrën e shpërblimit të personave të tretë, blerës të pronës në shtet, në thelb, nuk është mohuar e drejta e tyre për të përfituar një shpërblim të tillë.

9.1.2. *Standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi arsyetimi i gjykatës së apelit se kërkuesve nuk u është cenuar e drejta e pronësisë është i gabuar. Shtetasi H.B. ka qenë pronar i banesës objekt të vendimit të KKKP-së, Korçë, si dhe blerësi dhe pronari i fundit i kësaj shtëpie të konfiskuar e të shitur nga shteti personave të tretë. Kërkuesit kanë pasur statusin e pronarit në bazë të kontratës së shitblerjes nga shitësi i mëparshëm, i cili sipas notës së transkriptimit të vitit 1958 është, gjithashtu, blerës i pronës nga shteti. Orientimi që gjykata e apelit i bën kësaj shtate juridike, në lidhje me statusin e të pastrehut, është tejte i gabuar, pasi kërkuesit nuk kanë qenë qiramarrës në këtë pronë dhe as posedues të saj pa asnjë lloj tagri. Akti normativ nr. 3/2012 ka të bëjë me një tjetër shtatë juridike që nuk përputhet me atë të kërkuesve, të cilët nuk janë banorë të pastrehë në banesën e ish- pronarit. Edhe Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, pa arsyetuar asnjë nga shkaqet e ngritura në rekurs, ka dalë në përfundimin se vendimi i gjykatës së apelit duhej lënë në fuqi.

9.2. *E drejta për përfitimin e një shpërblimi të drejtë*, e garantuar nga nenet 41 dhe 42 të Kushtetutës, si pasojë e zhveshjes nga e drejta e pronësisë të banesës së blerë prej shtetit (në cilësinë e blerësit të fundit). Trashëgimlënësi i kërkuesve e ka fituar pronësinë për këtë banesë përmes kontratës së shitblerjes, sipas legjislacionit të kohës, dhe ka qenë pronar i saj që prej vitit 1958 deri në vitin 1994, kur kjo pronë i është kthyer ish-pronarit të saj në bazë të vendimit të KKKP-së, Korçë. Ky i fundit ishte i bazuar në nenin 10, paragrafi i parë, të ligjit nr. 7698/1993, sipas të cilit, personave të tretë shteti u kthente masën e shpërblimit sipas çmimit të shitjes në kohën e tjetërsimit, të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve. Nenit 10 i ligjit të mësipërm është shfuqizuar me vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës dhe ligji nuk rezulton të jetë plotësuar më vonë me ndonjë dispozitë për të rregulluar këtë të drejtë. Gjykata ka shfuqizuar mënyrën e shpërblimit të personave të tretë, blerës të pronës në shtet, por nuk e ka shuar të drejtën e tyre për të përfituar një shpërblim të tillë, pasi ajo buron nga një vendim i KKKP-së, Korçë, i cili konsiderohet *quasi* gjyqësor, përbën titull ekzekutiv dhe është i detyrueshëm për

t'u zbatuar. Kërkuesit nuk kanë gëzuar statusin e të pastrehut, as të qiramarrësit në shtet dhe as qiramarrësit të ish-pronarit. Si të tillë, ata nuk janë subjekt i aktit normativ nr. 3/2012, të miratuar me ligjin nr. 82/2012. Në asnjë dispozitë të aktit normativ nuk ka parashikim për kategorinë e personave të tretë, të cilëve u është tjetërsuar prona, prandaj ky akt nuk mbush as vakumin ligjor të krijuar nga shfuqizimi i nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993.

9.3. *Parimi i mosdiskriminimit*, i garantuar nga neni 18 i Kushtetutës, pasi vendimet e kundërshtuara i kanë vendosur kërkuesit në pozita diskriminuese. Arsyetimi i gjykatës së apelit vjen në kundërshtim të hapur me provat e paraqitura, me ligjin, me vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës, si dhe me praktika të ngjashme gjyqësore të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Edhe në jurisprudencën kushtetuese është konsoliduar qëndrimi i Gjykatës në lidhje me pozitën e kësaj kategorie pronarësh, për sa i përket legjitimitetit të kërkimit të tyre për përfitimin e dëmshpërblimit të drejtë nga shteti.

10. Subjekti i interesuar, Ministria e Financave, ka prapësuar si vijon:

10.1. *Për legjitimitetin e kërkuesve*

Në kuptim të nenit 112 të Kodit Civil (KC), kërkimi i kërkuesve është i parashkruar, pasi nuk është ushtruar brenda afatit 10-vjeçar të përcaktuar në ligj. Atyre u ka lindur e drejta e ngritjes së padisë për kërkimin e dëmshpërblimit nga vendimi nr. 604/1994 i KKKP-së, Korçë. Sipas nenit 117 të KC-së, afati i parashkrimit fillon nga data kur subjektit i ka lindur e drejta e padisë. Kërkuesit nuk kanë ndërmarrë asnjë hap prej vitit 1994 deri në vitin 2014, kur nga ish-pronari është vepruar ligjërisht për lirin e banesës së kthyer me vendimin e KKKP-së, Korçë. Në rastin konkret, nuk ekziston asnjë ngjarje që të ketë sjellë pezullimin ose ndërprerjen e parashkrimit.

10.2. *Për legjitimitetin aktiv të kërkuesve*

Kërkuesit nuk janë subjekte të shpronësuar, në kuptim të nenit 2 të ligjit nr. 9235, datë 29.7.2004, "Për kthimin dhe kompensimin e pronës" (ligji nr. 9235/2004), ndaj nuk mund të legjitimohen në kërkimin e tyre për dëmshpërblimin e një pasurie që nuk e kanë pasur në pronësi. Pasuria, për të cilën ata kërkojnë dëmshpërblim nga Ministria e Financave, në zbatim të dispozitave të ligjit nr. 7698/1993, u është kthyer ish-pronarëve me vendimin e KKKP-

së, Korçë. Vetëm nota e transkriptimit nuk mund t'i legjitimojë paditësit për ngritjen e pretendimit në lidhje me dëmshpërblimin e një prone, të cilën ata nuk e kanë pasur të tyren. Kërkuesit nuk mund të legjitimohen të vënë në lëvizje gjykatën, për sa kohë asnjë e drejtë tyre nuk është cenuar nga veprimet e organeve të caktuara me ligj.

10.3. *Për legjitimitetin pasiv të subjekti të interesuar, Ministrisë së Financave*

Ministria e Financave nuk gëzon legjitimitet pasiv në cilësinë e të paditurës në gjykim, pasi nuk ka detyrim ligjor për shpërblimin e kërkuesve, për objektin e blerë nga shteti dhe të kthyer ish-pronarëve me vendimin e KKKP-së, Korçë, me vlerën e tregut, sepse asnjë akt nënligjor nuk e ngarkon këtë institucion shtetëror me këtë detyrim dhe as nuk i ka dhënë kompetencë për trajtimin e kërkesave të subjekteve të shpronësuar. Në bazë të vendimit nr. 355, datë 2.6.1998 të Këshillit të Ministrave, “Për procedurat për zbatimin e vendimeve gjyqësore për detyrimet që prekin buxhetin e shtetit”, Ministria e Financave merr përsipër vetëm ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, sipas rasteve të përcaktuara taksativisht në këtë akt. Organi kompetent për shlyerjen e detyrimeve financiare që mund t'i lindin shtetit ndaj personave të tretë janë KKKP-të dhe seksionet e financës në bashki.

10.4. *Për themelin e kërkesës*

Pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i pabazuar. Me vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës është vendosur shfuqizimi i pjesës së nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993 që ka të bëjë me masën e shpërblimit për ndërtesat ish-pronë private, të tjetërsuara nga persona të tretë. Në kushtet e një vakumi ligjor për përcaktimin e masës së shpërblimit, në rastin konkret, referenca bëhet në nenin 8, pika 1, të ligjit nr. 9235/2004, sipas të cilit e drejta e shpërblimit në masën e çmimit të blerjes, konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve, u njihet personave të tretë, vetëm në rastin kur mbi truall nuk ka ndërtesa të përhershme ose të ligjshme. Ligjvënësi ka nxjerrë aktin normativ nr. 3/2012, që ka plotësuar boshllëqet dhe paqartësitë që ekzistonin në ligjet nr. 7698/1993 dhe nr. 9235/2004. Sipas këtij akti, EKB-ja i dërgon Bankës Kombëtare Tregtare (BKT) listën e personave të shpronësuar, me qëllim që këta të fundit të përfitojnë kredinë me 0%, me afat 30 vjet. Pra, akti normativ ka përjashtuar çdo mundësi tjetër për personat e shpronësuar për

të kërkuar shpërblim me rrugë gjyqësore. Fakti që kërkuesit kanë neglizhuar për t'iu drejtuar EKB-së për të përfutur nga parashikimi i aktit normativ nr. 3/2012, nuk do të thotë se nga ana e gjykatave dhe institucioneve shtetërore është cenuar parimi i sigurisë juridike.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesve

11. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

12. Gjykata vlerëson se kërkuesit, si bartës të të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara në Kushtetutë, legjitimohen *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi kanë qenë palë në procesin gjyqësor, në të cilin janë dhënë vendimet e kundërshtuara, për rrjedhojë kanë interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar. Në këtë drejtim, prapësimi i subjektit të interesuar, Ministrisë së Financave, se ata nuk legjitimohen në kuptim të nenit 112 të KC-së, pasi kërkimi i tyre është i parashkruar, duke mos u ushtruar brenda afatit 10-vjeçar të përcaktuar në ligj, nuk përbën argument kushtetues për legjitimitimin *ratione personae* të kërkuesve.

13. Gjithashtu, Gjykata vlerëson se palë e procesit gjyqësor të kundërshtuar nga kërkuesit ka qenë edhe Ministria e Financave dhe në këtë cilësi është thirrur si subjekt i interesuar në këtë gjykim kushtetues. Prandaj, prapësimi i saj se nuk gëzon legjitimitet pasiv në gjykim, pasi nuk ka detyrim ligjor për shpërblimin e kërkuesve, duke qenë se

asnjë dispozitë ligjore nuk e ngarkon me këtë detyrim, nuk është i bazuar.

14. Një kriter tjetër paraprak është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, që përcaktohet nga neni 131, pika 1, shkronja “P”, i Kushtetutës, sipas të cilit individ mund t’i drejtohet Gjykatës me ankim kushtetues individual, vetëm pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese që ai pretendon se i janë cenuar. Ky rregull nënkupton jo vetëm që individ t’u jetë drejtuar të gjitha instancave të zakonshme, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural, por edhe që të gjitha pretendimet që ngre në këtë Gjykatë t’i ketë paraqitur më parë në këto instanca, të paktën në substancë (*shih vendimet nr. 14, datë 21.6.2022; nr. 12, datë 9.3.2021; nr. 8, datë 19.3.2018, të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se kërkuessit kanë kundërshtuar vendimet e Gjykatës Administrative të Apelit, si dhe të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, i cili ka përmbyllur në themel procesin gjyqësor të nisur prej tij. Pretendimet e tyre janë ngritur në thelb edhe në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë. Në këtë situatë, Gjykata vlerëson se ata nuk kanë më mjete të tjera ankimi ndaj vendimeve të kundërshtuara, për rrjedhojë kanë përmbyllur në formë dhe substancë kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion.

16. Lidhur me legjitimitimin *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000 ka parashikuar afatin ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se procesi gjyqësor i kundërshtuar nga kërkuessit është përmbyllur me vendimin nr. 00-2023-4181(341), datë 19.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, ndërkohë që ankimi kushtetues individual është paraqitur dhe regjistruar në datën 19.2.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor. Në këto rrethana, Gjykata vlerëson se kërkuessit legjitimohen edhe *ratione temporis*.

17. Në drejtim të legjitimitimit *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkuessit kanë pretenduar cenimin e parimit të sigurisë juridike të lidhur me të drejtën e pronës private, standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, të drejtën për përfitimin e një shpërblimi të drejtë dhe parimin e mosdiskriminimit. Në lidhje me këtë të fundit, ata kanë parashtruar se vendimet e

kundërshtuara i kanë vendosur ata në pozita diskriminuese, pasi arsyetimi i gjykatës së apelit vjen në kundërshtim të hapur me provat e paraqitura, me ligjin, me vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës, si dhe me praktika të ngjashme gjyqësore të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Edhe në jurisprudencën kushtetuese është konsoliduar qëndrimi i Gjykatës në lidhje me pozitën e kësaj kategorie pronarësh, për sa i përket legjitimitimit të kërimit të tyre për përfitimin e dëmshpërblimit të drejtë nga shteti.

18. Gjykata ka pohuar se vlerësimi kushtetues i mënyrës së zgjidhjes së çështjeve të ngjashme nga gjykatat e zakonshme bëhet rast pas rasti, duke iu referuar rrethanave të çështjes konkrete. Fakti që gjykatat e zakonshme kanë vendosur ndryshe në një rast të ngjashëm, në vetvete, nuk mund të justifikojë pretendimet për cenimin e parimit të barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit, pasi mënyra e zgjidhjes së çështjes dhe e zbatimit të ligjit është e drejtë e çdo gjykate, për sa kohë çdo çështje konkrete është specifike dhe ka individualitetin e saj, e harmonizuar edhe me rrethana, faktorë, motive ose prova gjyqësore, të cilat nuk mund të jenë të njëjta (*shih vendimin nr. 19, datë 21.3.2024, të Gjykatës Kushtetuese*). Mbi bazën e këtij standardi, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuessve për cenimin e parimit të mosdiskriminimit nuk mund të merret në shqyrtim.

19. Për sa u përket pretendimeve të tjera të kërkuessve, vërehet se argumentet e parashtruara prej tyre, në thelb, kanë të bëjnë me të drejtën për një shpërblim të drejtë, të parashikuar nga neni 41 i Kushtetutës, në lidhje me detyrimin e organeve publike përkatëse për të paguar vlerën e plotë dhe reale të shtëpisë së fituar me kontratë shitblerjeje dhe më pas të kthyer ish-pronarit me vendimin e KKKP-së, Korçë-së. Neni 1 i Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe jurisprudenca kushtetuese (*shih vendimin nr. 14, datë 7.3.2024, të Gjykatës Kushtetuese*), kanë pranuar se kërkesat për dëmshpërblim nënkuptojnë “një pasuri”, prandaj, në këto kushte, Gjykata vlerëson t’i shqyrtojë pretendimet e kërkuessve në drejtim të së drejtës së pronës private, e cila hyn në juridiksionin e saj.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës së pronës private

20. Kërkuessit kanë pretenduar se trashëgimlënësi i tyre e ka fituar pronësinë për banesën përmes

kontratës së shitblerjes sipas legjislacionit të kohës dhe ka qenë pronar i saj që prej vitit 1958 deri në vitin 1994, kur kjo pronë i është kthyer ish-pronarit të saj në bazë të vendimit nr. 604/1994 të KKKP-së, Korçë. Ky vendim ishte i bazuar në nenin 10, paragrafi i parë, të ligjit nr. 7698/1993, sipas të cilit, personave të tretë shteti u kthente masën e shpërblimit sipas çmimit të shitjes në kohën e tjetërsimit, të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve. Edhe pse me vendimin nr. 12/2000 Gjykata ka shfuqizuar pjesërisht nenin 10 të lartpërmendur, në lidhje me masën e shpërblimit të personave të tretë blerës të pronës në shtet, ajo nuk e ka shuar të drejtën e tyre për të përfituar një shpërblim të tillë, pasi buron nga një vendim i KKKP-së, Korçë, i cili konsiderohet *quasi* gjyqësor, përbën titull ekzekutiv dhe është i detyrueshëm për t'u zbatuar. Akti normativ nr. 3/2012 ka të bëjë me një tjetër situatë juridike që nuk përputhet me atë të kërkuesve, pasi ata nuk kanë gëzuar statusin e të pastrehut, as të qiramarrësit në shtet, dhe as qiramarrësit të ish-pronarit. Në këtë kuptim, ky akt nuk plotëson as vakumin ligjor të krijuar nga shfuqizimi pjesërisht i nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993, në përmbushje të detyrës së lënë nga Gjykata.

21. Subjekti i interesuar, Ministria e Financave, ka prapësuar se në kuptim të nenit 112 të KC-së, kërkimi i kërkuesve është i parashkuar, pasi nuk është ushtruar brenda afatit 10-vjeçar të përcaktuar në ligj. Po kështu, kërkuesit nuk janë subjekte të shpronësuar, në kuptim të nenit 2 të ligjit nr. 9235/2004, ndaj nuk mund të legjitimohen në kërkimin e tyre për dëmshpërblimin e një pasurie që nuk e kanë pasur në pronësi. Pasuria, për të cilën ata kërkojnë dëmshpërblim, në zbatim të dispozitave të ligjit nr. 7698/1993, u është kthyer ish-pronarëve me vendimin e KKKP-së, Korçë. Vetëm nota e transkriptimit nuk mund t'i legjitimojë ata për ngritjen e pretendimit në lidhje me dëmshpërblimin e një prone, të cilën ata nuk e kanë pasur të tyre. Me shfuqizimin e pjesshëm të nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993, u krijua një vakum ligjor për përcaktimin e masës së shpërblimit, prandaj referenca bëhet në nenin 8, paragrafi 1, të ligjit nr. 9235/2004, sipas të cilit, e drejta e shpërblimit, në masën e çmimit të blerjes, konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve, u njihet personave të tretë, vetëm në rastin kur mbi truall nuk ka ndërtesa të përhershme ose të ligjshme. Ligjvënësi ka nxjerrë

aktin normativ nr. 3/2012, që ka plotësuar boshllëqet dhe paqartësitë që ekzistonin në ligjet nr. 7698/1993 dhe nr. 9235/2004. Sipas këtij akti, EKB-ja i dërgon BKT-së listën e personave të shpronësuar, me qëllim që këta të fundit të përfitojnë kredinë me 0%, me afat 30 vjet. Pra, akti normativ ka përjashtuar çdo mundësi tjetër për personat e shpronësuar për të kërkuar shpërblim me rrugë gjyqësore. Ky akt është marrë në shqyrtim edhe nga Gjykata, e cila e ka gjykuar dhe është shprehur me vendimin nr. 1, datë 6.2.2013.

22. Gjykata ka theksuar se garantimi i së drejtës së pronës, të parashkuar nga neni 41 i Kushtetutës, përbën një ndër aspektet më thelbësore të shoqërisë demokratike. E drejta e pronës, si e drejtë universale e njeriut, përfshin çdo posedim të sendeve ose të të drejtave të tjera materiale pasurore dhe në një shtet demokratik individit duhet t'i garantohet gëzimi i qetë dhe pa pengesa të paarsyeshme ose joproporcionale i kësaj të drejte. Në çdo rast, kjo e drejtë shtrihet ndaj sendeve, pronësia e të cilave është fituar në përputhje me ligjin. Megjithatë, me gjithë mbrojtjen që ajo gëzon, e drejta e pronës mund t'u nënshtrohet kufizimeve (*shih vendimet 53, datë 31.10.2023; nr. 15, datë 22.6.2022; nr. 25, datë 28.4.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në këtë kuptim, Gjykata, bazuar dhe në jurisprudencën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), ka pohuar se e drejta e pronës përfshin tre garanci që duhet të zbatohen në shqyrtimin e pretendimeve për cenimin e saj: *garancia e parë* ka të bëjë me parimin e gëzimit të qetë të pronës, e cila ka natyrë të përgjithshme; *garancia e dytë* ka të bëjë me kufizimet e lejueshme për të drejtën e pronës; *garancia e tretë* ka të bëjë me të drejtën e autoriteteve publike për të kontrolluar përdorimin e pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm. Gjithsesi, sipas Gjykatës, kushti i baraspeshës midis interesave publikë dhe privatë përmbysset kur persona të veçantë ose grupe sociale të veçanta mbajnë një peshë individuale tej masës ose shkallës së duhur, sado i rëndësishëm të jetë interesi i grupeve të tjera ose i komunitetit në përgjithësi (*shih vendimin nr. 53, datë 31.10.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Gjithashtu, sipas jurisprudencës kushtetuese, vendimet e organeve administrative që kanë pasur si kompetencë kthimin dhe kompensimin e pronave ndër vite nuk mund të konsiderohen akte administrative, në kuptimin normal juridik të termit (*strictu sensu*), por akte *sui generis* të nxjerra nga një

organ *sui generis*, për të cilin GJEDNJ-ja ka përdorur termin *quasi gjykatë*. Në këto kushte, kur një person vinte në lëvizje KKKP-në, kërkesa ishte e barasvlershme si të ishte bërë përpara gjykatës dhe vendimi i KKKP-së ishte në gjendje të krijonte të njëjtën pritshmëri që krijon një vendim gjyqësor, i cili i njeh individit pronësinë për një send. Vendimet e ish-KKKP-ve, të cilat nuk janë ankmuar brenda afateve ligjore, janë vlerësuar si vendime të formës së prerë, për rrjedhojë të ekzekutueshme dhe që nuk mund të vihen në diskutim as nga palët që kanë marrë pjesë në proces, as nga organet shtetërore të çfarëdo natyre qofshin (*shih vendimet nr. 53, datë 31.10.2023; nr. 43, datë 6.10.2011; nr. 27, datë 26.5.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Në këndvështrim të standardeve të sipërpërmendura, Gjykata thekson se me qëllim shqyrtimin e një çështjeje konkrete, ajo vlerëson vetëm ato fakte që janë të përcaktuara nga gjykatat e zakonshme dhe që përbëjnë fakte të natyrës kushtetuese, mbi bazën e të cilave vlerësohet respektimi i së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetjet e tyre mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. Prandaj, bazuar në këto premisa, si dhe në thelbin e pretendimeve të kërkuësve, Gjykata do të analizojë në vijim nëse atyre u është cenuar e drejta e pronës nga sjellja e organeve publike, përfshirë gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, duke qenë se me vendimin nr. 604/1994 të KKKP-së, Korçë, të pakundërshtuar, u është njohur masa e shpërblimit të shtëpisë sipas çmimit të shitjes në kohën e shitblerjes, të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve dhe në këtë kuptim nëse mënyra e zgjidhjes së mosmarrëveshjes nga gjykatat ka rezultuar ose jo haptazi e paarsyeshme.

26. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës, rezulton se vendimi nr. 604/1994 i KKKP-së, Korçë, ndërsa ka vendosur të njohë shtetasin B.V. si ish-pronar të shtëpisë së blerë në vitin 1958 nga trashëgimlënësi i kërkuësve, ka përcaktuar se shteti i detyrohej këtij të fundit pagimin e masës së shpërblimit sipas çmimit të shitjes në kohën e shitblerjes, të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve, bazuar në nenin 10 të ligjit nr. 7698/1993.

27. Gjykata, me vendimin nr. 12/2000 ka shfuqizuar pjesërisht nenin 10 të ligjit nr. 7698/1993, pasi, sipas saj, rregulli për masën e

shpërblimit për ndërtesat ish-pronë private që janë tjetërsuar nga persona të tretë, duke mos marrë për bazë çmimin e tregut, pra vlerën reale që ka ndërtesa në momentin e dorëzimit tek ish-pronari, vjen në kundërshtim me parimin e barazisë përpara ligjit. Gjithashtu, në këtë vendim, Gjykata përcaktoi se i takon organit ligjvënës, që në përputhje me përmbajtjen e këtij vendimi, të bëjë plotësimet përkatëse të dispozitës së shfuqizuar.

28. Vendimi KKKP-së, Korçë nuk është kundërshtuar nga palët. Banesa, objekt i këtij vendimi, i është kthyer ish-pronarit, ndërsa detyrimi i përcaktuar për shpërblimin e vlerës së pasurisë kërkuësve nuk është zbatuar nga organet publike. Për këtë arsye, kërkuësit dhe shtetasja R.T. kanë vënë në lëvizje gjykatat e zakonshme me kërkesëpadi me objekt detyrimin e subjekteve të interesuara për t'i paguar vlerën e plotë dhe reale të banesës në shumën 4.802.150 lekë. Gjykata e shkallës së parë, bazuar në vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës ka pranuar pjesërisht padinë e kërkuësve, duke vendosur detyrimin e palës së paditur, Degës së Thesarit Korçë, që t'i paguajë secilit prej tyre shumën prej 1.600.716,67 lekësh (1/3-ën pjesë secilit). Ajo ka arsyetuar se pas shfuqizimit të nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993 ekzistonte një boshllëk ligjor i papërmbyshur nga ligjvënësi, por pavarësisht këtij fakti mungesa e ligjit nuk e shmang detyrimin e saj për të dhënë vendim, në kushtet kur në momentin e daljes së vendimit të KKKP-së, Korçë, neni 10 i ligjit të mësipërm ka qenë në fuqi (*shih faqet 5 dhe 6 të vendimit nr. 702, datë 21.9.2015, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Korçë*).

29. Gjykata e apelit ka ndryshuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe ka rrëzuar kërkesëpadinë e kërkuësve, si të pambështetur në ligj. Ajo ka arsyetuar se kërkuësit nuk mund të kompensohen në lidhje me masën e shpërblimit sipas çmimit të shitjes në kohën e tjetërsimit, të konvertuar me indeksin e rritjes së çmimeve, pasi neni 10 i ligjit nr. 7698/1993 është shfuqizuar pjesërisht nga vendimi nr. 12/2000 i Gjykatës. Sipas gjykatës së apelit, kërkuësve nuk u është cenuar e drejta e pronës, në kushtet kur ata kanë qenë posedues e banues në të dhe prona u është kthyer trashëgimtarëve të ish-pronarit të saj me vendimin e KKKP-së, Korçë. Kërkimi i kërkuësve për të përfutur shpërblim të plotë dhe real për pasurinë-banesë që ata kanë pasur në posedim dhe që i është kthyer pronarit të ligjshëm, është i pabazuar në ligj e

në prova, pasi ata nuk janë shpronësuar nga pala e paditur, por prona i është kthyer pronarit të saj. Po sipas gjykatës së apelit, për rastin konkret, gjen zbatim akti normativ nr. 3/2012 dhe ligji nr. 82/2012, të cilët parashikojnë se kategoria e personave që janë banorë në banesa, që u janë kthyer ish-pronarëve, kanë të drejtën të aplikojnë dhe përfitojnë statusin e qytetarit të pastrehë, banues në banesat ish-pronë të subjekteve të shpronësuara dhe t'i drejtohen EKB-së për të përfituar kredi për banesë me kushte lehtësuese (*shih faqet 5 dhe 6 të vendimit nr. 2661, datë 10.12.2015, të Gjykatës Administrative e Apelit*).

30. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së apelit, duke arsyetuar se kërkuesit e kanë humbur banesën objekt gjykimi me vendim gjyqësor të formës së prerë, përmes të cilit është disponuar për lirin dhe dorëzimin e saj tek trashëgimtari i ish-pronarit. Vendimi nr. 12/2000 i Gjykatës gjen zbatim, për rastin konkret, duke e bërë të pazbatueshëm disponimin në vendimin nr. 604/1994 të KKKP-së, Korçë, për kthimin e vlerës së banesës, sipas nenit 10 të ligjit nr. 7698/1993, për më tepër kur ky vendim nuk është zbatuar ndonjëherë dhe është mbështetur në një dispozitë që është shpallur antikushtetuese nga Gjykata. Në këtë kuptim, kërkuesit nuk kanë ndonjë të drejtë subjektive që gëzon mbrojtje gjyqësore në bazë të vendimit të KKKP-së, Korçë. Sipas Kolegjit Administrativ, kërkuesit duhet të plotësojnë dhe të ndjekin procedurën e parashikuar nga akti normativ nr. 3/2012, i miratuar me ligjin nr. 82/2012, i cili është gjetur në përputhje me Kushtetutën (*shih paragrafët 17, 18 dhe 19 të vendimit nr. 00-2023-4181(341), datë 19.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë*).

31. Në analizë të këtyre vendimeve, Gjykata vëren se gjykatat e juridiksionit të zakonshëm nuk kanë bërë asnjë përpjekje për të interpretuar normat ligjore në atë drejtim që të prodhojnë një rezultat të pajtueshëm me Kushtetutën, duke garantuar të drejtat kushtetuese të kërkuesve. Konkretisht, duke u bazuar në vendimin nr. 12/2000 të Gjykatës, që ka shfuqizuar nenin 10, paragrafi i parë, të ligjit nr. 7698/1993, gjykatat nuk kanë marrë parasysh arsyetimin e këtij vendimi, i cili në asnjë rast nuk mohon të drejtën e shpërblimit personave të tretë, përkundrazi, konsideron si të drejtë kushtetuese sigurimin nga shteti të një shpërblimi të drejtë e të plotë të personave të tretë, duke marrë për bazë

çmimin e tregut, pra vlerën reale që ka ndërtesa në momentin e dorëzimit tek ish-pronari. Po kështu, pavarësisht se gjatë procesit nuk është kundërshtuar fakti se pasuria objekt gjykimi është blerë nga trashëgimlënësi i kërkuesve përmes kontratës së shitblerjes së datës 20.11.1958, gjykata e apelit dhe Gjykata e Lartë me një arsyetim formal dhe pa marrë në konsideratë vendimin e KPPP-së, Korçë, i kanë konsideruar ata si subjekte të aktit normativ nr. 3/2012 dhe ligjit nr. 82/2012, që do të thotë si persona me statusin e qytetarit të pastrehë, banues në banesat ish-pronë të subjekteve të shpronësuara. Po në këtë kuptim, Gjykata e Lartë, si gjykatë ligji, është bazuar në një arsyetim formalist dhe interpretim të ngushtë të së drejtës së pronës, që nuk është në përputhje me qëllimin e nenit 41 të Kushtetutës, duke e bërë mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes haptazi të paarsyeshme.

32. Në vështrim të sa më sipër, duke mbajtur në konsideratë standardet e lartpërmendura kushtetuese në raport me faktet e çështjes në shqyrtim, Gjykata vlerëson se organet publike dhe gjykatat e juridiksionit të zakonshëm nuk kanë zbatuar detyrimin e përcaktuar në vendimin e KKKP-së, Korçë, i cili nuk është ankimuar dhe, si i tillë, nuk mund të vihej në diskutim (si vendim i një organi *quasi* gjykatë). Prandaj, në kushtet kur në përfundim të procesit gjyqësor kërkuesit nuk e kanë realizuar të drejtën e tyre të njohur me vendim të formës së prerë të KKKP-së, Korçë, Gjykata çmon se atyre u është cenuar e drejta e pronës. Në këtë drejtim, Gjykata çmon se duhet të shfuqizohet vetëm vendimi i Gjykatës së Lartë, duke e dërguar çështjen për shqyrtim pranë saj. Kjo e fundit, duke u bazuar në kompetencat e saj, si gjykatë ligji, është në pozicionin e duhur për të shqyrtuar pretendimet e kërkuesve dhe për t'u dhënë përgjigje atyre në respektim të standardeve kushtetuese, si dhe duke plotësuar mangësitë dhe riparuar shkeljet e gjykatës së apelit.

33. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimi për cenimin e së drejtës së pronës, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, është i bazuar, ndaj dhe kërkesa pranohet pjesërisht.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijuese të ligjit

nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-4181(341), datë 19.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 8.10.2024.

Shpallur më 11.11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtare: Sonila Bejtja, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Ilir Toska, Sandër Beci, Fiona Papajorgji, Marjana Semini

VENDIM

Nr. 70, datë 15.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 15.10.2024 mori në shqyrtim në seancë mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 4 (D) 2024 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Dritan Nuzi, përfaqësuar nga avokat Muhamet Hoxha, me prokurë të posaçme.

SUBJEKT I INTERESUAR:

Prokuroria e Përgjithshme, përfaqësuar nga prokuror Arqile Koça, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 46, datë 3.3.2016, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër; nr.

1766, datë 3.7.2018, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2023-1445, datë 19.9.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 5, 15, 27, 32, 33, 42, 131, pika 1, shkronja “F”, 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2 e 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Në datën 6.1.2014 Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër (*Prokuroria Dibër*) ka regjistruar procedimin penal për veprën penale “Ndërtimi i paligjshëm”, të parashikuar nga neni 199/a i Kodit Penal (*KP*). Në vijim të hetimeve paraprake të këtij procedimi penal, në datën 1.9.2015, në regjistrin e njoftimeve të veprave penale, Prokuroria Dibër ka regjistruar emrat e kërkuarit Dritan Nuzi dhe të shtetasit I.K., si të dyshuar për kryerjen e veprës penale “Shpërdorimi i detyrës”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 248 e 25 të KP-së. Fakti penal lidhej me procedurën administrative të dhënies së lejes së sheshit dhe lejes së ndërtimit të një shtese anësore në një pallat ekzistues 3-katësh në qytetin e Peshkopisë, në favor të shtetasve Sh.K. dhe D.M., të miratuara në datën 29.9.2006 nga Këshilli i Rregullimit të Territorit të Bashkisë Peshkopi (*KRRT, Peshkopi*), në zbatim të ligjit nr. 8405, datë 17.9.1998, “Për urbanistikën”, të ndryshuar (*ligji i urbanistikës*). Në vijim, kërkuari dhe shtetasi I.K. janë akuzuar për këtë vepër penale dhe janë dërguar për gjykim.

2. Gjykimi i çështjes është zhvilluar përmes rrit të gjykimit të shkurtuar, pasi gjykata ka vlerësuar se ajo mund të zgjidhë në gjendjen që ishin aktet, shkak për të cilin aktet e hetimit paraprak janë bërë pjesë e fashikullit të gjykimit. Në përfundim të gjykimit, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër, me vendimin nr. 46, datë 3.3.2016, ka vendosur deklarinimin fajtor të kërkuesit për kryerjen e veprës penale “Shpërdorimi i detyrës”, të parashikuar nga neni 248 i KP-së, duke e dënuar atë me 1 vit burgim. Në aplikim të nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) kërkuesi është dënuar përfundimisht me 8 muaj burgim dhe ndaj tij është caktuar edhe dënimi plotësues i heqjes së të drejtës për të ushtruar funksione publike për një periudhë prej 5 vjetësh. Për të bashkëpandehurin I.K., gjykata ka vendosur deklarinimin e tij të pafajshëm për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, për të cilën akuzohej se e kishte kryer në bashkëpunim me kërkuesin. Kundër këtij vendimi kanë ushtruar ankim kërkuesi, ashtu edhe Prokuroria Dibër, për sa i përket deklarinimit të pafajshëm të bashkëpandehurit I.K.

3. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 1766, datë 3.7.2018, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, për sa i përket kërkuesit, por duke zëvendësuar dënimin me burgim ndaj tij me atë të punës në interes publik në masën e 40 orëve, në zbatim të nenit 63 të KP-së. Për ankimin e Prokurorisë Dibër, gjykata e apelit ka vendosur mospranimin e tij, për shkak se nuk plotësonte kriteret ligjore të pranueshmërisë. Kërkuesi e ka kundërshtuar vendimin e gjykatës së apelit në Gjykatën e Lartë, për të cilin Kolegji Penal i asaj gjykate, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr. 00-2023-1445, datë 19.9.2023, ka vendosur mospranimin e tij.

4. Në datën 19.2.2024 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues individual sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar sipas parashikimeve të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 12.3.2024. Në datën 9.5.2024 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

5. *Kërkuesi*, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor* në drejtim të:

5.1. *Parimit të prezumimit të pafajësisë* në aspektin e *të provuarit të fajësisë përtej çdo dyshimi të arsyeshëm*, pasi prova e vetme për dënimin e tij është zbardhja nga ai e lejes së ndërtimit në datën 24.3.2010, në cilësinë e sekretarit të KRRT-së, Peshkopi, provë e cila është keqinterpretuar nga gjykatat, duke shtrembëruar në mënyrë flagrante faktin e punësimit të tij në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës në kohën e miratimit të lejes së ndërtimit, pra në datën 29.9.2006, kohë kur ai ka qenë student, ndërkohë që është emëruar në detyrë në datën 18.3.2009, referuar edhe aktit të emërimit të administruar nga organi i akuzës gjatë hetimeve paraprake. Përcaktimi i fakteve nga gjykatat është dukshëm i gabuar, ndaj zbatimi i ligjit duke e dënuar atë është arbitrar dhe haptazi i paarsyeshëm. Nga ana tjetër, zbardhja e lejes së ndërtimit nga kërkuesi është në përputhje me ligjin e urbanistikës dhe kjo është bërë pasi ai ka administruar autorizimin për pagesën e lejes së ndërtimit të lëshuar në kohën e miratimit dhe aktin përkatës (veprimin e arkës) për pagesën e saj. Mosveprimi për lëshimin e lejes do të ishte në shkelje të ligjit.

5.2. *Parimit të barazisë përpara ligjit në gjykim*, pasi gjykatat, në të njëjtin proces, kanë deklaruar të pafajshëm të bashkëpandehurin I.K., megjithëse edhe ai, njëlloj si kërkuesi, ka nënshkruar si kryetar i KRRT-së, Peshkopi zbardhjen e lejes së ndërtimit të miratuar në datën 29.9.2006.

5.3. *Standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi gjykata e apelit ka renditur një sërë shkeljesh si të kryera nga kërkuesi, por nuk ka analizuar dhe kthyer përgjigje pretendimit të tij në ankim se është deklaruar fajtor për shpërdorim detyre, megjithëse nuk ka qenë në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës në kohën e miratimit të lejes së ndërtimit, e cila referohet të jetë bërë në shkelje të ligjit të urbanistikës. Mungesa e argumenteve kundërshtuese për pretendimet e kërkuesit në ankim dhe mospasqyrimi i debatit gjyqësor, janë tregues të mungesës së arsyetimit të vendimit nga gjykata e apelit. Edhe Gjykata e Lartë, duke vendosur mospranimin e rekursit, nuk i ka kthyer përgjigje pretendimeve të kërkuesit. Konstatimet e saj se gjykatat e faktit kanë arsyetuar përgjegjësinë e tij penale përtej çdo dyshimi të arsyeshëm, pasi ai ka nënshkruar lejen e ndërtimit të datës 29.9.2006, janë haptazi të gabuara, për sa kohë që ato gjykata kanë përmbysur dukshëm faktet e çështjes.

6. *Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme*, ka prapësuar:

6.1. Pretendimet e kërkuarit që kanë të bëjnë me vlerësimin e fakteve dhe rrethanave të çështjes, si dhe me interpretimin e ligjit, të cilat nuk përfshihen në juridiksionin kushtetues.

6.2. Pretendimi për cenimin e *parimit të prezumimit të pafajësisë* është haptazi i pabazuar, pasi gjykatat kanë pranuar si të provuar tej çdo dyshimi të arsyeshëm kryerjen nga ai të veprës penale për të cilën është akuzuar. Kërkesat e shtetasve Sh.K. dhe D.M. për leje sheshi dhe leje ndërtimi, të miratuara nga KRRT-ja, Peshkopi, në datën 29.9.2006, janë shqyrtuar dhe i kanë kaluar për miratim asaj nga kërkuari, në cilësinë e përgjegjësit të seksionit të urbanistikës, megjithëse nuk ka pasur një studim urbanistik të miratuar dhe pa qenë e rregulluar marrëdhënia juridike e pronësisë së truallit, në kundërshtim me ligjin e urbanistikës.

6.3. Pretendimi për cenimin e *parimit të barazisë përpara ligjit në gjykim* është i pabazuar, pasi ai është trajtuar nga prokuroria dhe gjykatat në mënyrë të barabartë me të akuzuarit e tjerë dhe, si në fazën e hetimit, ashtu edhe të gjykimit, i është nënshtruar së njëjtës procedurë me ta. Gjykata e shkallës së parë ka argumentuar në mënyrë të detajuar pafajësinë e shtetasit I.K., për sa kohë nuk është arritur të provohet bashkëpunimi i tij me kërkuarin. Ky vendim, për këtë shtetas, ka marrë formë të prerë, pasi gjykata e apelit ka vendosur mospranimin e ankimit të prokurorit.

6.4. Edhe pretendimi për cenimin e *standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor* është i pabazuar. Vendimet e gjykatës së apelit dhe të Gjykatës së Lartë përmbajnë, në pjesën hyrëse, të dhënat e të akuzuarit, akuzën, disponimet e gjykatave më të ulëta dhe shkaqet e ankimit, ndërsa në pjesën arsyetuese, vlerësimin dhe argumentet që i kanë çuar ato në qëndrimin e shprehur në dispozitiv. Vendimet nuk janë alogjike dhe as kanë kundërshtime, duke plotësuar kërkesat në lidhje me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor. Për sa i përket vendimit të Gjykatës së Lartë, kjo gjykatë, në përputhje me kompetencat e saj, pas vlerësimit paraprak të rekursit të kërkuarit, ka çmuar se në të nuk ngrihen shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 432 i KPP-së apo se ato janë haptazi të pabazuara, ndërkohë që për pretendimet në lidhje me provat dalin jashtë funksionit të saj ekskluzivisht ligjor.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

7. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor, që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

8. Në këtë këndvështrim, kërkuari, si individ, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi kushtetues.

9. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuari i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për rrjedhojë, ai nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç paraqitjes së ankimit kushtetues individual.

10. Në lidhje me legjitimitimin *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit të së drejtës. Në lidhje me llogaritjen e afatit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual, për vendimet e Gjykatës së Lartë data e marrjes dijeni konsiderohet data në të cilën vendimi i arsyetuar bëhet i disponueshëm për palët përmes depozitimit të tij në sekretarinë gjyqësore dhe publikimit në faqen zyrtare ose me njoftimin elektronik të tij, në

rast se palët kanë lënë të dhënat elektronike të kontaktit (*shih vendimin nr. 42, datë 19.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Gjykata vëren se sipas shkresës nr. 90/1 prot., datë 12.1.2024 të kancelarit të Gjykatës së Lartë, të vënë në dispozicion nga kërkuesi, vendimi i kundërshtuar i asaj gjykate është publikuar në faqen e saj zyrtare në datën 19.10.2023, datë në të cilën palët mund ta dispononin atë, ndërkohë që ankimi kushtetues individual është dërguar në Gjykatë, sipas shënimit të shërbimit postar, në datën 19.2.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor. Për rrjedhojë, kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*.

12. Në lidhje me legjitimimin *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt në drejtim të parimit të prezumimit të pafajësisë, të parimit të barazisë përpara ligjit në gjykim dhe standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor, pretendime të cilat kanë natyrë kushtetuese dhe, si të tilla, përfshihen në juridiksionin kushtetues. Gjykata, duke pasur parasysh natyrën dhe thelbin e argumenteve, mbi të cilat kërkuesi ka mbështetur këto pretendime, çmon që të analizojë në vijim bazueshmërinë e tyre në themel në drejtëm të parimit të prezumimit të pafajësisë të lidhur me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë të lidhur me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor

13. Kërkuesi ka pretenduar se është dënuar nga gjykatat si rrjedhojë e përcaktimit dukshëm të gabuar të fakteve dhe në zbatim arbitrar dhe haptazi të paarsyeshëm të ligjit. Sipas tij, në kohën e realizimit të procedurës së shqyrtimit të kërkesave të shtetasve Sh.K. dhe D.M. për leje sheshi dhe leje ndërtimi, të miratuara nga KRRT-ja, Peshkopi, në datën 29.9.2006, ai ka qenë student, ndërsa është emëruar në atë detyrë në datën 18.3.2009 referuar edhe aktit të emërimit të administruar nga organi i akuzës gjatë hetimeve paraprake. Prova e vetme për dënimin e tij, sipas kërkuesit, është zbardhja nga ai i lejes së ndërtimit në datën 24.3.2010, në cilësinë e sekretarit të KRRT-së, Peshkopi, provë e cila është keqinterpretuar nga gjykatat, duke shtrembëruar në mënyrë flagrante faktin e punësimit të tij në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës në kohën e miratimit të lejes së ndërtimit. Po sipas tij, gjykatat kanë deklaruar të pafajshëm të bashkëpandehurin I.K., megjithëse edhe ai, njëlloj si kërkuesi, ka nënshkruar si kryetar i KRRT-së, Peshkopi

zbardhjen e lejes së ndërtimit të miratuar në datën 29.9.2006. Gjithashtu, sipas kërkuesit, gjykata e apelit nuk ka analizuar dhe kthyer përgjigje pretendimit se është deklaruar fajtor për shpërdorim detyrë, megjithëse nuk ka qenë në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës në kohën e miratimit të lejes së ndërtimit. Edhe Gjykata e Lartë, duke vendosur mospranimin e rekursit, vijon kërkuesi, nuk i ka kthyer përgjigje pretendimeve të tij, ndërkohë që konstatimet e asaj gjykate se gjykatat e faktit kanë arsyetuar përgjegjësinë penale të tij sipas standardit përtej çdo dyshimi të arsyeshëm, janë haptazi të gabuara, për sa kohë që ato gjykata kanë përmbysur dukshëm faktet e çështjes.

14. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar se pretendimet e kërkuesit janë të pabazuara dhe gjykatat kanë provuar tej çdo dyshimi të arsyeshëm kryerjen nga ai të veprës penale për të cilën është akuzuar. Sipas tij, kërkesat e shtetasve Sh.K. dhe D.M. për leje sheshi dhe leje ndërtimi, të miratuara nga KRRT-ja, Peshkopi, në datën 29.9.2006, janë shqyrtuar dhe i kanë kaluar asaj për miratim nga kërkuesi, në cilësinë e përgjegjës të seksionit të urbanistikës, megjithëse nuk ka pasur një studim urbanistik të miratuar dhe pa qenë e rregulluar marrëdhënia juridike e pronësisë së truallit, në kundërshtim me ligjin e urbanistikës. Gjykata e shkallës së parë, sipas subjektit të interesuar, ka argumentuar në mënyrë të detajuar pafajësinë e shtetasit I.K., ndërsa nuk është arritur të provohet bashkëpunimi i tij me kërkuesin. Ky vendim, për këtë shtetas, ka marrë formë të prerë, pasi gjykata e apelit ka vendosur mospranimin e ankimit të prokurorit. Po sipas subjektit të interesuar, në kundërshtim nga sa kërkuesi pretendon, vendimi i gjykatës së apelit dhe ai i Gjykatës së Lartë plotësojnë standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor.

15. Sipas nenit 30 të Kushtetutës, kushdo quhet i pafajshëm përderisa nuk i është provuar fajësia me vendim gjyqësor të formës së prerë. Ky parim kushtetues ka gjetur pasqyrim edhe në nenin 4 të KPP-së, i cili përcakton, gjithashtu, se gjykata jep vendim fajësie kur i pandehuri rezulton fajtor për faktin penal që i atribuohet përtej çdo dyshimi të arsyeshëm. Jurisprudenca kushtetuese e ka zbërthyer parimin e prezumimit të pafajësisë në drejtim të elementeve përbërës të tij. Në kuptim të tij, gjykatat e zakonshme nuk duhet ta fillojnë procesin me bindjen se i pandehuri ka kryer krimin për të cilin

akuzohet; barra e provës i takon palës akuzuese; gjykatat duhet të mbështesin vendimet në prova të drejtpërdrejta dhe të tërthorta që duhet të provohen nga akuzat; gjykatat janë të detyruara të përcaktojnë faktet e çështjes, të rëndësishme për vlerësimin e përgjegjësisë ligjore të të akuzuarit, sa më qartë dhe saktë të jetë e mundur (*shih vendimet nr. 63, datë 20.11.2023; nr. 10, datë 12.4.2022; nr. 68, datë 14.11.2016, të Gjykatës Kushtetuese*); deklarimi i fajësisë së të pandehurit duhet të bëhet nga gjykata vetëm pas një shqyrtimi të plotë të çështjes, në përputhje me parimin e kontradiktoritetit dhe të barazisë së armëve në gjykim; asnjë dënim apo masë që barazohet me të nuk mund të jepet ndaj një të pandehuri pa u provuar fajësia e tij përtej çdo dyshimi të arsyeshëm (*shih vendimet nr. 8, datë 20.2.2024; nr. 4, datë 21.2.2022; nr. 12, datë 24.4.2018, të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Edhe sipas Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), në kuadër të garantimit të parimit të prezumimit të pafajësisë, të garantuar nga neni 6, pika 2, i KEDNJ-së, gjykatat penale kanë detyrimin të përcaktojnë ato fakte të çështjes që kanë rëndësi për vlerësimin e përgjegjësisë ligjore të të akuzuarit sa më me kujdes dhe saktësi që është e mundur dhe ato nuk mund të paraqesin faktet e përcaktuara thjesht si pretendime ose dyshime. Sipas saj, veprimet e përsëritura si kriminale duhet të bien brenda fushëveprimit të dispozitës penale të zbatuar, ndaj interpretimi arbitrar dhe i paparashikueshëm i ligjit në mungesë të një vlerësimi të rregullt të përgjegjësisë penale individuale ose përcaktimit të *corpus delicti*, e bën rezultatin e gjykimit haptazi të paarsyeshëm (*shih Navalnyy dhe Ofitserov kundër Rusisë, datë 23.2.2016, § 99, 115*).

17. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se e drejta për një proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyetimi duhet domosdoshmërisht të plotësojë kriteret minimale ligjore të përcaktuara dhe të mos ketë të meta të tilla serioze

që cenojnë standardin e vendimit gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimet nr. 8, datë 20.2.2024; nr. 21, datë 26.9.2022; nr. 67, datë 10.11.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Gjithashtu, Gjykata në jurisprudencën e saj është shprehur se interpretimi i ligjit është atribut i organeve që e zbatojnë atë dhe, nisur nga ky parim, sqarimi i kuptimit ose interpretimi i çdo dispozite ligjore të zbatueshme gjatë shqyrtimit të një çështjeje të caktuar është në kompetencë të gjykatave të sistemit të zakonshëm gjyqësor (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 2, datë 11.2.2021; nr. 1, datë 20.1.2012, të Gjykatës Kushtetuese*). Megjithatë, kur gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, përmes interpretimit dhe zbatimit të ligjit në një çështje konkrete cenojnë parimet, standardet ose të drejtat kushtetuese, atëherë interpretimi i ligjit i nënshtrohet kontrollit kushtetues. Në këto raste, Gjykata bën një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 3, datë 23.2.2016; nr. 62, datë 23.9.2015, të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetjet e tyre mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. Thënë ndryshe, ajo vepron në rastin kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shih vendimet nr. 14, datë 7.3.2024; nr. 9, datë 27.2.2024; nr. 33, datë 14.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Në lidhje me elementet e vendimit gjyqësor, ligji procedural penal përcakton se ai duhet të përmbajë, ndër të tjera, parashtrimin e përmbledhur të rrethanave të faktit dhe provat mbi të cilat bazohet vendimi, si dhe arsyet për të cilat gjykata i quan të papranueshme provat e kundërta (neni 383 i KPP-së).

20. Duke iu kthyer çështjes konkrete, Gjykata vëren se pretendimi i kërkuarit ka të bëjë, në thelb, me faktin se gjykatat e zakonshme e kanë deklaruar atë fajtor për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, duke mos përcaktuar në mënyrë të saktë faktet e çështjes, sikundër ato rezultojnë nga provat e administruara në gjykim, fakte të cilat, nga ana tjetër, kanë shërbyer si bazë për vlerësimin nga ato të përgjegjësisë së tij penale. Sipas kërkuarit, gjykatat e zakonshme nuk kanë përcaktuar kohën kur ai ka

ushtruar detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës, duke mos vlerësuar për këtë aktin përkatës të emërimit të administruar si provë në gjykim, sikundër nuk i kanë dhënë përgjigje as pretendimit të tij se nuk ka qenë në këtë detyrë në kohën kur ka ndodhur fakti penal i atribuar, çka sipas kërkuarit, e shkarkonte atë nga përgjegjësia penale. Për rrjedhojë, për t'i dhënë përgjigje këtij pretendimi të kërkuarit, Gjykata vlerëson të analizojë nëse arsyetimi i gjykatave të zakonshme përmban gabime faktike ose ligjore, të cilat nuk janë objektive të justifikueshme dhe të arsyeshme dhe që shkojnë përtej vlerësimit të rregullt të përgjegjësive penale individuale të kërkuarit. Me fjalë të tjera, gjykata do të verifikojë nëse ato kanë përcaktuar faktet e çështjes me rëndësi për vlerësimin e përgjegjësive ligjore të kërkuarit përmes vlerësimit të provave të administruara në gjykim dhe, mbi këtë bazë, nëse zbatimi nga ato i ligjit ka qenë arbitrar në dëm të kërkuarit, duke e bërë rezultatin e gjykimit haptazi të paarsyeshëm.

21. Nën këtë optikë, Gjykata konstaton se në aktin e njoftimit të akuzës dhe në kërkesën për gjykim, fakti penal i atribuar kërkuarit lidhet me veprimet e kryera prej tij në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës të Bashkisë Peshkopi, për sa i përket procedurave të ndjekura për dhënien e lejes së sheshit dhe lejes së ndërtimit në favor të shtetasve Sh.K. dhe D.M., të miratuara nga KRRT-ja, Peshkopi, në datën 29.9.2006. Formularët përkatës të këtyre lejeve janë lëshuar respektivisht në datat 24.3.2009 dhe 24.3.2010, dhe ato përmbajnë, krahas nënshkrimit të bashkëpandehurit I.K. në cilësinë e kryetarit të KRRT-së, Peshkopi, edhe nënshkrimin e kërkuarit në cilësinë e sekretarit të saj. Sipas akuzës, miratimi i këtyre lejeve është bërë në kundërshtim me ligjin e urbanistikës, ndaj kërkuari dhe i bashkëpandehuri I.K. kanë kryer veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, të kryer në bashkëpunim. Gjatë hetimeve paraprake, kërkuari e ka kundërshtuar akuzën me argumentin se në kohën e miratimit të lejeve në fjalë ai nuk ka qenë në detyrën e përgjegjës të seksionit të urbanistikës, ndaj nuk mund të mbante përgjegjësi për veprimet e kryera për miratimin e tyre. Sipas tij, ai është emëruar në detyrë muajin në mars të vitit 2009 dhe në përputhje me ligjin e urbanistikës, në vijim, ka zbardhur ato leje, duke i nënshkruar në cilësinë e sekretarit të KRRT-së, Peshkopi, krahas nënshkrimit të kryetarit të këtij organi.

22. Edhe gjatë gjykimit, pavarësisht se ka kërkuar të procedohet me gjykim të shkurtuar, kërkuari e ka kundërshtuar akuzën mbi të njëjtat argumente dhe fakte të pretenduara. Gjykata e shkallës së parë, në analizën e elementeve të veprës penale, të parashikuar nga neni 248 i KP-së, për sa i përket anës objektive të saj, por edhe qenies së kërkuarit si subjekt i posaçëm i saj, ka pranuar si të provuar faktin se ai, në cilësinë e përgjegjës të zyrës së urbanistikës: i. ka realizuar shqyrtimin administrativ të kërkesave dhe dokumentacionit për leje sheshi dhe ndërtimi të shtetasve Sh.K. e D.M. dhe në përfundim të këtij shqyrtimi, në kundërshtim ligjin e urbanistikës, ka vendosur dërgimin e tyre për miratim në KRRT-në, Peshkopi, e cila i ka miratuar me vendimin nr. 12, datë 29.9.2006; ii. nuk ka ushtruar ose mbajtur akte kontrolli për çdo fazë të realizimit të punimeve të ndërtimit nga ana e shtetasve Sh.K. dhe D.M., ndërkohë që ndërtimi i realizuar nga ata ka devijime të gjendjes faktike në raport me planimetrinë e lejes së ndërtimit të miratuar, ku për pasojë janë cenuar hapësira publike. Nga ana tjetër, për sa i përket të bashkëpandehurit I.K., gjykata e shkallës së parë ka arsyetuar se nuk provohet të ketë kryer veprën penale që akuzohej bashkë me kërkuarin, ndërsa nënshkrimi nga ai i lejes së ndërtimit, në cilësinë e kryetarit të KRRT-së, Peshkopi është detyrim ligjor sipas ligjit të urbanistikës.

23. Edhe pse kërkuari i ka parashtruar të njëjtat pretendime në ankim, gjykata e apelit ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, me të njëjtën linjë arsyetimi si kjo e fundit. Kurse në lidhje me rekursin e kërkuarit, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar se në të nuk ngrihen shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 432 i KPP-së, duke e gjetur të pabazuar pretendimin për provueshmërinë e përgjegjësive të tij penale përtej çdo dyshimi, me arsyetimin se në lidhje me fajësinë e tij gjykatat e faktit kanë konstatuar faktin se leja e ndërtimit e datës 29.9.2006 është nënshkruar nga ai në cilësinë e sekretarit të KRRT-së, Peshkopi.

24. Nën dritën e rrethanave të mësipërme, Gjykata vëren se fakti penal i njoftuar kërkuarit në rastin e ngritjes së akuzës ndaj tij lidhet me procedurat e ndjekura për shqyrtimin e kërkesave dhe, më tej, me miratimin në datën 29.9.2006 nga KRRT-ja, Peshkopi, të lejes së sheshit dhe lejes së ndërtimit në favor të shtetasve Sh.K. dhe D.M., si dhe me ushtrimin nga ai gjatë kësaj procedure të

detyrës së përgjegjësit të seksionit të urbanistikës së Bashkisë Peshkopi. Ndërkohë, fakti penal, mbi të cilin gjykatat e zakonshme kanë përcaktuar përgjegjësinë penale të kërkuarit, ka përfshirë edhe mosushttrimin dhe mosmbajtjen nga ai, në cilësinë e përgjegjësit të seksionit të urbanistikës, të akteve të kontrollit për çdo fazë të realizimit të punimeve të ndërtimit nga ana e shtetasve Sh.K. dhe D.M. Megjithatë, gjykatat e zakonshme nuk tregojnë në arsyetimin e tyre ndonjë provë konkrete të vlerësuar nga ato në lidhje me faktin e pranuar se shqyrtimi administrativ i kërkesave të shtetasve Sh.K. e D.M. për leje sheshi dhe leje ndërtimi, të miratuara në vijim, në datën 29.9.2006, nga KRRT-ja, Peshkopi, është bërë nga kërkuari, në cilësinë e përgjegjësit të seksionit të urbanistikës, sikundër as për faktin se ndërtimi i shtesës anësore nga ata shtetas është bërë gjatë kohës kur kërkuari ka ushtruar detyrën në fjalë. Ato gjykata nuk arsyetojnë as në lidhje me ato prova të administruara rregullisht në gjykim, si pjesë e fashikullit të hetimit, që përmbajnë të dhëna të ndryshme në lidhje me faktet e pranuar si të provuara. Në veçanti, pavarësisht se ky ka qenë një nga pretendimet kryesore të kërkuarit, gjykatat e zakonshme nuk kanë arsyetuar, referuar provave konkrete, në drejtim të kohës kur ai ka ushtruar detyrën e përgjegjësit të seksionit të urbanistikës, sikundër as për provën e kërkuar prej tij, pikërisht për vendimin nr. 40, datë 18.3.2009, të kryetarit të Bashkisë Peshkopi, për emërimin e kërkuarit në këtë detyrë.

25. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se përcaktimi i fakteve të rëndësishme për çështjen e kërkuarit nga gjykatat e zakonshme nuk duket i arsyeshëm, për sa kohë në vendimet e tyre mungon tërësisht arsyetimi në drejtim të vlerësimit të provave të administruara në gjykim, përfshirë edhe i provave të kundërta, çka është detyrim për gjykatën në kuptim të garantimit të parimit të barazisë së palëve në gjykim. Në këtë kuptim, në kontekst të rastit konkret, për sa kohë që gjetjet faktike të gjykatave nuk duken objektivisht të justifikueshme dhe të arsyeshme, edhe zbatimi i ligjit ndaj këtyre fakteve lë vend për dyshim se ka çuar në një vlerësim jo të drejtë të përgjegjësisë penale të kërkuarit. Në kuptim të parimit të prezumimit të pafajësisë, nga arsyetimi i vendimeve gjyqësore të kundërshtuara nuk duket që gjykatat të kenë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për t'i mbështetur ato në prova të drejtpërdrejta ose të tërthorta të provuara nga akuza dhe që fajësia e

kërkuarit të jetë provuar përtej çdo dyshimi të arsyeshëm. Arsyetimi i gjykatave konsiderohet si haptazi i paarsyeshëm në këndvështrimin kushtetues, ndërsa mungojnë arsyet bindëse për deklarimin fajtor të kërkuarit, duke sjellë për të cenimin e së drejtës për t'u prezumuar i pafajshëm derisa fajësia të jetë provuar ligjërisht dhe përtej çdo dyshimi të arsyeshëm.

26. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarit për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor janë të bazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

27. Ndërkohë, duke mbajtur në vëmendje se raporti ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur shqyrtohen ankesa individuale kushtetuese, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit, Gjykata vlerëson se specifikat e çështjes konkrete dhe natyra e pretendimit të kërkuarit për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë kërkojnë vlerësim nga gjykatat e zakonshme të faktit në drejtim të përcaktimit të fakteve në raport me përgjegjësinë e tij penale. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se çështja e kërkuarit duhet të dërgohet për rishqyrtim në gjykatën e shkallës së dytë, konkretisht në Gjykatën e Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm, në përputhje me kompetencën e saj lëndore.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "P" dhe 134, pika 1, shkronja "I", të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.

2. Shfuqizimin e vendimeve nr. 1766, datë 3.7.2018, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr. 00-2023-1445, datë 19.9.2023, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, vetëm për sa i përket kërkuarit Dritan Nuzi, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 15.10.2024.

Shpallur më 13 .11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Ilir Toska, Marjana Semini

VENDIM

Nr. 71, datë 15.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 15.10.2024,
mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 9 (Sh) 2024 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Prend Suta, përfaqësuar nga avokat Preng Frroku, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, përfaqësuar nga drejtori i përgjithshëm Astrit Hado.

Drejtorja Rajonale e Sigurimeve Shoqërore, Shkodër, përfaqësuar nga drejtoresha Violeta Staka.

AVOKATURA E SHTETIT, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 182 (359), datë 6.7.2020, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Shkodër; nr. 379 (86-2023-549), datë 11.5.2023, të Gjykatës Administrative të Apelit; nr. 00-2023-5403, datë 4.12.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 33, 43, 44, 52, 131, pika 1, shkronja “P” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i

Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 31 dhe vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Institutit të Sigurimeve Shoqërore (*ISSH*) dhe Drejtorisë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore (*DRSSH*), Shkodër, të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të subjektit të interesuar, Avokaturës së Shtetit, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Prend Suta i është drejtuar DRSSH-së, Shkodër me kërkesë për lidhjen e pensionit të veçantë si punonjës nëntoke, bazuar në dispozitat e ligjit nr. 8685, datë 9.11.2000, “Për një trajtim të veçantë të punonjësve që kanë punuar në miniera në nëntokë” (*ligji nr. 8685/2000*). Bazuar në këtë ligj, me vendimin nr. 9, datë 18.7.2001, DRSSH-ja, Shkodër i ka caktuar kërkuarit trajtimin e veçantë si punonjës në nëntokë për një periudhë sigurimi 30 vjet e 9 muaj, nga të cilat 12 vjet si punonjës në minierë, në nëntokë, me datë fillimi të përfitimit 16.12.2000.

2. Me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 150/2014, datë 6.11.2014, “Për pensionet e punonjësve që kanë punuar në miniera, në nëntokë” (*ligji nr. 150/2014*), kërkuesi ka paraqitur kërkesë për pension pleqërie të kategorisë së parë sipas parashikimeve të këtij ligji. DRSSH-ja, Shkodër, me vendimin nr. 125, datë 27.2.2015, ka refuzuar kërkesën për pension pleqërie të kategorisë së parë, përveçse ka vendosur edhe mbylljen e trajtimit të veçantë që kërkuesi përfitonte sipas ligjit nr. 8685/2000, duke e deklaruar atë debitor për shumën 1,060,448 lekë, me argumentin se kërkuesi nuk plotësonte kushtet për përfitimin e pensionit të pleqërisë së kategorisë së parë dhe as ato për trajtimin e veçantë si punonjës në minierë në nëntokë, konkretisht atë të periudhës së sigurimit

(vjetërsisë në punë). Duke mos qenë dakord me vendimin e DRSSH-së, Shkodër, kërkuesi ka paraqitur ankim pranë Komisionit Rajonal të Ankimit Shkodër, i cili, me vendimin nr. 116, datë 23.4.2015, ka vlerësuar se nuk ka kompetencë për shqyrtimin e kërkesës, pasi përfitimi i kërkuar nuk është objekt i ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar (ligji nr. 7703/1993). Me të njëjtin arsyetim, me vendimin nr. 635, datë 20.7.2015, edhe Komisioni Qendror i Ankimit pranë Institutit të Sigurimeve Shoqërore (ISSH), ka vendosur të mos shqyrtojë ankimin e kërkuarit, duke vlerësuar se nuk përbën objekt shqyrtimi sipas nenit 86, pikat 1 dhe 2, të ligjit nr. 7703/1993.

3. Kërkuesi, duke mos qenë dakord me këto vendime, i është drejtuar gjykatës me kërkesëpadi me objekt konstatimin e pavlefshmërisë absolute të vendimeve nr. 125, datë 27.2.2015, të DRSSH-së, Shkodër, nr. 116, datë 23.4.2015, të Komisionit Rajonal të Ankimit dhe nr. 635, datë 20.7.2015, të Komisionit Qendror të Ankimit pranë ISSH-së, detyrimin e palës së paditur, DRSSH-së, Shkodër, të bëjë rilidhjen e pensionit të plotë dhe pagimin e tij që nga momenti i ndërprerjes datë 27.2.2015 e në vazhdim, si dhe anulimin e masës debitor prej 1,060,448 lekësh.

4. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Shkodër, me vendimin nr. 182 (359), datë 6.7.2020, ka vendosur rrëzimin e padisë si të pabazuar në prova dhe në ligj, vendim i cili, pas ankimit të tij nga kërkuesi, është lënë në fuqi nga Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 379 (86-2023-549), datë 11.5.2023. Për rekursin e kërkuarit, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-5403, datë 4.12.2023, ka vendosur mospranimin e tij, me arsyetimin se nuk plotëson kushtet paraprake të pranueshmërisë, pasi shkaqet në rekurs nuk mbështeten në asnjë nga rastet e parashikuara në nenin 58, të ligjit nr. 49/2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative” (ligji nr. 49/2012).

5. Në datën 18.3.2024, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 29.3.2024.

6. Me vendimin e datës 14.5.2024, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

7. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se është cenuar:

7.1 *E drejta për proces të rregullt*, në drejtim të:

7.1.1 *Së drejtës për t'u dëgjuar para se të gjykohej*, në kuptim të nenit 33 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, pasi vendimi në Gjykatën e Lartë është marrë në dhomën e këshillimit, pa u dëgjuar palët (kërkuesi) edhe pse ato kanë të drejtë të jenë të pranishme në seancë dhe të përfaqësohen me avokat.

7.1.2 *Standardit të arsytimit*, në kuptim të nenit 142 të Kushtetutës, pasi Gjykata e Lartë nuk ka shqyrtuar pretendimet në rekursin e kërkuarit, ndërsa vendimin e saj e ka bazuar në pretendimet dhe të dhënat e një personi tjetër.

7.2 *E drejta për zhdëmtim*, në kuptim të nenit 44 të Kushtetutës, për shkak të mohimit të provave shkencore, siç është akti i ekspertimit i Policisë Gjyqësore, në kundërshtim edhe me nenet 228, 253 dhe 254 të Kodit të Procedurës Civile, për sa kohë që kërkuesi ka përfituar pension për vitet e punës në ndërmarrjen gjeologjike dhe nga DRSSH-ja i janë hequr këto vite.

7.3 *E drejta për pension*, në kuptim të nenit 52 të Kushtetutës, pasi kërkuesi ka disa vite punë dhe nuk përfiton pension pleqërie.

8. **Subjektet e interesuara, DRSSH-ja, Shkodër dhe ISSH-ja**, kanë prapësuar, në mënyrë të përmbledhur, të njëjtat shkaqe si vijon:

8.1. Vendimet e kundërshtuara janë marrë në zbatim dhe interpretim të drejtë të ligjit procedural dhe material, pas një procesi të rregullt. Shkaqet e parashtruara nga kërkuesi nuk qëndrojnë, pasi ai nuk vërteton dot vjetërsinë në punë në Ndërmarrjen Gjeologjike Pukë për periudhat e pretenduara, çka rezulton edhe nga vendimi i dhënë në procesin penal ndaj tij.

8.2. Pretendimet lidhur me ligjshmërinë e akteve administrative të kundërshtuara dhe faktet e provuara në proces nuk mund të bëhen sërish objekt shqyrtimi, pasi përbëjnë gjë të gjykuar në kuptim të ligjit, për sa kohë janë gjykuar më parë në procesin gjyqësor të përmbyllur me vendimin nr. 2919, datë 6.11.2019, të Gjykatës Administrative të Apelit.

8.3. Vendimet objekt gjykimi nuk janë marrë në kundërshtim me parimet e procesit të rregullt, pasi palët kanë pasur të drejtë të paraqesin dhe të

mbrojnë qëndrimet e tyre në zbatim të drejtë të ligjit procedural dhe material.

9. **Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit**, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim, edhe pse është njoftuar rregullisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkesës

10. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

11. Kërkuksi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “P”, të pikës 1, të nenit 131 dhe shkronjës “I”, të pikës 1, të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në çështjen objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi.

12. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, kërkuksi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për sa i përket procesit gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, kërkuksi nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

13. Kërkuksi legjitimohet edhe *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit i kundërshtuar, ai i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, mban datën 4.12.2023, kurse kërkesa është

paraqitur në Gjykatë në datën 18.3.2024, pra brenda afatit 4-mujor.

14. Për sa i përket legjitimitimit *ratione materiae*, kërkuksi ka pretenduar si cenimin e së drejtës për proces të rregullt, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, në aspektin e së drejtës për t’u dëgjuar dhe standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor, ashtu edhe të së drejtës për zhdëmtim dhe asaj për pension, në kuptim të neneve 44 dhe 52 të Kushtetutës. Duke pasur parasysh natyrën dhe përmbajtjen në thelb të pretendimeve të kërkesës, Gjykata vlerëson t’i shqyrtojë ato në këndvështrim të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e ankimit.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e ankimit

15. Kërkuksi ka pretenduar se Gjykata e Lartë e ka bazuar vendimin e saj në pretendimet dhe të dhënat e një personi tjetër dhe, për rrjedhojë, nuk ka shqyrtuar pretendimet e ngritura nga kërkuksi në rekurs dhe nuk u ka dhënë përgjigje atyre, duke mos e arsyetuar vendimin e saj.

16. Subjektet e interesuara, DRSSH-ja, Shkodër dhe ISSH-ja, kanë prapësuar, në thelb, se pretendimet e kërkesës janë të pabazuara dhe se vendimet e kundërshtuara janë marrë në zbatim dhe interpretim të drejtë të ligjit procedural dhe material, pas një procesi të rregullt ligjor, ndërsa palët kanë pasur mundësi të paraqesin dhe të mbrojnë qëndrimet e tyre.

17. Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t’u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë (*shih vendimet nr. 11, datë 10.3.2023; nr. 22, datë 29.9.2022; nr. 6, datë 16.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë drejtim, vendimi gjyqësor, në çdo rast, duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre (*shih vendimet nr. 11, datë 10.3.2023; nr. 22, datë 29.9.2022; nr. 19, datë 1.4.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Në lidhje me vendimet e mospranimit të rekursit të Gjykatës së Lartë, Gjykata është shprehur se ato mund të arsyetohen në mënyrë të kufizuar, me kusht që në

pjesën hyrëse të listohen shkaqet e rekursit dhe se ky arsyetim i kufizuar nuk cenon standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, përderisa, në thelb, shpreh shkaqet e mospranimit të rekursit nga ana e kolegjeve të saj gjatë shqyrtimit paraprak të tij në dhomën e këshillimit (*shih vendimet nr. 10, datë 7.3.2023; nr. 21, datë 16.4.2015; nr. 37, datë 19.9.2011, të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Kurse për sa i përket së drejtës së ankimit, sipas nenit 43 të Kushtetutës, ajo vlerësohet si mundësi e çdo individit për të pasur mjete të caktuara procedurale për të kundërshtuar vendimin e dhënë nga një gjykatë më e ulët në një gjykatë më të lartë, duke i garantuar atij (individit) të drejtën për t'u përballur me drejtësinë në të gjitha nivelet e saj. Çdo instancë ankimuese që njeh sistemi i normave procedurale civile/penale është pjesë e së drejtës së individit për të pasur akses në gjykatë (*shih vendimet nr. 45, datë 3.7.2017; nr. 24, datë 25.4.2016; nr. 38, datë 30.6.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar, gjithashtu, se jo çdo shkelje e rregullave procedurale e bën procesin të parregullt në aspektin e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit (*shih vendimet nr. 9, datë 27.2.2024; nr. 38, datë 2.12.2021; nr. 71, datë 13.11.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Duke pasur parasysh standardet e mësipërme, në referim të përmbajtjes së pretendimeve të parashtruara nga kërkuesi, Gjykata do të ndalet në vijim në vlerësimin nëse vendimi i Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit përmbush standardet kushtetuese të arsyetimit, me qëllimin për të verifikuar nëse mënyra se si ajo gjykatë ka vlerësuar çështjen e kërkuesit ka respektuar të drejtën e tij kushtetuese të ankimit në një gjykatë më të lartë.

21. Gjykata vëren se kërkuesi, pasi ka shteruar rrugën administrative për kundërshtimin e vendimit të DRSSH-së, Shkodër, për refuzimin e kërkesës për pension pleqërie të kategorisë së parë, përveçse mbylljes së trajtimit të veçantë për të dhe deklarimit debitor, ka vënë në lëvizje gjykatën duke i kundërshtuar aktet administrative me pretendimin për pavlefshmërinë absolute të tyre, ndërsa ka kërkuar, krahas konstatimit të tyre si absolutisht të pavlefshme, edhe detyrimin e palës së paditur, DRSSH-së, Shkodër, t'i rilidhë pensionin e plotë dhe

ta paguajë që nga momenti i ndërprerjes datë 27.2.2015 e në vazhdim, si dhe anulimin e shpalljes debitor në masën 1,060, 448 lekë. Gjykata administrative e shkallës së parë ka vendosur rrëzimin e padisë si të pabazuar në prova dhe në ligj, duke parashtruar argumentet e saj për mungesën e kushteve që çojnë në pavlefshmërinë absolute të akteve administrative objekt gjykimi, sikundër edhe për ligjshmërinë e tyre, gjë e cila përbënte gjë të gjykuar, ndërsa ajo ishte vlerësuar në një proces tjetër gjyqësor të përmbyllur me vendimin nr. 2919, datë 6.11.2019, të Gjykatës Administrative të Apelit. Mbi të njëjtin arsyetim, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës administrative të shkallës së parë.

22. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur recurs në Gjykatën e Lartë, duke parashtruar si shkaqe, në mënyrë të përmbledhur, se: ai ka përfutur pension si minator nëntoke në Ndërmarrjen Gjeologjike Pukë dhe në fletën e regjistratit nuk ka pasur ndërhyrje; vendimi i DRSSH-së, Shkodër është absolutisht i pavlefshëm, pasi është shkelur neni 116 i Kodit të Procedurave Administrative; në kuptim të nenit 44 të Kushtetutës kërkuesi ka të drejtë të rehabilitohet dhe të zhdëmtohet në përputhje me ligjin për shkak se është dëmtuar nga akti i paligjshëm i DRSSH-së, Shkodër me të cilin është penalizuar nga e drejta e pensionit, si e vetmja formë për të siguruar minimumin jetik; nga akti i ekspertimit grafik nr. 8841, datë 9.9.2015, ka rezultuar se në regjistrin nr. 205 të Parkut të Automjeteve Pukë konstatohen ndërhyrje, ndërsa në regjistrin nr. 341 të Ndërmarrjes Gjeologjike Pukë nuk ka ndërhyrje; këto regjistra janë plotësuar nga administrata shtetërore; vendimet janë marrë në interpretim të gabuar të ligjit; në kuptim të nenit 52 të Kushtetutës kërkuesi ka të drejtën e pensionit të pleqërisë, i cili i është mohuar dhe ai ka mbetur pa mjete jetese që prej vitit 2015 e në vijim; në rastin konkret kemi të bëjmë me objekte të ndryshme dhe pavlefshmëria e aktit nuk është gjë e gjykuar.

23. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuesit, me arsyetimin se nuk ngre asnjë shkak nga ato që parashikohen në nenin 58, të ligjit nr. 49/2012. Në përmbajtjen e vendimit të asaj gjykate, si shkaqe të rekursit të kërkuesit janë pasqyruar se: pretendimi i paditësit për vjetërsinë në punë pranë Qendrës Ekonomike të Arsimit Dibër, periudha 6.3.1978–31.12.1979, ishte i vërtetë dhe duhej të merrej për

bazë për efekt llogaritjeje të masës së pensionit të invaliditetit; kjo periudhë pune ishte e dokumentuar në librezën e punës së paditësit dhe nga palët e paditura nuk ishin kundërshtuar këto regjistrime si të pasakta dhe duhet të merreshin për bazë në llogaritjen e masës së pensionit; pala e paditur në rastin e mosmarrjes parasysh të kësaj vjetërsie në punë, është e detyruar të provojë parregullshmërinë e librezës së punës; paditësi ka shprehur qartë në ankim se për të zgjidhur çështjen në mënyrë të drejtë ishte e domosdoshme kryerja e një ekspertimi nga një specialist i fushës; gjykata e apelit nuk shpalli datën e gjykimit, duke i hequr mundësinë paditësit që të paraqiste prova dhe pretendime shtesë; gjykata e apelit, ashtu si dhe shkalla e parë, mori si të vërteta pretendimet e palës së paditur; gjatë gjykimit në shkallë të parë, palët e paditura pretenduan se vjetërsia në punë e paditësit e dokumentuar në librezën e punës, në ish-Qendrën Ekonomike të Arsimit Dibër, nuk konfirmohej me dokumente dhe për këtë arsye nuk e kanë marrë për bazë në llogaritjen e pensionit ndaj nevojitej të merrej një ekspert i fushës; pensioni i llogaritur nga pala e paditur është më i vogël nga sa i takon sipas llogaritjeve të bëra nga eksperti i ngarkuar nga paditësi.

24. Gjkata, referuar përmbajtjes së rekursit të paraqitur nga kërkuesi bashkëlidhur kërkesës, por edhe vetë përmbajtjes së vendimit të Gjykatës së Lartë, konstaton se shkaqet e paraqitura në vendimin e asaj gjykate qartazi nuk kanë lidhje me çështjen e kërkuesit dhe as me faktet që kanë rezultuar gjatë procesit gjyqësor në gjykatat e faktit apo që kërkuesi pretendon se janë provuar gjatë atij procesi. Shkaqet që janë parashtruar nga Gjykata e Lartë në vendimin e saj dukshëm kanë të bëjnë me një çështje tjetër, të ndryshme nga ajo e kërkuesit. Për rrjedhojë, në prani të këtij fakti, Gjykata vëren se kjo është një e metë në vendimin e Gjykatës së Lartë, që vë në dyshim standardin e arsyetimit të atij vendimi, përderisa në arsyetimin e kufizuar të tij, në pjesën hyrëse të vendimit, nuk listohen shkaqet e rekursit të kërkuesit, çka vë në dyshim vlerësimin e asaj gjykate gjatë shqyrtimit paraprak të tij dhe përfundimet e arritura nga ajo në lidhje me shkaqet e mospranimin të rekursit, për rrjedhojë edhe ushtrimin efektiv të së drejtës së ankimit të kërkuesit në një gjykatë më të lartë.

25. Kjo e metë e konstatuar në vendimin e Gjykatës së Lartë është e tillë që cenon në tërësi standardin e arsyetimit të vendimit të lidhur me të

drejtën e ankimit, për sa kohë që nuk i lejon Gjykatës të arrijë në një përfundim të drejtë nëse Gjykata e Lartë, në përputhje me funksionin e saj dhe në zbatim të parimit të subsidiaritetit, i ka marrë në shqyrtim shkaqet e parashtruara nga kërkuesi në rekurs dhe nëse përfundimi në lidhje me (pa)bazueshmërinë e tyre është rrjedhojë e analizës së këtyre shkaqeve.

26. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për proces të rregullt, në aspektin e standardit të arsyetimit të lidhur me të drejtën e ankimit, është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të vendimit, ndaj kërkesa pranohet pjesërisht.

27. Për sa u përket pretendimeve të tjera të ngritura nga kërkuesi, Gjykata vlerëson se, bazuar në parimin e subsidiaritetit, është detyrë e Gjykatës së Lartë që t'i vlerësojë dhe t'u japë atyre përgjigje në përputhje me funksionin e saj si gjykatë ligji, gjatë shqyrtimit të shkaqeve të rekursit mbi bazën e të cilit ajo është vënë në lëvizje.

PËR KËTO ARSYE,

Gjkata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-5403, datë 4.12.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
3. Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 15.10.2024.

Shpallur, më 13.11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Ilir Toska, Marjana Semini

VENDIM

Nr. 72, datë 17.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Marsida Xhaferllari	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 17.10.2024,
mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të
dokumenteve çështjen nr. 2 (D) 2024 të Regjistrit
Themeltar, që u përket:

KËRKUES: DASHAMIR ALSULA

SUBJEKT I INTERESUAR: Avokatura e
Shtetit, përfaqësuar nga avokatja e shtetit Irma
Qosja.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 00-2023-
5594, datë 22.12.2023; nr. 00-2023-2236, datë
24.4.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së
Lartë, për pjesën që është vendosur dënimi me
gjobë, si të papajtueshme me Kushtetutën e
Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 17, pika 2, 18, pika
1, 33, pika 1, 41, pikat 1 dhe 2, 42, 131, pika 1,
shkronja “P”, 134, pika 1, shkronja “I” dhe 142, pika
1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë
(*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 7 të Konventës Evropiane
për të Drejtat e Njeriut; neni 27, i ligjit nr. 8577, datë
10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e
Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”,
të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marsida
Xhaferllari, mori në shqyrtim pretendimet e
kërkuesit Dashamir Alsula, i cili ka kërkuar pranimin
e kërkesës, parashtrimet e subjektit të interesuar,
Avokaturës së Shtetit, që ka kërkuar pranimin e
kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi ushtron detyrën e avokatit të shtetit,
i caktuar në Ministrinë e Brendshme, në zbatim të
ligjit nr. 10018, datë 13.11.2008, “Për Avokaturën e
Shtetit”, të ndryshuar (*Ligji për Avokaturën e Shtetit*).
Në datën 25.11.2022, ai ka nënshkruar rekursin ndaj
vendimit nr. 398 (86-2022-545), datë 21.10.2022, të
Gjykatës Administrative të Apelit, në cilësinë e
përfaqësuesit ligjor të Ministrisë së Brendshme, duke
kërkuar që Gjykata e Lartë të vendoste “prishjen e
vendimit nr. 398 (86-2022-545), datë 21.10.2022, të
Gjykatës Administrative të Apelit dhe dërgimin e
çështjes për rishqyrtim në Gjykatën Administrative
të Apelit, me tjetër trup gjykues”.

2. Çështja gjyqësore, në të cilën është paraqitur
rekursi, i përkiste një punonjësi të Policisë së Shtetit,
i cili kishte paditur Drejtorinë e Përgjithshme të
Policisë së Shtetit, me objekt shfuqizimin e vendimit
për dhënien e masës disiplinore të përjashtimit nga
policia. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë
Tiranë, me vendimin nr. 2465 (80-2020-2450), datë
19.10.2020, ka shfuqizuar vendimin për dhënien e
masës dhe ka detyruar palën e paditur të
dëmshpërblejë palën paditëse me 12 paga mujore.
Vendimi është lënë në fuqi nga Gjykata
Administrative e Apelit me vendimin nr. 398 (86-
2022-545), datë 21.10.2022. Në pikën 2 të
dispozitivit ajo gjykatë është shprehur se kundër
vendimit lejohej rekurs në Kolegjin Administrativ të
Gjykatës së Lartë.

3. Në përfundim, Avokati i Përgjithshëm i
Shtetit, me shkresën e datës 25.11.2022, e ka dërguar
rekursin e nënshkruar nga kërkuesi në Gjykatën
Administrative të Apelit. Kjo e fundit ka vendosur
pranimin e rekursit dhe e ka përcjellë atë për
shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

4. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2023-
2236, datë 24.4.2023, ka vendosur mospranimin e
rekursit dhe dënimin e kërkuesit, në cilësinë e
avokatit të shtetit, me gjobë në masën 50 000 lekë.
Kërkuesi ka paraqitur ankim në Gjykatën e Lartë,
duke kërkuar revokimin e dënimit me gjobë. Gjykata
e Lartë, me vendimin nr. 00-2023-5594, datë
22.12.2023, ka vendosur mospranimin e kërkesës.

5. Në datën 7.3.2024, kërkuesi i është drejtuar
Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim

kushtetues individual, sipas objektit. Kolegji i Gjykatës, në datën 3.5.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, ndërsa kjo e fundit, në datën 27.5.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

6. Kërkuesi, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se Gjykata e Lartë i ka cenuar:

6.1 *Të drejtën për proces të rregullt ligjor*, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektin e standardit të arsyetimit të vendimit të lidhur me të drejtat e aksesit në gjykatë dhe ankimit efektiv, pasi Gjykata e Lartë e ka dënuar pa argumentuar bazën faktike. Rekursi nuk ka pasur asnjë shkelje në përmbajtje të normave të së drejtës, të logjikës dhe të të argumentuarit normal të kundërshtimit ndaj vendimmarrjeve të gjykatave më të ulëta. Rekursi nuk ka pasur përmbajtje shpifëse dhe nuk ka manipuluar faktet për të çuar gjykatën në gabim, kurse gjuha e përdorur ka qenë juridike dhe aspak abuzive, duke pasur për qëllim të vetëm mbrojtjen e interesave të shtetit dhe të së drejtës.

6.2 *E drejta për të mos u dënuar pa ligj*, e garantuar nga neni 29 i Kushtetutës, pasi dhënia e gjobës përbën një regjim dënimi për kërkuesin, i cili është penalizuar në mënyrë të paligjshme. Avokati i shtetit nuk mund të jetë subjekt i penalizimit me gjobë, sipas nenit 34 të Kodit të Procedurës Civile (KPC), sepse përfaqëson me autorizim Avokaturën e Shtetit, e cila si person juridik publik përfaqëson dhe mbron interesat e shtetit, në rastin konkret të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit. Gjykata e Lartë ka dalë jashtë kompetencave funksionale dhe fushës së veprimit të dispozitave të KPC-së. Në ligj nuk parashikohet që gjykata të japë masa disiplinore ndaj nëpunësit publik për shkak të ushtrimit të funksionit. Neni 34 i KPC-së nuk mund të përdoret për të disiplinuar avokatin e shtetit, kur ai nuk ka keqdashje ndaj procesit ose përfitim personal të drejtpërdrejtë, në të kundërt, gjykata duhet të njoftojë organin që përfaqëson nëpunësi publik.

7. Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se:

7.1 Pretendimi për cenimin e *standardit të arsyetimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit në gjykatë dhe të*

drejtën e ankimit efektiv është i bazuar. Vendimi i Gjykatës së Lartë ka vendosur ndaj kërkuesit barrë joproporcionale, që nuk respekton balancën midis qëllimit legjitim për të garantuar respektimin e kushteve formale për të paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, nga njëra anë, dhe së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës, nga ana tjetër. Gjykata e Lartë duhet të arsyetonte se përse rekursi dëmtonte procesin e dhënies së drejtësisë, ku qëndronte pathemelësia haptazi dhe abuzimi në ushtrimin e tij, që solli dënimin me gjobë. Vendimi i Gjykatës së Lartë për caktimin e gjobës ndaj avokatit të shtetit jo vetëm ka penalizuar kërkuesin për kryerjen e detyrave të tij profesionale, por ka cenuar edhe aksesin në gjykatë, duke krijuar frikë, precedentë të rrezikshëm dhe barriera administrative për institucionet shtetërore dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë.

7.2 Kërkuesit i është cenuar *e drejta për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, sepse përfaqësimi është kryer prej tij bazuar në vullnetin e institucionit të përfaqësuar – Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit, sipas Ligjit për Avokaturën e Shtetit. Qëllimi i ligjvënësit për miratimin e nenit 34 të KPC-së ka qenë penalizimi i palës ose përfaqësuesit të drejtpërdrejtë dhe jo i shprehësit të vullnetit të përfaqësuesit. Gjykoja e vendosur nga Gjykata e Lartë rëndon mbi një subjekt të së drejtës publike, të cilit ligji nuk i ka dhënë tagra disponimi, për rrjedhojë nuk është i autorizuar të vendosë për të mos ushtruar të drejtën e rekursit.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

8. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret e nenit 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive,

afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

9. Në rastin konkret, kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi ka marrë pjesë në procesin gjyqësor në Gjykatën e Lartë, në të cilin është vendosur dënimi i tij me gjobë, për rrjedhojë justifikon interesin në çështjen e parashtruar.

10. Lidhur me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, individ mund t’i drejtohet asaj me ankim kushtetues individual, pasi të ketë shterur të gjitha mjetet juridike efektive të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura, jo vetëm formalisht, por edhe në kuptimin substancial. Duke qenë se mjeti juridik mund të jetë i ndryshëm, në varësi të llojit të ankimit, efektiviteti i tij vlerësohet jo thjesht nga fakti që është parashikuar me ligj, por edhe nga zbatueshmëria e tij, në kuptimin e shterimit vetëm të atyre mjeteve juridike të afta për të rivendosur të drejtën që pretendohet se është shkelur (*shih vendimet nr. 22 datë 4.4.2024; nr. 3, datë 17.2.2022; nr. 35, datë 1.11.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Në rastin në shqyrtim, kërkuesi ka kundërshtuar në Gjykatën e Lartë vendimin gjyqësor të po asaj gjykate për mospranimin e rekursit, në pjesën që e ka dënuar atë me gjobë, duke kërkuar revokimin e gjobës, por kërkesa e tij nuk është pranuar. Në këto rrethana, kërkuesi nuk ka mjete të tjera në dispozicion për t’u ankuar, për rrjedhojë Gjykata çmon se ai e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion.

12. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë që nuk ka pranuar ankimin e tij ndaj dënimit me gjobë, mban datën 22.12.2023, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 7.3.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

13. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor dhe së drejtës për të mos u dënuar pa ligj. Për sa i takon kësaj të fundit, Gjykata vëren se garancitë e nenit 29 të Kushtetutës, të cilat

i referohen dënimit për veprat penale, sipas legjislacionit procedural dhe material penal, nuk janë të zbatueshme në rastin e caktimit të gjobës nga gjykatat e zakonshme, sipas nenit 34 të KPC-së. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se ky pretendim i kërkuetit nuk mund të merret në shqyrtim *ratione materiae*.

14. Për sa i përket së drejtës për proces të rregullt ligjor, kërkuesi ka parashtruar se vendimi i caktimit të gjobës ndaj tij nuk ka respektuar standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit dhe ankimit efektiv, sipas garancive të neneve 17, 42, 43 dhe 142 të Kushtetutës. Subjekti i interesuar është shprehur se ankimi kushtetues individual i kërkuetit duhet të pranohet, pasi gjoba e caktuar ka deformuar rëndë statusin e avokatit të shtetit, ndëshkimi i avokatëve të shtetit krijon pabarazi në qasjen e institucioneve shtetërore në gjykatë, duke krijuar frikë, precedentë të rrezikshëm dhe barriera administrative për institucionet shtetërore dhe përfaqësuesit ligjorë të tyre.

15. Gjykata vëren se kërkuesi është avokat i shtetit dhe ka paraqitur rekurs në përmbushje të detyrës së tij, e cila rregullohet me ligj të posaçëm dhe i jep status të veçantë atij. Gjykatën e avokatit të shtetit, i cili vepron në emër dhe për llogari të institucioneve publike, ka një ndikim të dyfishtë, pasi, nga njëra anë, ndikon në të drejtën ligjore për të përmbushur detyrën e avokatit të shtetit, sipas ligjit, dhe, nga ana tjetër, ndikon në të drejtën e institucioneve shtetërore për të paraqitur ankim dhe për të pasur akses në gjykatë. Për sa i takon vlerës së gjobës, Gjykata vëren se shuma prej 50 000 lekësh e caktuar ndaj kërkuetit nga Gjykata e Lartë nuk është e vogël në raport me pagën e tij si zyrtar shtetëror.

16. Në këtë pikë, Gjykata vë në dukje se në një rast të mëparshëm ajo nuk ka pranuar ankimin kushtetues të avokatit, në profesion të lirë, kundër vendimit gjyqësor të gjobitjes me 10 000 lekë për shkak të abuzimit me të drejtat në procesin gjyqësor, sipas nenit 34 të KPC-së. Sipas Gjykatës, gjoba me vlerë jo të lartë nuk përcaktonte të drejtat civile të avokatit për të ushtruar profesionin, nuk prekte reputacionin e tij dhe nuk ishte në vetvete e mjaftueshme për të gëzuar mbrojtje nga neni 42 i Kushtetutës (*shih vendimin nr. 22, datë 4.4.2024, të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Gjykata, duke mbajtur në konsideratë faktin se kërkuesi ka vepruar në përmbushje të detyrës zyrtare, efektet e përgjithshme të gjobës ndaj të drejtave për ankim dhe akses në gjykatë të

institucioneve që përfaqësohen nga avokati i shtetit, si dhe vlerën jo të parëndësishme të gjobës së caktuar ndaj tij, që janë rrethana të ndryshme nga rasti i mësipërm, çmon se çështja konkrete hyn në sferën e nenit 42 të Kushtetutës. Ndaj, në vijim, ajo do të analizojë respektimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, në kushtet kur kërkuesi ka vepruar si përfaqësues i institucionit publik i autorizuar nga ligji, pra nuk ka qenë bartës i drejtpërdrejtë i të drejtave për ankim dhe akses në gjykatë.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

18. Kërkuesi ka pretenduar se Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar se ku qëndronte pathemelësia dhe abuziviteti i rekursit, në kushtet kur rekursi ka qenë i rregullt në formë dhe në përmbajtje të normave të së drejtës, të logjikës dhe të të argumentuarit normal të kundërshtimit ndaj vendimmarrjeve të gjykatave më të ulëta. Gjykata e Lartë në vendimin e mospranimit është bazuar në standardin minimal të arsyetimit që është paraqitja e shkaqeve të rekursit të parashtruara nga Avokatura e Shtetit.

19. Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit, ka mbajtur qëndrimin se pretendimet e kërkuesit janë të bazuara, pasi Gjykata e Lartë nuk ka përmbushur standardin e arsyetimit të vendimeve gjyqësore dhe nuk ka argumentuar se cilat nga kriteret e nenit 34 të KPC-së nuk janë respektuar në rekursin e nënshkruar nga Avokatura e Shtetit. Vendimi i Gjykatës së Lartë ka krijuar paqartësi, pasi bazohet vetëm në një qëndrim deklarativ, duke mos u dhënë përgjigje shkaqeve të paraqitura në kërkesën ankimore lidhur me dënimin me gjobë. Sipas subjektit të interesuar, Gjykata e Lartë duhet të arsyetonte se përse mjeti i ushtruar dëmton procesin e dhënies së drejtësisë dhe ku qëndron pathemelësia haptazi dhe abuzimi në ushtrimin e tij, ndaj mënyra e zbatimit të ligjit nga ajo gjykatë është e paarsyetuar.

20. Gjykata ka theksuar se e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Funkcioni i vendimit gjyqësor është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar duke u dhënë mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Me arsyetimin, gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm që e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Në aspektin e

kontrollit kushtetues, Gjykata verifikon nëse arsyetimi i vendimit gjyqësor i ka plotësuar ose jo standardet kushtetuese, të cilat garantojnë të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Në vlerësimin e Gjykatës nuk mjafton që arsyetimi të jetë formalisht i pranishëm në kuptimin grafik dhe strukturor, pasi kjo do ta bënte atë thjesht fiktiv. Arsyetimi duhet domosdoshmërisht të plotësojë kriteret minimale ligjore të përcaktuara dhe të mos ketë të meta të tilla serioze që cenojnë standardin e vendimit gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimet nr. 2, datë 11.2.2021; nr. 63, datë 23.9.2015; nr. 55, datë 18.12.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Lidhur me arsyetimin e vendimeve të mospranimit të rekursit, jurisprudenca kushtetuese është shprehur se dhoma e këshillimit njihet dhe si faza seleksionuese për shqyrtimin e rekursit në lidhje me kushtet e pranueshmërisë, ku në mungesë të ekzistencës të të cilave Gjykata e Lartë disponon për mospranimin e tij, duke i dhënë kështu fund shqyrtimit dhe duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj (*shih vendimet nr. 64, datë 1.10.2024; nr. 16, datë 16.3.2021; nr. 26, datë 27.3.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Duke iu kthyer çështjes në shqyrtim, Gjykata vëren se kërkuesi dhe subjekti i interesuar parashtrojnë se Gjykata e Lartë, në vendimet e saj për mospranimin e rekursit që ka caktuar gjobën dhe për mospranimin e kërkesës për revokimin e gjobës, nuk ka dhënë arsytet se ku qëndron abuzimi me të drejtën në proces i avokatit të shtetit, si përfaqësues i një institucioni publik gjatë ushtrimit të rekursit në emër dhe për llogari të atij institucioni, që, në thelb, përbën detyrim të përcaktuar nga ligji. Në këto rrethana, për zgjidhjen e çështjes së paraqitur, Gjykata pa marrë përsipër të luajë rolin e Gjykatës së Lartë në vlerësimin e (pa)themelësisë së shkaqeve të rekursit, do të verifikojë vetëm nëse ajo gjykatë ka respektuar standardet kushtetuese të arsyetimit të vendimit gjyqësor.

23. Në këtë këndvështrim, Gjykata konstaton se kërkuesi, gjatë ushtrimit të detyrës së avokatit të shtetit dhe në përmbushje të detyrimeve sipas Ligjit për Avokaturën e Shtetit, ka paraqitur rekurs. Ai ka vepruar mbi bazën e kërkesës me shkrim të Drejtorisë Vendore të Policisë Lezhë, kërkesë e cila i është drejtuar Avokatit të Përgjithshëm të Shtetit dhe ky i fundit ka urdhëruar me shkrim kërkuesin për nënshkrimin e rekursit (urdhri nr. 430, datë

25.11.2022, “Për nënshkrim rekursi”). Projektrekursi i përcjellë nga Drejtoria Vendore e Policisë Lezhë është përpunuar më tej nga kërkuesi, në drejtim të rrethanave, shkaqeve dhe kërkimit përfundimtar të tij, duke i kërkuar Gjykatës së Lartë, që në zbatim të nenit 63, shkronja “c”, të ligjit nr. 49/2012, datë 3.5.2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar (*Ligji për Gjykatat Administrative*), të vendoste prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe të dërgonte çështjen për rigjykim në gjykatën e shkallës së dytë. Rekursi i është dërguar me shkresë përcjellëse të nënshkruar nga Avokati i Përgjithshëm i Shtetit gjykatës së apelit dhe pasi është pranuar prej saj është dërguar për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

24. Gjykata e Lartë, me vendimin e datës 24.4.2023, ka vendosur: i. mospranimin e rekursit të paraqitur, me arsyetimin se kërkesa për prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe kthimin e çështjes për rigjykim, haptazi nuk ngre asnjë shkak nga ato që parashikohen në nenin 58 të Ligjit për Gjykatat Administrative; ii. caktimin e gjobës prej 50 000 lekësh ndaj kërkuesit, bazuar në nenin 34 të KPC-së, me arsyetimin se kërkesa është haptazi e pathemeltë dhe, për më tepër, abuzive (*shih paragrafët 14, 15 dhe 22, të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

25. Kundër dënimit me gjobë kërkuesi ka paraqitur ankim, për të cilin i njëjti Kolegj Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin e datës 22.12.2023, ka vendosur mospranimin e tij, duke arsyetuar se pretendimet e tij nuk kanë asnjë mbështetje ligjore dhe prezumohet se përfaqësuesi ligjor i Avokaturës së Shtetit ka dijeni për ligjin dhe ka për detyrë të marrë të gjitha masat e duhura që të informojë të përfaqësuarit prej tij (*në rastin konkret palën e paditur*) dhe të veprojë vetëm në përputhje me interesat e tij pa shkelur ligjin, duke shmangur kërkesa të tilla të cilat nuk gëzojnë mbështetje ligjore dhe që ngarkojnë me përgjegjësi atë që ka për detyrë t'i evitojë. Po sipas Gjykatës së Lartë, kërkuesi nuk ka treguar asnjë shkak ligjor për revokimin e vendimit të dënimit me gjobë, duke i vënë në dukje gjykatës pozitën e tij ligjore si avokat i shtetit, të cilën gjykata e ka vlerësuar në kohën e marrjes së vendimit (*shih paragrafin 10 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

26. Gjykata vëren se neni 34, pika 1, i KPC-së parashikon se gjykata, në çdo shkallë të gjykimit, kur konstaton se palët ose përfaqësuesit e tyre me vetëdije paraqesin padi, ankime, kërkesa ose pretendime abuzive ose të përsëritura dhe me

keqdashje, ose kur kërkojnë qëllimisht të zvarrisin gjykimin, ose kur konstatohet se palët ose përfaqësuesit e tyre kanë fshehur, ose shtrembëruar me keqbesim, ose faj të rëndë, fakte dhe rrethana të rëndësishme që lidhen me çështjen, urdhëron me vendimin që jepet në përfundim të gjykimit, përveç kur në këtë kod parashikohet ndryshe, gjobitjen e përgjegjësit në shumën nga 50 000 lekë deri në 100 000 lekë. Kundër këtij vendimi lejohet ankim sipas rregullave për vendimet përfundimtare ose jo përfundimtare, në varësi të llojit të vendimit që i jep fund gjykimit përkatës.

27. Për sa i përket vendosjes së gjobave për abuzimin me të drejtat në procesin gjyqësor, Gjykata ka pohuar se ajo është një masë procedurale që synon të sigurojë administrimin e duhur të drejtësisë dhe ka për qëllim shmangien e abuzimeve me të drejtat në procesin gjyqësor, e cila i kundërdrejtohet palës ose përfaqësuesit të saj, kur me vetëdije paraqet kërkesa ose pretendime abuzive (*shih vendimin nr. 22, datë 4.4.2024, të Gjykatës Kushtetuese*). Nga ana tjetër, Gjykata, duke marrë shkas edhe nga shpjegimet e subjektit të interesuar për pasojat në drejtim të së drejtës për ankim dhe së drejtës së aksesit në gjykatë, evidenton se në vendosjen e gjobave të tilla, gjykatat e zakonshme kanë detyrim të shtuar, që në arsyetimin e vendimit, krahas mënyrës së zgjidhjes së çështjes të tregojnë me qartësi, jo vetëm ligjin e zbatueshëm për caktimin e gjobës, por edhe faktin konkret, në kuptimin se përse një sjellje e caktuar përbën abuzim me të drejtën. Në kontekstin e çështjes konkrete, Gjykata thekson se një detyrim i tillë për Gjykatën e Lartë merr rëndësi përcaktuese kur ajo vendos mospranimin e rekursit me arsyetimin se shkaqet janë haptazi të pabazuara në ligj dhe jo për shkaqe të tjera formale, objektivisht të verifikueshme, siç është ai i afatit ose legjitimitetit të rekursuesit. Në këto raste, Gjykata e Lartë, brenda funksionit kushtetues të saj, vlerëson çështjen duke ushtruar diskrecion mbështetur në aktet e dosjes gjyqësore dhe në interpretimin e ligjit, ndaj vlerësimi i mëtejshëm se paraqitja e rekursit ka qenë në abuzim me të drejtën për arsye të pathemelësisë së shkaqeve nuk mund të arsyetohet në mënyrë standarde, abstrakte dhe të kufizuar. Një arsyetim i tillë cenon balancën kushtetuese që duhet të ekzistojë midis së drejtës për të paraqitur rekurs dhe nevojës për të ruajtur procesin gjyqësor nga rekursi abuziv.

28. Gjykata vë në dukje se çështja, nëse shkaqet e rekursit janë ose jo haptazi të pabazuara në ligj, ka të bëjnë me vlerësimin e rekursit dhe fatin e tij nëse pranohet për shqyrtim ose jo. Mënyra e parashtrimit të shkaqeve ose kërtimeve, në radhë të parë, lidhet me cilësinë dhe nivelin profesional të hartimit të një rekursi të pranueshëm, që, si rregull, nuk mund të vlerësohet se përbën abuzim me të drejtën. Fati i pasuksesshëm i rekursit, në kuptim të rezultatit të tij, nuk mund të shoqërohet me gjobë, duke përdorur të njëjtin arsyetim të kufizuar se shkaqet e rekursit janë haptazi të pabazuara, pasi një qëndrim i tillë do të dekurajonte palët në ushtrimin e ankimit ose do të krijonte një barrë të tepruar për aksesin në gjykatë. Nëse Gjykata e Lartë vlerëson se përjashtimisht gjendet në situatën e abuzimit me të drejtën, duhet të analizojë konkretisht rrethanat e qarta objektive që dëshmojnë, gjithashtu, qëndrimin subjektiv keqdashës të rekursuesit për të shpërdoruar mjetin e rekursit.

29. Thënë sa më lart, Gjykata konstaton se arsyetimi i Gjykatës së Lartë në vendimin e datës 24.4.2023, se kërkesa e paraqitur nga kërkuuesi në rekurs *“është haptazi e pathemelitë dhe për më tepër abuzive”*, është i paarsyetuar, duke u mjaftuar vetëm me interpretimin se kur aplikohet neni 34, pika 1, i KPC-së, pa e lidhur zbatimin e tij me rrethanat e rastit në fjalë, por vetëm me faktin se nuk përmban shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 58 të Ligjit për Gjykatat Administrative. Konkretisht, ndërsa arsyetimi i Gjykatës së Lartë për vlerësimin e shkaqeve të rekursit gjendet i pasqyruar vetëm në 4 paragrafë, të cilat, nga pikëpamja formale, duken të formuluar në mënyrë standarde (*shih paragrafët 11–14*), arsyetimi se kur gjen zbatim neni 34, pika 1, i KPC-së gjendet i pasqyruar në 8 paragrafë, në përmbajtje të të cilave jepet një shpjegim i detajuar i ligjit të zbatueshëm, procedura e dhënies dhe e ankimit ndaj gjobës, ndërsa mungojnë arsyet se përse rekursi konkret përbënte abuzim me të drejtën dhe sillte nevojën e caktimit të gjobës, si dhe ku qëndronte ndryshimi i atij rekursi në raport me një numër të lartë rastesh, në të cilat Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit për pathemelësi të shkaqeve të ngritura, pa caktuar gjobë për abuzim me të drejtën (*shih paragrafët 15–22*). Me fjalë të tjera, arsyetimi i vendimit rezulton të jetë formal në kuptimin grafik dhe strukturor, duke e bërë atë të duket fiktiv.

30. Në vijim, Gjykata evidenton, gjithashtu, se të metat kushtetuese të mësipërme nuk janë korrigjuar nga Gjykata e Lartë në dhënien e vendimit të datës 22.12.2023, me të cilin nuk është pranuar kërkesa për revokimin e dënimit të gjobës, duke mos i dhënë përgjigje të arsyetuar kërkuarit përse ishte vlerësuar paraqitja e rekursit prej tij abuzim me të drejtën në procesin gjyqësor, në kuptim të nenit 34, pika 1, të KPC-së.

31. Në përmbyllje të analizës së mësipërme, Gjykata çmon se vendimi i Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit, në pjesën që ka caktuar gjobë ndaj kërkuarit, si dhe vendimi i mospranimit të ankimit ndaj tij, nuk plotësojnë standardet kushtetuese të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe, si të tilla, duhen shfuqizuar.

32. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarit janë të bazuara, sipas arsyetimit të mësipërm, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.

2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-2236, datë 24.4.2023, të Gjykatës së Lartë, për pjesën që ka vendosur dënimin me gjobë të kërkuarit, dhe vendimit nr. 00-2023-5594, datë 22.12.2023, të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 17.10.2024.

Shpallur, më 14.11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Sonila Bejtja, Fiona Papajorgji, Genti Ibrahim, Ilir Toska, Sandër Beci, Marsida Xhaferllari, Marjana Semini

VENDIM
Nr. 73, datë 17.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 17.10.2024
mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të
dokumenteve kërkesën nr. 10 (Sh) 2024 të Regjistrit
Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: SHOQËRIA “ANK” SH.P.K.,
SHOQËRIA “BARDH KONSTRUKSION”
SH.P.K., përfaqësuar nga avokate Lindita Sinanaj,
me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë,
përfaqësuar me autorizim nga Etleva Malile.

Shoqëria “Sigal Uniqa Group Austria” sh.a., në
mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 1702,
datë 13.9.2023, të Gjykatës Administrative të
Shkallës së Parë Tiranë; nr. 00-2023-4463, datë
2.11.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së
Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e
Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 18, pika 1, 41, 42, 43,
44, 131, pika 1, shkronja “P”, 134, pika 1, shkronja
“i” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së
Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6, pika 1, i Konventës
Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet
27, pikat 1 dhe 2, 71, pika 1, 71/a dhe 71/b të ligjit
nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe
funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës
së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Fiona Papajorgji,
mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të
kërkueseve, të cilat kanë kërkuar pranimin e

kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar,
Ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë (*autoriteti*
kontraktor), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës,
konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të
subjektit të interesuar, shoqërisë “Sigal Uniqa Group
Austria” sh.p.k. (*shoqëria e sigurimeve*), si dhe diskutoi
çështjen në tërësi,

VËREN :

I

Rrethanat e çështjes

1. Shoqëria “ANK” sh.p.k. është shoqëri tregtare
e cila ushtron aktivitetin e saj kryesisht në fushën e
ndërtimit të infrastrukturës rrugore, rikonstruksionit
të shkollave dhe ujësjellës-kanalizimeve, kurse
shoqëria “Bardh Konstruksion” sh.p.k. është
shoqëri koncesionare ose e quajtur sipas ligjit nr.
125/2013, “Për koncesionet dhe partneritetin
publik privat”, të ndryshuar edhe subjekt për qëllime
të veçanta (SPV) (*bashkërisht kërkuaset*).

2. Ndërmjet kërkueseve dhe Ministrit të
Infrastrukturës dhe Energjisë në datën 27.3.2019
është nënshkruar kontrata koncesionare e
partneritetit publik privat (PPP) nr. 1801 rep., nr.
469 kol., “Për projektimin, ndërtimin dhe
mirëmbajtjen e segmentit rrugor Milot-Balldre”. Kjo
kontratë është miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë me
ligjin nr. 52, datë 18.7.2019, “Për miratimin e
kontratës së koncesionit/PPP ndërmjet Ministrit
së Infrastrukturës dhe Energjisë, si autoriteti
kontraktor, dhe shoqërisë “ANK” sh.p.k., si
koncesionari dhe shoqërisë “Bardh Konstruksion”
sh.p.k., si shoqëria koncesionare, për projektimin,
ndërtimin dhe mirëmbajtjen e segmentit rrugor
Milot-Balldre”. Ndër të tjera, neni 54 i kontratës së
nënshkruar prej palëve përcakton mënyrën e
zgjidhjes së mosmarrëveshjeve midis tyre.

3. Kërkueset, në zbatim të nenit 8 të kontratës,
kanë paguar primin për lëshimin nga shoqëria e
sigurimeve të sigurimit të kontratës nr. 16/TRSG21,
e cila është nxjerrë në datën 8.11.2021.

4. Me shkresën nr. 1074/4 prot., datë 13.9.2022,
me lëndë: “Mbi transferimin e vlerës së sigurimit të
kontratës”, autoriteti kontraktor ka kërkuar
transferimin e vlerës së sigurimit të kontratës nga
shoqëria e sigurimeve të ky i fundit për llogari të
kërkueseve. Ky kërkim i autoritetit kontraktor
rezulton se nuk është përmbushur nga shoqëria e

sigurimeve, duke u bërë objekt i një mosmarrëveshjeje tjetër gjyqësore mes autoritetit kontraktor dhe shoqërisë së sigurimeve në gjykim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë, Tiranë, me nr. akti 2840, datë 8.3.2023.

5. Kërkueset, duke u vënë në dijeni të faktit që nga ana e autoritetit kontraktor është kërkuar transferimi i sigurimit të kontratës nga shoqëria e sigurimeve, në datën 30.12.2022 ato i janë drejtuar me padi Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë, Tiranë, me objekt detyrimin e palës së paditur për vijimin e procedurave të kontratës së koncesionit/PPP, duke thirrur në gjykim si palë të paditur autoritetin kontraktor dhe person të tretë të interesuar shoqërinë e sigurimeve. Në padi kërkueset kanë pretenduar se pala e paditur nuk ka përmblusur kushtet paraprake të kontratës, duke e bërë të vështirë vazhdimin e zbatimit të saj nga ana e koncesionarit.

6. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë, Tiranë, me vendimin nr. 1702 (980-2023-1754), datë 13.9.2023, ka vendosur: “Nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor.”. Kjo gjykatë, bazuar në nenin 9 të ligjit nr. 49, datë 30.5.2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar (ligji nr. 49/2012), si dhe nenet 36 dhe 37 të Kodit të Procedurës Civile (KPC), ka arritur në përfundimin se në nenin 54 të kontratës mes palëve është dakordësuar klauzola e arbitrazhit për shqyrtimin e mosmarrëveshjeve, arsye për të cilën ka përfunduar juridiksionin gjyqësor për zgjidhjen e çështjes.

7. Me ankimin e veçantë të datës 25.9.2023 kërkueset i janë drejtuar Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, duke pretenduar se Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë i ka mohuar të drejtën për t’u dëgjuar e për t’u mbrojtur dhe ka interpretuar gabim ligjin dhe kontratën, duke e nxjerrë çështjen jashtë juridiksionit gjyqësor.

8. Me vendimin nr. 00-2023-4463, datë 2.11.2023, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 1702 (980-2023-1754), datë 13.9.2023, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, duke arsyetuar se interpretimi i bërë nga ajo gjykatë për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor është i bazuar në ligjin material dhe atë procedural. Sipas Gjykatës së Lartë, pavarësisht përdorimit të fjalës “mund” në nenin 54, pika 3, të kontratës, ku përcaktohet, se: “Kur

mosmarrëveshja nuk zgjidhet me negociata sipas nenit 54.1 apo secila nga Palët mund ta dërgojë mosmarrëveshjen në Procesin e Arbitrazhit ...”, shkallëzimi i mekanizmave zgjidhës në tërësi në nenin 54, renditja e tyre kronologjike dhe semantika e dispozitave të kontratës, reflektojnë vullnetin e palëve kontraktore që zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura t’ia nënshtrojnë ekskluzivisht arbitrazhit ndërkombëtar.

9. Në datën 1.3.2024 kërkueset kanë paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (Gjykata) sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar sipas kërkesave të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 18.3.2024. Kolegji i Gjykatës në datën 26.4.2024 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, e cila, në datën 15.5.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

10. **Kërkueset**, në mënyrë të përmblodhur, kanë pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në drejtim të:

10.1 . *Së drejtës së aksesit substancial të lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur*, pasi Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë dhe Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, i kanë cenuar aksesin në gjykatë, duke mos pranuar për shqyrtim themelin e pretendimeve të tyre. Kontrata koncesionare në nenin 54 ka përcaktuar mekanizmin e zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, ku pikat 1 dhe 2 përcaktojnë zgjidhjen me negociata, ndërkohë që pika 3, duke përdorur fjalën “mund”, ka përcaktuar mundësinë e zgjidhjes së mosmarrëveshjes me arbitrazh ndërkombëtar si një alternativë ndaj zgjidhjes gjyqësore, por që në asnjë rast nuk e përjashton këtë të fundit. Edhe urdhrat e ekzekutimit, sipas nenit 54, pika 3, nënpika 5, të kontratës, nxirren nga gjykatat vendase. Gjithashtu, neni 54, pika 3, i referohet zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, ndërkohë që në padinë e tyre kërkueset kanë kërkuar vijimin e procedurave të zbatimit të kontratës koncesionare. Konventa e *New York*-ut, e ratifikuar nga shteti shqiptar, në nenin 2 përcakton, ndër të tjera, se gjykatat vendase nuk e përcjellin në arbitrazh një çështje objekt shqyrtimi në rastet kur marrëveshja në fjalë është jooperative ose e pamundur për t’u zbatuar. Gjykata Administrative

e Shkallës së Parë Tiranë, pasi i ka krijuar pritshmëri të ligjshme kërkuueseve lidhur me juridiksionin, duke qenë se në procesverbalin e veprimeve përgatitore të datës 31.1.2023 është shprehur, se: *“Konstaton se kjo çështje administrative bën pjesë në juridiksionin gjyqësor sipas nenit 9 të ligjit nr. 49/2012”*, nuk i ka lejuar të paraqesin pretendimet e tyre lidhur me nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor. Kjo e metë nuk është korrigjuar as nga Gjykata e Lartë, pasi nuk ka marrë parasysh pretendimet e kërkuueseve lidhur me kërkesën për cenimin e së drejtës së mbrojtjes efektive dhe parimit të kontradiktoritetit në gjykimin në shkallë të parë, duke i privuar nga mundësia për zgjidhjen e konfliktit brenda sistemit gjyqësor shqiptar.

10.2. *Së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, pasi Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë duhet ta kishte gjykuar çështjen me trup gjykues të përbërë nga 3 gjyqtarë, sipas përcaktimeve të nenit 12 të ligjit nr. 49/2012. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, nga ana e tij, jo vetëm që nuk e ka konstatuar këtë e metë, por edhe vetë e ka gjykuar çështjen me 3 gjyqtarë, ndërkohë që sipas nenit të sipërcituar duhet ta kishte gjykuar çështjen me 5 gjyqtarë.

10.3. *Së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme*, për shkak se në gjykimin në shkallë të parë kërkuueseve nuk u janë krijuar mundësi të njëjta dhe të barabarta për t’u mbrojtur dhe dëgjuar lidhur me pretendimet e tyre. Gjykata i ka vendosur kërkeset në një pozitë të diferencuar në raport me palën tjetër, duke treguar mungesë paanshmërie.

10.4. *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi në gjykimin në shkallë të parë, kërkuueseve nuk iu është krijuar mundësia që të debatojnë lidhur me pretendimin e autoritetit kontraktor, duke shkelur në këtë mënyrë parimet themelore që lidhen me të drejtën e mbrojtjes së palëve.

11. **Subjekti i interesuar, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë**, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar si vijon:

11.1. Pretendimi për cenimin e *së drejtës së aksesit* është i pabazuar, pasi sipas parashikimeve të kontratës, në asnjë rresht nuk parashikohet që zgjidhja e mosmarrëveshjeve bëhet nga gjykatat shqiptare. Kërkuueseve nuk u është cenuar e drejta aksesit, pasi me vullnet të plotë kanë rënë dakord që zgjidhja e mosmarrëveshjeve të bëhet ekskluzivisht nga arbitrazhi ndërkombëtar. Gjykatat shqiptare, si

rast përjashtimor, sipas kontratës, janë kompetente vetëm për lëshimin e urdhrave të ekzekutimit. Kërkeset nuk e quajnë mosmarrëveshje çështjen objekt të shqyrtimit gjyqësor edhe pse padia është ngritur menjëherë pas zgjidhjes së kontratës, duke qenë të vetëdijshme që mosmarrëveshja sipas nenit 54, pika 3, të kontratës koncesionare zgjidhet nga arbitrazhi. Për këtë arsye, kërkeset në padi nuk kundërshtojnë zgjidhjen e kontratës, por kërkojnë vijimin e saj.

11.2. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t’u dëgjuar* është i pabazuar, pasi në seancën gjyqësore kërkeset i kanë dhënë shkurtimisht kundërshtimet e tyre lidhur me kërkesën e autoritetit kontraktor për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, duke i paraqitur ato me shkrim. Vetëm më pas Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë u shpreh me vendim. Gjithashtu, referuar nenit 3, pika 4, të ligjit nr. 49/2012, gjykatat administrative i shqyrtojnë çështjet gojarisht ose mbi bazë të dokumenteve. Në rastin konkret, ajo gjykatë kishte krijuar bindjen e brendshme për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor.

11.3. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj* është i pabazuar, pasi ligji nr. 49/2012 nuk ka parashikime për përbërjen e trupit gjykues në rastet e nxjerrjes së çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, ndërkohë që neni 158/a i KPC-së ka parashikuar se gjyqtari gjatë veprimeve përgatitore mund të vendosë nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor pa e përcaktuar përbërjen e trupit gjykues.

11.4. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme* është i pabazuar, pasi kërkuueseve nuk i është shkelur asnjë e drejtë për sa kohë të dyja gjykatat ia kanë dhënë gjitha mundësitë paditësit për t’u shprehur dhe për t’u mbrojtur.

11.5. Pretendimi për cenimin e *parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit* është i pabazuar, pasi kërkesa e autoritetit kontraktor është dorëzuar në gjykatë pasi është njohur me padinë dhe aktet shkresore të depozituara nga pala paditëse në gjykim. Ajo kërkesë është bazuar në parashikimet kontraktuale, fakt ky që është konstatuar edhe nga gjykatat.

12. **Subjekti i interesuar, shoqëria “Sigal Uniq Group Austria” sh.a.**, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim, edhe pse është njoftuar rregullisht.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueseve

13. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, si dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

14. Në këtë këndvështrim, Gjykata çmon se kërkuaset legjitimohen *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi kanë qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit kanë ngritur pretendime në këtë Gjykatë, për rrjedhojë kanë interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

15. Një kriter tjetër paraprak që duhet të përmbushet për të vënë në lëvizje procesin kushtetues është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, që përcaktohet nga neni 131, pika 1, shkronja “P”, i Kushtetutës, sipas të cilit individ mund t’i drejtohet Gjykatës me ankim kushtetues individual, vetëm pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese që ai pretendon se i janë cenuar. Ky rregull nënkupton jo vetëm që individ t’u jetë drejtuar të gjitha instancave të zakonshme, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural, por edhe që të gjitha pretendimet që ngre në këtë Gjykatë t’i ketë paraqitur më parë në këto instanca, të paktën në substancë (*shih vendimet nr. 14, datë 21.6.2022; nr. 12, datë 9.3.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Për sa i takon pretendimit për cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, Gjykata vëren se kërkuaset e kanë ngritur në dy drejtime: *së pari*, pretendojnë se Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë duhej ta kishte gjykuar çështjen me trup gjykues të përbërë

nga 3 gjyqtarë, sipas përcaktimeve të nenit 12 të ligjit nr. 49/2012 dhe, *së dyti*, se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, jo vetëm që nuk e ka konstatuar këtë të metë, por edhe vetë ai nuk duhej ta kishte gjykuar çështjen me 3 gjyqtarë, por me 5, sipas përcaktimeve të dispozitës së sipërpërmendur.

17. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës, Gjykata konstaton se pretendimi lidhur me përbërjen e trupit gjykues në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë nuk është ngritur nga kërkuaset në rekursin e veçantë të paraqitur në Gjykatën e Lartë, por është artikuluar për herë të parë në ankimin kushtetues individual. Në këto rrethana, Gjykata vlerëson se kërkuaset nuk kanë shteruar mjetet juridike efektive që kanë pasur në dispozicion, ndaj ky pretendim nuk mund të merret në shqyrtim. Ndërsa pretendimi për përbërjen e trupit gjykues të Gjykatës së Lartë lidhet me gjykimin në atë gjykatë, ndaj kërkuaset nuk kanë mjete të tjera në dispozicion. Edhe për sa u takon pretendimeve të tjera, kërkuaset i kanë ngritur në formë dhe substancë në rekursin e veçantë ose ato kanë të bëjnë me procesin në Gjykatën e Lartë, prandaj Gjykata çmon se ato kanë shteruar mjetet ligjore në dispozicion në lidhje me to.

18. Gjykata vlerëson se kërkuaset legjitimohen edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 2.11.2023, ndërsa kërkesa është paraqitur në Gjykatë në datën 1.3.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

19. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkuaset kanë pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit substancial të lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur, parimit të paanshmërisë dhe atë të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, si dhe së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj në lidhje me përbërjen e trupit gjykues në Gjykatën e Lartë.

20. Subjekti i interesuar, autoriteti kontraktor, ka prapësuar se pretendimi për cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj është i pabazuar, pasi ligji nr. 49/2012 nuk ka parashikime për përbërjen e trupit gjykues në rastet e nxjerrjes së çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, ndërkohë që neni 158/a i KPC-së ka parashikuar se gjyqtari gjatë veprimeve përgatitore mund të vendosë nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor pa e përcaktuar përbërjen e trupit gjykues.

21. Gjykata ka theksuar se shqyrtimi i çështjes nga një “gjykatë e caktuar me ligj”, në sensin material, karakterizohet nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar për një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t’u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t’i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimet nr. 7, datë 23.2.2021; nr. 27, datë 24.6.2013; nr. 31, datë 1.12.2005, të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se kërkeset e kanë bazuar kërkesën e tyre në nenin 12, pika 3, të ligjit nr. 49/2012, i cili, me ndryshimet e bëra me ligjin nr. 49/2021, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 49/2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar”, aktualisht përcakton, se: “Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë gjykon me 3 gjyqtarë të gjitha çështjet, me përjashtim të rekurseve të paraqitura kundër vendimeve të Gjykatës Administrative të Apelit që kanë shqyrtuar padi ndaj aktit nënligjor normativ, si dhe gjykimeve në seancë gjyqësore për njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore, të cilat gjykohen me 5 gjyqtarë.”. Nga përmbajtja e kësaj dispozite rezulton se në gjykimin administrativ, objekti i mosmarrëveshjes së çështjes është ai që përcakton përbërjen e trupit gjykues të Gjykatës së Lartë.

23. Bazuar në sa më lart, duke qenë se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk gjendej përpara shqyrtimit të një rekursi lidhur me një akt nënligjor normativ ose një gjykim lidhur me njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore, Gjykata vlerëson se shqyrtimi i çështjes nga një trup gjykues të përbërë nga 3 anëtarë nuk bie ndesh me parashikimet ligjore të nenit 12, pika 3, të ligjit nr. 49/2012. Në këto kushte, pretendimi i kërkuarëve për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj është haptazi i pabazuar.

24. Për sa u përket pretendimeve të tjera të kërkuarëve, Gjykata vëren se ato kanë argumentuar se u është cenuar e drejta e aksesit substancial e lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur, pasi gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, duke nxjerrë çështjen jashtë juridiksionit, nuk kanë

marrë në shqyrtim themelin e pretendimeve të tyre, si dhe nuk i kanë dhënë atyre mundësinë për t’u dëgjuar e për t’u mbrojtur. Po kështu, kërkuarët kanë pretenduar se u është cenuar edhe parimi i paanshmërisë dhe ai i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, duke dhënë po të njëjtat argumente, se në gjykimin në shkallë të parë nuk iu është krijuar mundësia që të dëgjohen dhe debatohen lidhur me pretendimin e autoritetit kontraktor. Bazuar në këto argumente, Gjykata do të shqyrtojë në vijim bazueshmërinë e tyre në themel në drejtim të së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur

25. Kërkuarët kanë pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe për t’u mbrojtur, pasi gjykatat nuk kanë shqyrtuar themelin e pretendimeve. Kontrata koncesionare në nenin 54 të saj ka përcaktuar mekanizimin e zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, ku pikat 1 dhe 2 përcaktojnë zgjidhjen e mosmarrëveshjeve me negociatë, ndërkohë që pika 3, duke përdorur fjalën “mund” ka përcaktuar mundësinë e zgjidhjes së mosmarrëveshjes me arbitrazh ndërkombëtar si një alternativë ndaj zgjidhjes gjyqësore, por që në asnjë rast nuk e përjashton këtë të fundit. Sipas tyre, neni 54, pika 3, i referohet zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, ndërkohë që në padinë e tyre kërkuarët kanë kërkuar vijimin e procedurave të zbatimit të kontratës koncesionare. Gjithashtu, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë, Tiranë nuk i ka dhënë mundësinë për t’u dëgjuar dhe mbrojtur lidhur me kërkesën e autoritetit kontraktor për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor. Kjo e metë nuk është korrigjuar as nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë.

26. Subjekti i interesuar, autoriteti kontraktor, ka prapësuar se pretendimi i kërkuarëve është i pabazuar, pasi sipas parashikimeve të kontratës, në asnjë rresht nuk parashikohet që zgjidhja e mosmarrëveshjeve bëhet nga gjykatat shqiptare. Kërkuarëve nuk iu është cenuar e drejta aksesit, pasi me vullnet të plotë kanë rënë dakord që zgjidhja e mosmarrëveshjeve të bëhet ekskluzivisht nga arbitrazhi ndërkombëtar. Gjykatat shqiptare, si rast përjashtimor, sipas kontratës, janë kompetente vetëm për lëshimin e urdhrave të ekzekutimit.

Kërkueset nuk e quajnë mosmarrëveshje çështjen objekt shqyrtimi gjyqësor edhe pse padia është ngritur menjëherë pas zgjidhjes së kontratës, duke qenë të vetëdijshme që mosmarrëveshja sipas nenit 54, pika 3, të kontratës koncesionare zgjidhej nga arbitrazhi. Për këtë arsye, kërkueset në padi nuk kundërshtojnë zgjidhjen e kontratës, por vijimin e saj. Gjithashtu, në seancën gjyqësore kërkueset i kanë dhënë shkurtimisht kundërshtimet e tyre lidhur me nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, duke i paraqitur ato me shkrim dhe më pas Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë është shprehur me vendim.

27. Në kuptim të nenit 42, pika 1, të Kushtetutës, e drejta e aksesit i garanton individit të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tij dhe do të shpallë një vendim që u jep përgjigje atyre (pretendimeve) pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Ajo nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi (*shih vendimet nr. 5, datë 9.2.2023; nr. 29, datë 1.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata i ka kushtuar rëndësi të veçantë rasteve kur gjykatat e zakonshme nxjerrin çështjet jashtë juridiksionit gjyqësor, për shkak se ky lloj vendimi gjyqësor ndërhyr tek e drejta e aksesit në gjykatë të individit. Sipas Gjykatës, e drejta e aksesit në një organ gjyqësor duhet të jetë një e drejtë që lidhet me themelin dhe jo një e drejtë thjesht formale, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substancial dhe jo thjesht formal (*shih vendimet nr. 18, datë 15.3.2016; nr. 2, datë 29.1.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

28. Edhe sipas Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), zgjedhja vullnetare nga palët e juridiksionit të arbitrazhit, në parim, nuk ngre ndonjë çështje sipas nenit 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së (*shih Mutu dhe Pechstein kundër Zvicrës, datë 2.10.2018, § 96; Apollo Engineering Limited kundër Mbretërisë së Bashkuar (dek.), datë 2.7.2019, § 38*). Pranimi i një klauzole arbitrazhi që të konsiderohet si heqje dorë nga garancitë e procesit të rregullt ligjor duhet të jetë “i lirë, i ligjshëm dhe i paekuivok” (*shih Suda kundër Republikës Çeke, datë 28.10.2010, §48; Mutu dhe Pechstein kundër Zvicrës, datë 2.10.2018, § 96; Beg S.p.a kundër Italisë, datë 20.5.2021, § 127*). Po kështu, GJEDNJ-ja, në rastet e nxjerrjes së çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, ka pohuar se kufizohet ushtrimi i së drejtës së aksesit në gjykatë, ndaj duhet

analizuar nëse rrethanat e rastit e justifikojnë një kufizim të tillë (*shih Cudak kundër Lituanisë, datë 23.3.2010, § 59*).

29. Gjithashtu, Gjykata në jurisprudencën e saj ka pranuar se drejta për t'u dëgjuar është pjesë përbërëse e procesit të rregullt ligjor. Kjo e drejtë, në unitet edhe me të drejta të tjera, ka për qëllim garantimin e një procesi gjyqësor ku individit i krijohen mundësitë që, përpara marrjes së vendimit gjyqësor, të dëgjohej realisht për thelbin e çështjes. Nëpërmjet pjesëmarrjes dhe krijimit të kushteve për t'u dëgjuar, individëve u krijohen mundësi të barabarta për deklaratimet e tyre për parashtrimin e fakteve, provave e vlerësimeve ligjore (*shih vendimet nr. 9, datë 27.2.2024; nr. 7, datë 12.3.2010; nr. 12, datë 606.2005, të Gjykatës Kushtetuese*). E drejta për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur, në kontekstin kushtetues të procesit të rregullt ligjor, nuk nënkupton vetëm atë për t'u dëgjuar personalisht përpara gjykatës, pasi ajo realizohet edhe përmes shqyrtimit të dokumenteve, pra nëpërmjet komenteve dhe shpjegimeve të dhëna me shkrim nga palët ndërgjyqëse (*shih vendimet nr. 43, datë 27.12.2022; nr. 41, datë 22.12.2022; nr. 38, datë 2.12.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Po kështu, Gjykata ka pohuar se është detyrë e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm të vlerësojnë faktet dhe provat e administruara, si dhe të interpretojnë ligjin për qëllim të procesit gjyqësor që ato zhvillojnë, ndërsa detyra e kësaj Gjykate është të shqyrtojë dhe vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventualisht arbitrar, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës. Gjykata nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetet e tyre mund të konsiderohen si arbitrar ose haptazi të paarsyeshme, pra të tilla që e bëjnë gjykimin të padrejtë (*shih vendimet nr. 4, datë 31.1.2024; nr. 33, datë 14.11.2022; nr. 3, datë 23.2.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Nisur nga standardet e lartpërmendura dhe bazuar në thelbin e pretendimeve të kërkueseve, në rastin në shqyrtim, Gjykata do të analizojë nëse atyre iu është dhënë mundësia të dëgjohej dhe të paraqesin parashtrimet e tyre në lidhje me çështjen e juridiksionit gjyqësor të ngritur gjatë procesit

gjyqësor të kundërshtuar dhe nëse interpretimi i ligjit në këtë drejtim nga gjykatat e zakonshme ka rezultuar ose jo haptazi i paarsyeshëm.

32. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se gjykimi në shkallë të parë është vënë në lëvizje nga kërkueset nëpërmjet kërkesëpadisë me objekt detyrimin e palës së paditur për vijimin e procedurave të kontratës së koncesionit/PPP. Gjatë këtij gjykimi, në seancën e parë gjyqësore, atë të veprimeve përgatitore, të datës 31.1.2023, autoriteti kontraktor, në cilësinë e palës së paditur, ka kërkuar nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor. Kërkueset kanë kërkuar kohë që të njihen me këtë kërkesë dhe seanca është shtyrë për këtë qëllim. Gjithashtu, rezulton se nga ana e palëve në proces është kërkuar shtyrja e dy seancave pasardhëse, për arsye të ndryshme. Edhe seanca e radhës, e caktuar për në datën 8.6.2023, ka dështuar të zhvillohet, pasi ka rezultuar se kërkueset nuk kishin marrë dijeni sipas ligjit. Prandaj seanca përgatitore rezulton se është zhvilluar në datën 13.9.2023 me praninë e kërkueseve dhe të autoritetit kontraktor.

33. Nga procesverbali i seancës së datës 13.9.2023, rezulton se pasi është verifikuar prezenca e palëve, si dhe fakti se nga ana e autoritetit kontraktor është paraqitur kërkesë për nxjerrjen jashtë juridiksionit të çështjes objekt gjykimi, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka vendosur të nxjerrë çështjen jashtë juridiksionit gjyqësor. Nga përmbajtja e procesverbalit të seancës nuk rezulton që kërkueset t'i kenë dhënë prapësimet e tyre me gojë ose me shkrim në seancë, ose t'i kenë kërkuar Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë që të administrojë pretendimet e tyre me shkrim. Për këtë arsye, në funksion të gjykimit kushtetues, Gjykata ka kërkuar nga Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë që të vihej në dispozicion regjistrimi audio i seancës së datës 13.9.2023. Në përgjigje të kësaj kërkesë, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka bërë me dije se ajo seancë nuk ishte regjistruar, pasi zhvillimi i saj është bërë në zyrën e gjyqtarit. Në këto kushte, nga aktet e dosjes gjyqësore nuk mund të provohej nëse kërkueset kanë paraqitur prapësimet e tyre në lidhje me çështjen e juridiksionit gjatë gjykimit në shkallë të parë.

34. Gjithsesi, Gjykata vëren se nga data kur autoriteti kontraktor ka paraqitur kërkesën për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor (31.1.2023), deri në momentin që ajo është marrë në

shqyrtim (13.9.2023), kërkueset kanë pasur më shumë se 8 muaj, pra një periudhë të mjaftueshme në dispozicion për të ushtruar të drejtën e mbrojtjes. Kjo do të thotë se edhe për shkak të rëndësisë që kishte çështja ato kishin mundësinë të paraqisnin prapësime me shkrim për të kundërshtuar kërkimet e autoritetit kontraktor, qoftë edhe duke i depozituar ato paraprakisht në sekretarinë e asaj gjykate.

35. Po kështu, Gjykata konstaton se kërkueset, duke ushtruar ankim të veçantë ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë, kanë pasur mundësinë dhe kanë parashtruar në Gjykatën e Lartë pretendimet e tyre për çështjen e juridiksionit. Gjykata e Lartë, nga ana e saj, ka analizuar pretendimet e kërkueseve, duke pohuar se Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë e ka interpretuar drejt nenin 9 të ligjit nr. 49/2012, duke e nxjerrë çështjen jashtë juridiksionit gjyqësor. Sipas Gjykatës së Lartë, juridiksioni lidhur me zgjidhjen e mosmarrëveshjeve midis palëve kontraktuale, në rastin konkret, i takon arbitrazhit të Parisit, sipas vullnetit të këtyre të fundit, të materializuar në kontratën e koncesionit. Ajo ka arsyetuar se pavarësisht përdorimit të fjalës “*mund*” në nenin 54, pika 3, të kontratës, në tërësi, shkallëzimi i mekanizmave zgjidhës (negociatat dhe eksperti teknik), renditja e tyre kronologjike dhe semantika e dispozitave në pikat 2 dhe 3 të nenit 54 të kontratës, reflektojnë vullnetin e palëve kontraktore që zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura t'ia nënshtrojnë ekskluzivisht arbitrazhit ndërkombëtar, duke përjashtuar në mënyrë implicite juridiksionin gjyqësor shqiptar (*shih paragrafin 20 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

36. Për pretendimet e kërkueseve, për cenimin e së drejtës së mbrojtjes efektive ose parimit të kontradiktoritetit, Gjykata e Lartë ka argumentuar se këto pretendime i vlerëson të pabazuara dhe jo relevante, duke qenë se nxjerrja e çështjes jashtë juridiksionit mund të ngrihet edhe kryesisht nga gjykata, në çdo gjendje ose fazë të gjykimit, duke nënkuptuar të domosdoshme vetëm bindjen e gjykatës për mungesën e pushtetit juridiksional për të gjykuar një mosmarrëveshje (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

37. Nga sa më lart, Gjykata, në ndryshim nga Gjykata e Lartë, i vlerëson në parim si të rëndësishme pretendimet e kërkueseve për respektimin e së drejtës së mbrojtjes dhe parimit të kontradiktoritetit, megjithatë çmon se në kontekstin

e rrethanave të rastit në shqyrtim ato edhe pse kanë pasur në dispozicion një hark kohor prej 8 muajsh, kanë zgjedhur të mos paraqesin prapësime me shkrim në lidhje me çështjen e juridiksionit gjyqësor, ndërsa në vijim kanë paraqitur argumentet e tyre në ankimin e veçantë. Kjo do të thotë se ato kanë paraqitur mendimin e tyre për këtë çështje më së paku në ankimin e veçantë ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Ky fakt, në vetvete, ka passjellë një mundësi të dytë për kërkueset për t'u dëgjuar, si dhe korrigjimin e çdo të mete që mund të ketë rezultuar nga gjykimi në gjykatën e shkallës së parë për këtë pretendim.

38. Gjithashtu, Gjykata çmon se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka shqyrtuar kontratën objekt mosmarrëveshjeje dhe e ka interpretuar atë brenda kompetencave të saj në raport me parashikimet ligjore që rregullojnë juridiksionin gjyqësor dhe atë të arbitrazhit, duke dalë në përfundimin se palët më vullnetin e tyre ia kanë nënshtruar ekskluzivisht arbitrazhit ndërkombëtar zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura. Në këtë kuptim, në interpretim të dispozitave ligjore dhe kontraktuale që gjejnë zbatim në rastin konkret, Gjykata e Lartë ka dhënë një vendim të arsyetuar për nxjerrjen e çështjes administrative jashtë juridiksionit gjyqësor shqiptar, pra të tillë që justifikon mosshqyrtimin e themelit të mosmarrëveshjes. Prandaj, Gjykata vlerëson se nuk rezulton që interpretimi i ligjit për këtë çështje nga Gjykata e Lartë të ketë qenë arbitrar në nivelin që të mund të konsiderohet se kërkueseve u janë cenuar të drejtat kushtetuese të pretenduara.

39. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkueseve në drejtim të cenimit të së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur, nuk janë të bazuara, prandaj kërkesa duhet rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "P" dhe 134, pika 1, shkronja "I", të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 17.10.2024.

Shpallur më 12.11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Ilir Toska, Fiona Papajorgji, Marjana Semini

Anëtarë kundër: Sonila Bejtja, Sandër Beci

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që u përket kërkueseve, shoqërive "ANK" sh.p.k. dhe "Bardh Konstruktion" sh.p.k., me objekt: "*Shfuqizimi i vendimeve nr. 1702, datë 13.9.2023, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë, Tiranë; nr. 00-2023-4463, datë 2.11.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë*", jemi kundër qëndrimit të shumicës për rrëzimin e kërkesës, pasi, në vlerësimin tonë, pretendimi i kërkueseve është i bazuar, për arsyet që do të parashtrohen në vijim.

2. Shumica e ka analizuar çështjen konkrete në këndvështrim të së drejtës së aksesit në gjykatë, si element i së drejtës për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, e lidhur kjo edhe me të drejtën për t'u dëgjuar edhe për t'u mbrojtur. Në përfundim, shumica e ka gjetur këtë pretendim të pabazuar, duke vlerësuar se, në kontekstin e rrethanave të rastit në shqyrtim, kërkueset, edhe pse kanë pasur në dispozicion një hark kohor prej 8 muajsh, kanë zgjedhur të mos paraqesin prapësime me shkrim në lidhje me çështjen e juridiksionit gjyqësor, ndërsa në vijim kanë paraqitur argumentet e tyre në ankimin e veçantë. Kjo tregon se ato kanë paraqitur mendimin e tyre për këtë çështje më së paku në ankimin e veçantë ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Ky fakt, sipas shumicës, në vetvete, ka passjellë një mundësi të dytë për kërkueset për t'u dëgjuar, si dhe korrigjimin e çdo të mete që mund të ketë rezultuar nga gjykimi në shkallë të parë në lidhje me këtë pretendim (*shih paragrafin 37 të vendimit*).

3. Po kështu, shumica ka vlerësuar se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka shqyrtuar

kontratën objekt mosmarrëveshjeje dhe e ka interpretuar atë brenda kompetencave të saj në raport me parashikimet ligjore që rregullojnë juridiksionin gjyqësor dhe atë të arbitrazhit, duke dalë në përfundimin se palët më vullnetin e tyre ia kanë nënshtruar ekskluzivisht arbitrazhit ndërkombëtar zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura. Në këtë kuptim, në interpretim të dispozitave ligjore dhe kontraktuale që gjejnë zbatim në rastin konkret, Gjykata e Lartë ka dhënë një vendim të arsyetuar për nxjerrjen e çështjes administrative jashtë juridiksionit gjyqësor shqiptar, pra të tillë që justifikon mosshqyrtimin e themelit të mosmarrëveshjes (*shih paragrafin 38 të vendimit*).

4. Referuar rrethanave të çështjes konkrete në shqyrtim dhe pa dashur të cenojmë themelin e çështjes që ka të bëjë me juridiksionin e zbatueshëm për zgjidhjen e kontratës, vërejmë se midis autoritetit kontraktor dhe kërkueseve ka pasur mosmarrëveshje lidhur me zbatimin e kontratës koncesionare, duke bërë që autoriteti kontraktor të niste procedurat e ndërprerjes së kontratës. Për këtë shkak, nga ana e kërkueseve është vënë në lëvizje procesi gjyqësor, duke kërkuar vijimin e kontratës së koncesionit me autoritetin kontraktor, për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e segmentit rrugor Milot-Balldre. Nga ana e Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë është bërë nxjerrja e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor për t'u shqyrtuar nga arbitrazhi ndërkombëtar. Për rekursin e kërkueseve, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit gjykatës së shkallës së parë.

5. Kërkeset kanë pretenduar përpara Gjykatës se vendimi i Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor, i lënë në fuqi nga Gjykata e Lartë, u ka cenuar atyre të drejtën e aksesit në gjykatë të lidhur edhe me të drejtën për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur. Sipas tyre, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, në seancën e datës 13.9.2023, nuk iu ka dhënë atyre mundësinë për t'u dëgjuar dhe mbrojtur lidhur me kërkesën e autoritetit kontraktor për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor. Kjo e metë nuk është korrigjuar as nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë gjatë marrjes në shqyrtim të rekursit të tyre.

6. Referuar thelbit të pretendimeve të kërkueseve, që ka të bëjë me dëgjimin e tyre për këtë konkluzion, në vlerësimin tonë, ky pretendim duhej

të ishte trajtuar si në këndvështrim të së drejtës së mbrojtjes në gjykim, në aspektin e garantimit të së drejtës së kërkueseve, si palë në gjykim, për t'u dëgjuar nga gjykatat në lidhje me pretendimin e tyre për shqyrtimin e çështjes nga juridiksioni gjyqësor shqiptar, ashtu edhe në drejtim të parimit të barazisë së palëve në gjykim. Gjithashtu, në këndvështrim të parimit të barazisë së palëve në procesin gjyqësor nga Gjykata e Lartë është marrë në konsideratë prapësimi i autoritetit kontraktor dhe jo pretendimi i tyre për këtë argument.

7. Në lidhje me të drejtën e mbrojtjes, Gjykata ka vlerësuar se ajo është një element thelbësor i një procesi të rregullt. Që kjo e drejtë të jetë reale dhe efektive, dhe jo vetëm teorike, ushtrimi i saj nuk duhet të pengohet, por, përkundrazi, gjykatat e juridiksionit të zakonshëm duhet të marrin të gjitha masat ligjore që në funksion të procesit të drejtë t'i japin mundësinë individit të bëjë mbrojtje reale, duke respektuar parimin e barazisë së armëve (*shih vendimin nr. 73, datë 14.12.2015, të Gjykatës Kushtetuese*). E drejta e mbrojtjes dhe ajo për t'u dëgjuar, në unitet edhe me të drejta të tjera, kanë për qëllim garantimin e një procesi gjyqësor ku individit i krijohen mundësitë që, përpara marrjes së vendimit gjyqësor, të dëgjohet realisht për thelbin e çështjes. Nëpërmjet pjesëmarrjes dhe krijimit të kushteve për t'u dëgjuar, individëve u krijohen mundësi të barabarta për deklaratimet e tyre, për parashkrimin e fakteve, provave e vlerësimeve ligjore (*shih vendimet nr. 7, datë 12.3.2010; nr. 12, datë 6.6.2005, të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Shumica ka konkluduar se nuk arrihet të dokumentohet nëse, kërkueseve iu është mohuar kjo e drejtë ose jo, për arsye të moszhvillimit të seancës gjyqësore (të datës 13.9.2023) me sistemin e regjistrimit audio në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë. Ajo gjykatë, pas kërkesës së autoritetit kontraktor, ka interpretuar nenin 54, pika 3, të kontratës, duke e nxjerrë çështjen jashtë juridiksionit gjyqësor, referuar edhe nenit 9 të ligjit nr. 49/2012. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nga ana e tij, lidhur me këtë pretendim të kërkueseve, arsyeton se lidhur me pretendimet e palës paditëse për cenimin e parimit të mbrojtjes efektive ose parimit të kontradiktoritetit, i vlerëson ato të pabazuara dhe jo relevante, për sa kohë që nxjerrja e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor mund të ngrihet edhe kryesisht nga gjykata në çdo gjendje ose fazë të gjykimit (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Gjithashtu, Gjykata e Lartë në

arsyetimin e saj është ndalur kryesisht në analizimin dhe interpretimin e nenit 54 të kontratës së koncesionit lidhur me zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe arsyet e përjashtimit të juridiksionit shqiptar.

9. Në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, kërkueset, në thelb, kanë pretenduar se nga vendimi i gjykatës së shkallës së parë atyre iu është cenuar, ndër të tjera, edhe parimi i kontradiktoritetit edhe e drejta për t'u dëgjuar, si dhe për t'u mbrojtur. Megjithatë, Kolegji Administrativ ka vlerësuar se ky pretendim është irrelevant.

10. Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se, bazuar në parimin e subsidiaritetit, kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion për më tepër i Gjykatës së Lartë (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 6, datë 16.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Kur janë të pranishme pretendime me natyrë kushtetuese, respektimi rigoroz i ligjit përbën detyrim për Gjykatën e Lartë, për shkak të pozicionit dhe rolit të saj si gjykatë ligji, për sa kohë ajo ka për detyrë të kontrollojë mënyrën e zbatimit të ligjit material dhe procedural nga ana e gjykatave më të ulëta (*shih vendimin nr. 16, datë 16.3.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Po kështu, Gjykata ka mbajtur qëndrimin se kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë. Kur në rekurs janë ngritur pretendime, të cilat janë të rëndësishme për verifikimin e kushtetutshmërisë së procesit të zhvilluar në gjykatat e zakonshme, Gjykata e Lartë, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, duhet të investohet në shqyrtimin e tyre dhe të mbajë një qëndrim të shprehur lidhur me to (*shih vendimet nr. 13, datë 9.3.2021; nr. 11, datë 16.4.2018, të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Edhe pse në procesin gjyqësor të kundërshtuar, bazuar në aktet e dosjes gjyqësore, rezulton se kërkueset nuk janë dëgjuar nga gjykata e shkallës së parë në lidhje me pretendimin për shqyrtimin e kërkesës së tyre nga juridiksioni gjyqësor shqiptar, i cili ka rëndësi thelbësore për çështjen, pasi lidhet, në thelb, me të drejtën për t'u mbrojtur dhe për t'u dëgjuar, Gjykata e Lartë, pavarësisht funksionit të saj si gjykatë ligji dhe rolit

të saj të pazëvendësueshëm të kontrollit dhe të respektimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor duhej ta merrte në shqyrtim atë dhe t'i jepte përgjigje të arsyetuar e përfundimtare, për sa kohë pretendimi i kërkueseve është me natyrë kushtetuese. Gjykata e Lartë e ka konsideruar irrelevant këtë pretendim dhe nuk e ka marrë në shqyrtim atë edhe pse ai në thelb lidhet me (pa)mundësinë e kërkueseve për zgjidhjen në themel të mosmarrëveshjes së tyre nga gjykatat shqiptare dhe ushtrimin e të drejtave të tyre.

13. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka interpretuar përcaktimet e kontratës lidhur me zgjidhjen e mosmarrëveshjeve, duke vlerësuar se juridiksioni lidhur me zgjidhjen e mosmarrëveshjeve midis palëve kontraktuale, në rastin konkret, i takon arbitrazhit të Parisit, sipas vullnetit të këtyre të fundit, të materializuar në kontratën e koncesionit. Ajo ka arsyetuar se pavarësisht përdorimit të fjalës “mund” në nenin 54, pika 3, të kontratës, në tërësi, shkallëzimi i mekanizmave zgjidhës (negociatat dhe eksperti teknik), renditja e tyre kronologjike dhe semantika e dispozitave në pikat 2 dhe 3 të nenit 54 të kontratës, reflektojnë vullnetin e palëve kontraktore që zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të lindura t'ia nënshtrojnë ekskluzivisht arbitrazhit ndërkombëtar, duke përjashtuar në mënyrë implicite juridiksionin gjyqësor shqiptar.

14. Megjithatë, në ndryshim nga shumica, në vlerësimin tonë, interpretimi i Gjykatës së Lartë, edhe pse brenda funksionit të saj si gjykatë ligji, nuk është i mjaftueshëm për të konsideruar të përmbushur detyrimin e respektimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor, për sa kohë që ajo gjykatë, në kushtet që gjykata e shkallës së parë nuk i ka dhënë mundësinë kërkueseve të paraqisnin pretendimet e tyre dhe të dëgjohej, duhet t'ia kishte garantuar këtë të drejtë dhe të merrte në shqyrtim pretendimin për shqyrtimin e çështjes nga juridiksioni gjyqësor. Kjo merr rëndësi edhe për faktin se kërkueset kanë pretenduar se neni 54, pika 3, i kontratës koncesionare i referohet zgjidhjes së mosmarrëveshjeve mes palëve, ndërkohë që në objektin e padisë së tyre ato kanë kërkuar vijimin e procedurave të zbatimit të kontratës koncesionare, duke mos e trajtuar çështjen vetëm si një mosmarrëveshje, por si një ndërprerje të njëanshme të kontratës nga autoriteti kontraktor, në kundërshtim me ligjin.

15. Mënyra se si ka vepruar Gjykata e Lartë, në vlerësimin tonë, i ka vënë kërkueset në pamundësi

të ushtrojnë të drejtën e tyre të mbrojtjes ndaj vendimit të dhënë nga vetë ajo dhe në këtë mënyrë procesi gjyqësor i zhvilluar në atë gjykatë nuk ka garantuar respektimin e së drejtës për t'u mbrojtur.

16. Në përfundim të argumenteve të mësipërme, në vlerësimin tonë, Gjykata e Lartë, duke mos i dëgjuar kërkeset për sa ato pretendonin për këtë element të parashikimit kontraktor, u ka mohuar atyre të drejtën për t'u mbrojtur dhe për t'u dëgjuar, për rrjedhojë çmojmë se ankimi kushtetues individual i tyre duhej të pranohej pjesërisht vetëm në drejtim të pretendimit të mësipërm dhe të vendosej shfuqizimi i vendimit të Gjykatës së Lartë, duke e kthyer çështjen për rigjykim pranë asaj gjykate në zbatim të parimit të subsidiaritetit.

Anëtarë: Sandër Beci, Sonila Bejtja

NJOFTIM

Nr. 10721/3, datë 14.11.2024

MBI HYRJEN NË FUQI TË MARRËVESHJES NDËRKOMBËTARE

Marrëveshja ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së Republikës Federale të Gjermanisë mbi bashkëpunimin teknik 2022, për projektin “Programi për një zhvillim urban rezistent ndaj ndryshimeve klimatike në Shqipëri”, nënshkruar në Tiranë, më 12.7.2024, ka hyrë në fuqi më 6 nëntor 2024.

SEKRETAR I PËRGJITHSHËM I
MINISTRISË PËR EVROPËN
DHE PUNËT E JASHTME
Armand Skapi

KËRKESË

Nr. 424/12, datë 15.11.2024

PËR SHPRONËSIM PUBLIK

Agjencia Shtetërore për Shpronësimin shpall kërkesën “Për shpronësimin, për interes publik, të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga realizimi i projektit ‘Rikonstruksioni i rrugës ‘Engjëll Agalliu’, në lagjen ‘18 Tetori’, Ura Vajgurore”.

Subjekti kërkuar i këtij projekti është Bashkia Dimal.

Me anë të këtij publikimi kërkojmë të vëmë në dijeni personat e prekur nga ky shpronësim, për pasuritë e paluajtshme, pronë private, të cilët do të kompensohen sipas vlerësimit paraprak të llogaritur për pasuritë e llojit “arë” dhe “truall”, bazuar në VKM-në nr. 89, datë 3.2.2016, “Për miratimin e hartës së vlerës së tokës në Republikën e Shqipërisë”, sipas tabelës bashkëlidhur.

Personat që preken nga ky projekt të cilët kanë emrin në tabelën e publikuar dhe personat të cilët preken por nuk figurojnë në këto lista, jo më vonë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë nga publikimi në Fletoren Zyrtare, kanë të drejtë të paraqesin pretendimet e tyre, të shoqëruara me dokumentacionin përkatës, si edhe të shprehen nëse janë dakord me të dhënat e publikuara për përfundimin e procedurave të shpronësimit në Bashkinë Dimal, si dhe në Agjencinë Shtetërore për Shpronësimin.

Vlera totale paraprake e shpronësimit është 190 833 (njëqind e nëntëdhjetë mijë e tetëqind e tridhjetë e tre) lekë.

DREJTOR I PËRGJITHSHËM
Kastriot Gurra

TABELA PARAPRAKE EMËRORE “PËR SHPRONËSIMIN, PËR INTERES PUBLIK, TË PRONARËVE TË PASURIVE TË PALUAJTSHME, PRONË PRIVATE, QË PREKEN NGA REALIZIMI I PROJEKTTT ‘RIKONSTRUKSIONI I RRUGËS ‘ENGJËLL AGALLIU’, NË LAGJEN ‘18 TETORI’, URA VAJGURORE”

Nr.	Pronari			Të dhëna hipotekore										Vlerësimet për shpronësim							S h e n i m e (kuftizime hipotekore, barrë mbi pasuritë etj.)	Seksioni D	Seksioni e
														"Arë"			"Truall"						
	Sipërfaqja (m²)	Gjimi (leke/m²)	Vlera (leke)	Sipërfaqja (m²)	Gjimi (leke/m²)	Vlera (leke)																	
	A	B	C	Fshati ose qyteti	Zona kadastrale	Nr. i pasurisë	Lloji i pasurisë	Sipërfaqja totale	*Arë* (m²)	*Truall* (m²)	*Ndërtesa* (m²)	Volumi	Faqe	L	M	N	O	P	Q	Y	Z		
1	Kleanthi	Xhelal	Duale	Ura Vaigurore	3561	1238/55	Arë	1320	1320			8	192	24.7	311	7682				7682	Konfirmuar nga ASHK-ja		
2	Loni	Vasil	Daka	Ura Vaigurore	3561	1238/85	Arë	850	850			10	181	68	311	21148				21148	Konfirmuar nga ASHK-ja		
3	Vasillaq	Vangjel	Strora	Ura Vaigurore	3561	1238/66	Arë + truall	397	197	200	140	9	21	43	311	13373				13373	Konfirmuar nga ASHK-ja	Kjo pasuri rivlerësohet me vlerën 6,300.000 leke me nr. dok. 03047, datë 24.3.2021.	
	Olgerta	Nuri	Strora																		Konfirmuar nga ASHK-ja		
4	Pandeli	Miti	Cinari	Ura Vaigurore	3561	1238/22	Arë	990	990			1	150	85	311	26342				26342	Konfirmuar nga ASHK-ja		
5	Hektor	Nuri	Agalliu	Ura Vaigurore	3561	1238/47	Arë	362.7	202.7	160	104.1	8	181	45	311	13995				13995	Konfirmuar nga ASHK-ja	Kjo pasuri rivlerësohet me vlerën 5.000.000 leke me nr. dok. 03032, datë 25.11.2020.	
	Afendita	Nuri	Sahllari																		Konfirmuar nga ASHK-ja		
6	Dhimitër	Dine	Qevani	Ura Vaigurore	3561	1238/54	Arë	480	480			8	191	29	311	9019				9019	Konfirmuar nga ASHK-ja		
7	Angjle	Lipi	Larushi	Ura Vaigurore	3682	1/508	Truall	300		300		6	224				27.4	2375	65075	65075	Konfirmuar nga ASHK-ja	Mbi këtë truall pozicionohet ndërtesa me nr. pasurie 1/508, vol. 147, f. 51.	
	Koli	Lipi	Larushi																				
	Antoneta	Lipi	Mjeshtri																				
	Fotini	Lipi	Ferro																				
	Katerina	Koli	Larushi																				
	Nigelina	Lipi	Tutulan																				
	Stratini	Lipi	Semani																				
	Staverlina	Lipi	Agalliu																				
8	Angjle	Lipi	Larushi	Ura Vaigurore	3682	1/509	Truall	300		300		6	225				14.4	2375	34200	34200	Konfirmuar nga ASHK-ja	Mbi këtë pasuri ka një ndërtim të pulgjeshëm.	
	Koli	Lipi	Larushi																				
	Antoneta	Lipi	Mjeshtri																				
	Fotini	Lipi	Ferro																				
	Katerina	Koli	Larushi																				
	Nigelina	Lipi	Tutulan																				
	Stratini	Lipi	Semani																				
	Staverlina	Lipi	Agalliu																				
9	Shitet			Ura Vaigurore	3682	1/269	Truall	720		720	127	12	133			0			0	0	Konfirmuar nga ASHK-ja		
10	Shitet			Ura Vaigurore	3683	1/675	Truall	50		50		8	147								Konfirmuar nga ASHK-ja		Kjo pasuri është okupuar nga Nigelina Larushi.
11	Shitet			Ura Vaigurore	3682	1/687	Truall	167		167		8	156			0			0	0	Konfirmuar nga ASHK-ja		Kjo pasuri është e okupuar nga Petrin Pajo.
Shuma																91538			99275	190833			

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër, me vendimin nr. 515 (2872), datë 18.6.2024, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Alma Matija, e lindur më datë 8.3.1983, me atësinë Gjon dhe më amësinë Mikelina, lindur në Shkodër dhe banuese në adresën: lagjja “3 Heronjtë”, Shkodër, si dhe caktimin si kujdestar të saj kërkuesen shoqatën “Projekti Shpresa”.

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër, me vendimin nr. 595 (3204), datë 8.7.2024, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Florinda Bekshiu, e lindur më datë 24.9.2003 me atësinë Reshat dhe me amësinë Myzejen, lindur dhe banuese në Kavajë, si dhe caktimin si kujdestar të saj, palën kërkuese, institucionin e përkujdesjes Entit Kishtar “Missionaries of Charity”, Motrat e Nënë Terezës Shkodër.

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër, me vendimin nr. 722 (3985), datë 3.10.2024, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Gjyzeqina Luka, e lindur më datë 25.2.1956, me atësinë Gegë dhe amësinë Lulë, lindur në Obot dhe banuese në adresën: Dajç, Njësia Administrative Dajç, Bashkia Shkodër, si dhe caktimin si kujdestar të saj kërkuesin Ernest Filip Luka.

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2024

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 320 lekë

